

FABVLAE ESOP

Nemzeti Széchényi Könyvtár

9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26

Országos Széchényi Könyvtár

RMK T. 7.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Aesopi phrygis fa-
bulæ, Gabriele Pannonio
Pesthino interprete.

Esopus fabuláj, melljéket ma-
stan wíjionnan magíjja nje-
lwre fordítot Pesthíj Gabriel.

Horatius in arte poetica.
*Nec uerbum uerbo curabis
reddere fidus* *Interpres.*

Plinius libro 36. Capi. 12.
Aesopus fabulæ Philosophus

GABRIEL PANNONIVS
PESTHINVS LECTO-
RI OPTIMO. S. D.

Um videam omnes
ferè mortales, ac or-
bis terrarum nationes
mira translationū co-
pia scatere, passimq;
hac in re operam nauare, vt in cumu-
lum decoris patriæ eorum semper al-
iquid adijciant, quo & linguam et in-
genium suorum acuant, et latius dif-
fundant. Cur quæso non liceat mihi
quoq; linguam & ingenium nostro-
rum, doctrinis veterum sapientum,
pro mea virili, exornare, et patriæ cui
semel omnes debemus, studere? Atq;
omni alioqui felicitate fluentem cura-
re, nequid illi desit, quod uel ad salu-
tem, vel ad bonos mores consequens

dos attineret. Rē igitur factu nō in-
utilem, Lector optime, arbitrati su-
mus, si fabulas Aesopicas, ex opulens-
tissimo summorum autorum mundo
selectas, et in catalogum recens ab eru-
ditissimis uiris redactas (quæ nō so-
lum incredibili quadā voluptate ani-
mos mortalium afficiunt, verum etiā
ad res honestas vtilēsq; peragendas
magis quā Philosophi suis seueris
præceptis alliciunt, adeoq; cum sum-
ma iocunditate in animos hominum
penetrant, et quid imitandum euitan-
dumq; sit ostendunt, vt omnes etiam
inuiti illis assentire cogamur) transfe-
remus, Inducti veleam ob rem maxis-
me, cum intelligamus omnem nō mo-
do nitorem sed et vniuersam propè
fermonis cuiusq; dignitatem à para-
bolis et exemplis proficisci, hæc enim
accessione (vt a doctissimis uiris me-

morie traditum est) cōduplicatur sententiae dos. Quamobrem neq; Solomō ille vir diuinus oracula sua alio magis quam parabolarum titulo uoluit commendari, Et ut de reliquis super sedeam, ille quoq; excelsi ac æterni patris vnigenitus in euangelicis literis parabolis utitur sæpissime, cælestia terrenis accomodans, quo magis suorum sese conformaret capacitati auditorum. Et quamq; hæ parabolæ Aesopi, fabulæ nomē sortiantur, eò quod animalia que non loqui certum est inducat loquentia, verum et ex his etiā quouis nomine eas nuncupemus licet salutaria haurire documenta quibus homines ad probe recteq; viuendū inducamus. Nec enim magni refert (ut scribit Erasmus in uita diui Hieronymi) quo tramite curras, modo ad Christū properes. Porro

ro, hæ, non a fori conciliabulis tantūmodo celebrantur verum ab eloquentissimis Poetarum et historicorū aliorumq; celebratissimorum scriptorū monumentis, Quandoquidē et Quintilianus affirmat fabulas ducere sole re animos hominū præcipue rusticorū et imperitorū, qui et simplicius que ficta sunt audiūt, et capti voluptate facile ijs quibus delectantur cōsentiunt. Extat et apud T. Liuiū, Meneniū Agrippam, plebem cū patribus in gratiam reduxisse, notabili illa fabula de mēbris humāis aduersus ventrem discordantibus. Et Horatius ne in poemate quidem humilem vsum fabularum putauit, sicuti legere est apud eundem plæriscq; in locis, veluti de vulpe et leone ægroto, de Mustela et tenui vulpecula, que per angustam rimam reperat in cameram frumenti, vbi bene

pastam rursus ire foras pleno tentabat corpore frustra, et alijs in locis cōplurimis que studioso bonarum disciplinarum non semel obuia existunt. Aulus quoque Gellius in suis noctibus atticis, quas longe verius clarissima solis lumina, ac radios vnde cūque splendore nō inutiles micantes, quam noctes dixeris, fabularū Aesopi meminit. Et **haud immerito** (inquit) sapiens existimatus est, cū quæ utilia monitu suascūque erant, nō seuerē, non imperiose, praecepit et censuit, vt Philosophorum mos est, Sed festiuos delectabilesque apologos cōmentus, res salubriter ac prospicienter animaduersas, in mētes animosque hominū cū audiendi quadā illecebra induit. Et Agathias quoque libro Græcorū epigramatū, cōprobat, Res graues et seueras reddi mitiores si Aesopiciis salibus cōdiantur. Hec in

præsentia de fabulis Aesopi lectorē admonuisse sufficiat. Præterea ne hoc quidem silentio pretereundum videbatur, in aliquibus fabulis, raris tamē ac paucissimis, iudicio atque dedita opera, nonnulla mutasse nos (quæ uix tria sunt) animalium nomina, vt haberet candidus lector, ex varijs animalium generibus fabularum supellectilē locupletatam. Proinde si genio quopiam aspirante leuis hæc alea cū primūque alię **fæturę meę** sceleriter ceciderint **plusculum aliquando audebo,**
& vt par est, officiosius patrię studebo inferuire. Vale,
Viennæ pannoniæ die
XXVIII Augusti.
Anno M. D.
XXXVI.

IOANNIS ALEXANDRI
Brassicani Iurifconsulti.

Aesopus loquitur.

Græcus erā, latio trāscriptus, et inde reuixi,
Qui nunc pannonio clarius ore loquor,
Cū Brutis facio verba, et loquor aurea verba
Socratico quondam saepe probata gregi.

Plato phædone, et Diogenes laertius scribūt
Socratem Aesopi fabulas carmine reddidisse.

ἄισω πόσ ποτ' ἔλεξε κορίθιον ἄσιν μέγιστον
μηδὲ κρίμην ἀρετῆς ἢ λαοδίκῳ σοφίῃ.

LATINE SIC.

Ciuihus Aesopus fertur dixisse Corinthi.
Derecto ut statuant Iudice nil populo.

Aesopusnak eletijkez
detijk reuידeden. 1

Sopus nemzetsege ees
eredeti tamadot phrij-
giabelij tartomanba A-
moriom neuij warasbol,
Eij az ew rendij zerint
nemigen ieles ember ha-
nem zolga ees rab wala.

De az rablag az ew bewlch ees zabad elme-
ijet nem tehete rabba, hanem miynd wegi-
len az bewlcheseagnek zabadlagaba marada
meg. Ees wala nem chaek rab de meeg az ew
ideijebe walo embereket ewzewt miynd-
nel rutab, ees termetij zerint widoeb, Mert
neekij seije chwchos wala, orra lapos, nijaka
rewuijd, aijaka ij zertetlen nagijok, seketere, te-
wrpe, hasa nagij, ew maga gewrbe, ees me-
lij leg nagijob fogijatekzas wala benne afa-
dozwa zolo ees rekedezwe, wgi annijsa ho-
gi miyndenijt meltan walo rabnak mond-
hattak, de noha testij allapattija zerint rwt
ees egtelen, azert elmeijezerint gijors ees
oekos, ees chodaltos miyndennemij oekos

B

Esopus

trefa bezedneĕ meg talalafara.

Azert e3t e3 wndoeĕ embert a3 ew wra el
ĕij ĕijlde mezeĕebe hogĕj ĕapalna ees mun
ĕalodneĕ, holot a3 munĕat nagĕj gĕjorſan
fogĕja wala.

Ees miĕoroeĕ ecczer egĕj neminemĕj ĕeztez
ember a3 ew wranaĕ ſijget hozot wolna aij-
andeĕon, ada a3t a3 wr egĕj hazĕj dolgoſa-
naĕ hogĕj ha3a wiĕne ees helĕere tenne, de
a3 dolgos tanachot tarta mas 3olga tar-
ſaual, hogĕj ewĕa3 ſijget meg enneĕ ees an-
naĕ wtanna Esopusra fognaĕ hogĕj ew lop-
ta wolna el, ees meg ewtte wolna.

Miĕoron azert a3 wr ha3a iewt wolna be
wadolaĕ Esopus, maroeĕ we3zewĕet ho3a-
naĕ elew hogĕj ewtet igen werneĕ. Ot e3 3e
genĕj niĕalwalĕas, wranaĕ labaijho3eſeĕ, ees
ĕezde neĕij ĕewniĕergenĕj hogĕj egĕj ĕeues
idewt adna neĕij ees ne ſijetne ewtet oe ne
ĕijl ollĕian 3ertelen biĕtetniĕ.

Mellĕet miĕoron a3 wr neĕij meg enge-
det wolna, ho3a meleg wiĕzet miĕndiataſt e-
lew, iol iueĕ benne, a3 rewbbĕjt ĕegĕjg a3
ĕeet 3olgananaĕ ada ĕijĕ a3 ſijget meg ewtteĕ
wala, oe adniĕ ĕezdeneĕ, Esopus a3 tiĕ3ta wiĕ3

eletij.

2

nel egĕjebet ſemmiĕt ne oeadeĕ, de a3 ĕeet
3olga a3 wiĕ33el egĕjetembe a3 ſijgetis ĕijoe,
ĕadaĕ, mellĕeĕet a3 wr me3ĕitelen wetĕez-
tere, ees erewſſen meg we3zew3tete ewĕet,
Esopusnaĕ e3es wolta3onĕew3be igen cho
dalĕo3wan ees a3t diĕcheruen.

Annaĕ wtanna miĕoron ewtet a3 Dia-
na iſten a33onnaĕ papiaĕj a3 mezewbe meg
talaltaĕ wolna, ees tewle wtat ĕerdeneneĕ
nem chaĕ wtat mutata neĕijĕ, de el ĕeſere
ees a3 waraſba be wiĕue, ees iol tarta ewĕet,
meliĕ ijo tetelet ees tartaleſt a3 Diana papi
aij imarſagra adaĕ magoeĕat, ĕereĕ Dianat,
hogĕj Esopusnaĕ e3 illĕien io tetemenĕjeĕert
melto halalatos ſij3eteſt tenne.

E3 meg leuen Esopus meg tere, ees miĕ-
oron el alwt wolna lata almaba, tehat a33e
renche ſeĕjeſelet al, ees a3 ew aĕado3wa ees
reĕede3we walo 3awanaĕ ees niĕelueneneĕ ĕew
teleĕjt odo3gattiĕa, Ees fabulaĕnaĕ tudoma-
niĕat elmeĕebe bochartĕa. E3en Esopus igĕ
meg ewriĕle, ewremebe ſel ſerĕene, ees an-
naĕ tulaĕjdonĕjta a3 almat, miĕt a3 Diana pa-
piaĕjwal miĕelt wala, ees enneĕ wtanna nem
wala fogĕjatĕo3as niĕeluebe ſem 3auaba ha-

Esopus

nem zabadon ees io modon zol wala.

Vala tegijg az ew wranaē egij dolgosa Zenas neuī, melij mīnden mezeijeuel ees mezeij marhaiwal biir wala. Ez mīkaron hal lotta wolna Esopusnaē ezes woltat ees mīnt iart wolna az ēet zolgawal ēijē az sijget meg ewtteē wala, mīert hogij soē alnaēslag wala dolgaba felij wala Esopust hogij meg tudna ees az wranaē be wadolna. Akara azert dolgat elewl wennij, mene az wrhoz, ēēzde Esopust nagij erewswadolasoēkal wadolnij, ees oliaēat reija mondanij, hogij ēijē soha sem woltaē sem lezneē, wēgij annijra hogij arra bijra az wrat hogij Esopust neēij adna aēar howa tenne.

Annaēoēaert mīkaron immar Esopus Zenas biirtoēa alat wolna ees egij idewbe az ew aijtoija elewt allana, ieuwue Zenas hoz egij aros ember, ees ēēzde tewle ēerdenij ha wolna walanij el ado barma. Zenas Esopusra mutata ees monda. E3t im iol latod, neē sem ennel egijeb el ado barmom mastan nijchen.

Mellijet mīkaron az aros ember latot wolna monda. Hol wewd e3 fazoēat ē soha

eletij.

3

nem tudhatom ha tewēē awagij ember, ees ha nem zolna nem tudnam egijebneē hanē egij fel fwt temlewineē alijtanam, ees nagij bozzoneēodassal mīnt ha wēgijā meg chwfoltaē wolna ēēzde onnet dolgara mēnij.

Mīkaron latta wolna Esopus hogij el mēne onnet ēēzde vtanna fwtnij ees neēij mōdanij, waar meg ember waar meg. Amaz ēēgijg hatra fordulwan mīkaron ewtet meg latta wolna monda neēij. Menij hatra fertelmes eb. Monda neēij Esopus. Vēegij meg engemet aros ember, tugijad bijzonnijal nē lezeē neēēd haznalatlan rabod, mert ha ot hon gonoz gijermeēijd wannak ees mīndē mulatlag neēijl sijroē bijzd een reijam azoēat, ees lezeē neēijē mīnt egij waaz E3en el sakada neuctue az aros ember ees monda Zenasnaē. Mīn hattad e3t e3 ro3 edent ē amaz monda. Harom sijllijeren. Az aros ember harom sijllijert ēij wete ees monda. Sem mījt sem wewttem sem ēewltewttem.

Ees mīkaron zallafara wītte wolna Esopust az aros ember ēēzdenēē harmadnapnaē wtanna wtra ēēzīlnij hogij Asijaba men neneē, ees mīkaron az tewb zolgaē elozta

Esopus

naē kēwztewē mellijē menij terhet wijinne
kēzde Esopus kēwnhgergenij neēijē hogij ew
neēij ne adnanaē igen nehe3 terhet mertew
meeg wij zolga wolna ees nem zoēta wol-
na a3 tereh wijselest. Mijēōron kēgijg ama-
zoē kerdeneē mijt wijselhetne el tehat a3 w
tan kēetfele teēijnte, lata egij nagij kōsar kē
nijeret, mellijet kēet emberneē kēl wala el
wijnnij, ees a3t kēuana maganaē hogij hata
ra emelneē, Amazoē neueteē eesbolondnaē
iteleē ewtet mījert hogij annaē clewte kē-
wnij terhet kērt wolna mastan kēgijg leg
nehe3bij kēet walaztotta wolna maganaē.

Ees mijēōron hatara emelteē wolna ees
a kōsaar zijia crewssen nijomna a3 wallat ide
stowa razza wala hatan a3 kōsart. Mijēōron
kēgijg a3 aros ember latta wolna hogij olij
an nagij terhet wijinne, ewrijl wala raijta ho-
gij olijan rabot olchon wehetet wolna kēij
annij terhet wijselhetne mījnt egij barom.

Mijēōron a3ert ebedneē ideijen meg 3al
lottanaē wolna, meg hagiāē Esopusnaē ho-
gij mījndenijē zolganaē meg adna abraēat
a3 kēnijerbewl, ees mijēōron a3 kēnijerneē
nagijob rezet el oztotta wolna immar a3 kē-

eletij.

4

uestereh alat kēwnijebben megijē wala. Est
were kēgijg hogij iutanaē menij kēnijereē
wala mījnd meg eueē, ees mašodnapon Eso-
pus iressen megijen wala, mellijet mijēōron
a3 tewb zolgaē latnanaē chodal kōznaē wa-
la raijta hogij e3 seēete emberēbe ennij e3ij
wolna, hogij maganaē olij terhet tudot wol-
na walaztanij melij oranēent el fogijna.

Annaē wtanna iutanaē Efesumba holot
a3 aros emberneē walanaē soē rabatijaij kēij-
kēet mījnd el ada, kēetteijtewl meg walua, kēij
neē egijē gramaticus. wala, a3 māsijē kēgijg
Cantor, mellijekēet mijēōr el nem adhat-
na, mene Samos neuij 3ijgetbe, ees a3 kētte-
wt igen 3epen fel ewltewztetwen allatta ew
kēet a3 rwt Esopus melle kēetfelewl ees wgij
kēzde arulnij.

Mijēōron ewkēet illijen modō arulna oda
iēwe XāthusPhilosofus, ees mijēōrō mījnd
a3 harmat allattijara meg ne3te wolna, cho-
dal kōzeēa aros emberneēalnaēlagan hogij
a3 egij rwtat a3 kēet 3eppeel akarna el adnij
ee mījmodon allatta wolna a3 temlew em-
berkēet ollijan kēet ieles iffijw kēw33e.

Kerde a3ert a3 Cantort Xanthushonnet

Esopus

walo wolna, ees az monda ne ēij, Kapadociabol walo wagijōē, Aztijs ēerde hogij mījt tudna, amāz azt monda hogij mījndeneēet. Melij mōdalon Esopus chaē neuete ees sem mījt nem zola,

Meg ēerde Xanthus az Gramaticustijs honnet walo wolna, ees az Līdiabelijneē monda magat, ees mījēoron aztījs meg ēerde wolna mījt tudna, aztījs azt monda hogij mījndent tudna, ezen Esopus ismeg ma/ solodeē, Ees mījert hogij az ēet zepet felet te nagij arron tartija wala az aros ember el mene onnet Xanthus mert neit teczeē neēij hogij ēet embert olīan nagij aron wenne meg.

Ees mījēoron Xanthus onnet el fordwlt wolna hogij el menne, ēezdeē ēerūij az ew tanijtwanij hogij meg wenne Esopus, mert mījēoron amāz ēet iſſijaē azt mondanaē hogij mījndent tudnanaē lattaē wala hogij moſolodneē raſta Esopus, ebewl welijē wala hogij wolna walamij benne. Meg terre azert Xanthus ees iewe Esopus ho3 ees monda neēij. Ewrijl mert meg wezleē. Monda Esopus hījem latnad ha ſīrneē. Ees monda neēij

eletij.

neēij Xanthus. Mījnden ioual ēewzentleē te gedet. Monda Esopus. Enijs te gedet. El cho dalēozeē Xanthus az ew hīrtelē walazterele rew ees ēerde ewtet honnet walo wolna, ēijneē Esopus monda, Een ſeēete wagijōē. Monda neēij Xanthus. Nem azt ēerdem, ha nem azt, honnet zījlettēl. Monda Esopus, Az anijam haſabol. Monda ismeg Xanthus. Nem azt mondom nem, de mījnemij helijen zījlettēl. Monda Esopus, ſoha neēem anijā meg nem monta ha ſen awagij alachon helijen zījwlt engemet. Meg ēerde ismeg Xanthus ewtet hogij mījt tudna. Monda Esopus, sem mījt. Hogij lehet az monda Xanthus? Felele Esopus ees monda. Mert ime3 ēettew azt mondaē hogij ewē mījndent tudnanaē ees enneēem ſemmījt nem hagiānaē.

Dīchereē azert Esopusnaē ſeleletij Xanthus tanijtwanij, mījert hogij ſenēij neē wolna embereē ēewzewt aēar melij bewlchījs ēij mījndeneēet tudhatna, ees ēijneē mījnden dolgoē ees tudomanijōē tuttara lehetneneē. Mījēoron azert Xanthus Esopus meg aēarna wennij ēerde ewtet mondwan. Ha meg wezleē te gedet el zewēwle rewlemē mon-

Esopus

da neſij Esopus. Miſſkoron a3t aſarom miſſ-
elnij ſoha nem ſerdeſt tanachot tewled ha
el mennijeſt awagij ne.

Melij ſeleleſeſt miſſkoron Xanthuſnaſt igé
ſellemeteſeſt lewteneſt wolna a3t ijs monda
a3 ew bezedeneſt wegebe, de igen rwt wa-
gij. Monda neſij Esopus. Ophiſoſofe ne 3ij-
niſemet hanem 3ijwemet ees elnemet te-
ſijnchet miſſmodon bewlchneſt ſel rennij.
Xanthuſ a3ert meg weue Esopuſt, ees a3 ew
tanijtwanij meg ſijzeteneſt ewnen penzeſt-
bewl a3 aros emberneſt.

Miſſkoron ſegijg e3er a3 wra wtan men-
ne ees nagij heuſeg wolna Xanthuſ megijé
wala a3 wton palatijſat wtanna wonuan ees
a3onſew3be wi3ſeluen, mellijet miſſkoró Eſo-
puſ latot wolna meg ſapa neſij ruhaſſat ees
monda. Mennel hamareb lehet el agij enge-
met iſmeg, mert el 3ewſewm tewled. Meg
ſerde Xanthuſ, miſſert? ees monda neſij Eſo-
puſ. A3ert mert iſm te wrwagij, ees ſenſijte-
wl nem ſel3, demaga meeg ſem alla3 meg a3
termezetneſt, de wgijan mentedbe wi3ſelel,
ha tewrtijnijſt eenneſem 3olgadnaſt hogij
walahowa hi3rtelem ſijlde3 ees walamij e3

eletij.

6

ſele dolgom tewrtijnijſt, ſoha nem lehet egij
eb benne hanem ſutnon ees ſaſalnom ec-
zer ſmijnd ſelletijſt. Monda neſij Xanthuſ,
ne chodallijad e3t, mert haró gono3tol aſa-
rom magamat meg onij hogij igij cheleſe-
dem, mert ha meg allaneſt a3 nap heuſege al-
tal werne ſeſjemet, ees a3 heuij ſewld laba-
mat meg egetne, a3 wi3ſeleſneſt 3agaijs arta
na illato3aſomnaſt. Monda Esopus, no, ha io
oſſal miſſelted mennijel wele, een welé ſew
nij el hi3tetned.

Vala ſegijg Xanthuſnaſt hazanaligé 3eep
ſeleſege, miſſkoron a3ert haza menteneſt wol-
na ees Esopuſt latta wolna harag 3emmel te-
ſijnte a3 wrara ees monda neſij. Honnet ho3-
tad neſem e3 chi3gabijgat? Nam montam
Xanthuſ neſed hogij nem 3ere3te engemet
de altalod meg mondanij hogij el mennij-
eſt tewled, e3t ſegijg maſtan e3 ebſeſijwt arra
ho3tad, hogij engemet ſij i3 hazattol wele,
ad meg neſem a3 miſt welem attanaſt ees
een el megijéſt.

Feddi wala ſegijg Xanthuſ Esopuſt, miſſ-
re nem 3olna walamij treſſa bezedet ſijert
a3 a33ó ſeduelne, nam a3 wton wgijan meg

Esopus

untatta wolna magat. Monda Esopus. Erezd
el poſolba had mennijen el. Monda Xan-
thus. Vezteg hijtwanſag, nem tudode hogij
e3t een wgijan zeretem mijnt ennen maga-
mat. Ees monda Esopus zeretede e3 a33on-
kat: monda Xanthus, zeretem tat. Esopus la-
bat a3 fewldhez ite ees monda nagijfel 30-
ual. O haſij, ime e3 bewlch embertijs meg
bijrta feleſege, ees a3onkew3be a3 A33onho3
fordwlwan monda neſij. A33onijom, aſarna
de ha e3 een wram iſſijat, 3epet, uewt wolna
neſed, io ruhaſba ewltew3tet, eleuent ees
gijorſat ſij, me3ijtelé ne3ne tegedet a3 fewr-
dewbe, ees weled iac3odneſt wradnaſt ſijſſeb
ſegere, de een a3t mondom neſed a33onij-
om hogij ne ſeuaniad a3 3ep iſſijat 3olga-
lattiſat, ha wradnaſt bo33wt né aſar3 tennij.

Mijſoron a3 a33on e3eſt ellen ſemmiſt né
3olhatna monda a3 wranaſt, de hol uewd
een io wram e3 3ep marhatra mijnt een la-
rom e3 raſwa trefawal, a3ert immar een ſem
gijlelem. Monda Xanthus. Eſope, im a33onij
tdijs io ſeduel wagijon ho33ad meg engez-
neltem immar ewtet, monda Esopus. Bij3on
agij doleg h ogij egij a3onijembert meg

eletij.

7

enge3telhette. Monda neſij Xanthus. Hal-
gas, mert nem arra wewtteleſt hogij mijndé
neſt ellene mongij hanem hogij 3olgalij.

Maſod napon el hijwa Xanthus Eſopuſt
wele, meneneſt egij kerte3neſt kerti3be hogij
walamij pareijt wenneneſt, ees mijſoron im
mar Xanthus a3 pareij arrat meg aſarna ſij-
3ernij monda neſij a3 kerte3, Vram ne ſij3es
ſemmiſt de kerte3 mond meg neſe a3 mijt
tewled kerte3. Monda Xanthus mijſhoda
a3: ſelele a3 kerte3. Mij oſa annaſt hogij a3
meli3 pareijt awagij ſijuet el palantalok ees
ewtew3eſt, hogij a3 megis ſeſebben newſel a3
olij ſijueſnel ſij3t 3abadon mijnden palanta-
las ees banas neſij newneſt. Xanthus erre
(io ihet philoſophus wolna) ſemmiſt ſelelnij
egijebet nem tuda hanem hogij wgij wolna
meg 3erezue a3 iſtenij 3er3elbewl.

Eſopus e3en moſolodeſt ees a3t mōda ho-
gij a mij iſtenij 3er3elbewl lenne a3t a3 be-
wlcheſneſt meg ſellene ſeijtenij (wgij mōd)
a3ert hanem tudot hat enneſe ees een meg
ſeijtem neſij e3 kerte3. A3onkew3be hatra
fordula Xanthus ees monda a3 kerte3neſt.
Enneſtem maſtan dolgom wagijon ees nem

Eſopus

alſolmas hogij mijnden aproleſtra meg fe-
lellijet mert een nem kerbe hanem few helij
en zoetan diſputalnij azert ha walamij ker-
deſet wagijō, imez een zolgam eleg tudos
meg tud neked ſelelnij.

Eesmonda az kertez. Ez rwsagnal wagij
one walamij deiaſlag? Eesmonda Eſopus az
kertezneſt. Mijtoron walamelij azonijallat-
naſt wratol gijermeſtj maradnaſt, ces annaſt
wtanna iſmeg olij emberhez megijen kijneneſt
ſeleſege meg holt, ces gijermeſtj maratta-
naſt, az ew gijermeſtjneſt annija, de az kijeket
a maſodij wranal talal muſtohaia, azert kij
lemben tartija egijeket az maſijenal mert az
kijeket ew zijwlt, azoſtat nagij zerelemnel, ama
zoſtat gonoz keduel tartija, ces mijndenſtor
taſoſt iregijegijg, etkeketijs meg zaſaztija
ees az awnnen ſiaſjnaſt agija.

Azonkeppen az fewldijs a kijeket ewma-
ga teremt ces zijwl azoſtnaſt annija, az kijeket
kegijg te palantalz muſtohaia, azert az ewn
nenijt inſtab neuelij, a tiejdet kegijg mijnt
kijek nem ew tewle zijletteſt hanem te tew-
ſed, el hagija, ces nem ad annij ſijrt neſtj. Mō
da az kertez Eſopusnaſt. Kewzenem neked

Eletij.

8

hogij meg ſejted ez kerdeſt azert walame-
nijzer neked pareij ſelletijſt ewuel ide ez ker
be mijnt zijnte tijedbe, ces annijt wigij mijn
den ſijzetes neſtj a menijt igaz a karz.

Enneſt wtanna Xanthus mene az fewr-
dewbe, ces mijtoron ot talalta wolna nemij
nemij baratijt wēdegge hijwa ewket, haza kijn
de Eſopusſt ces monda neſtj, mennijel fewz
lenchet mert enneſtem wendegim lezneſt.
Eſopus el haza mene, wete egij fazet wijz-
be egij lenche zemet ces azt keзде nagij e-
rewſſen forralnij. Haza iewe annaſt wtanna
Xanthus baratijualaz fewrdewbewl ees ker
de Eſopusſt hogijha meg fewt wolna az len-
che, mellijet Eſopus egij ſalamba kijn merij-
te ces neſtj elew hoza. Aljtwan azert Xan-
thus hogij annaſtoſaert hoza wolna az egij
zemet elew mijuel hogij meg latna ha meg
fewt wolna, meg nijomogata kezeijewzet
ees hagija neſtj hogij el hoza mert meg fe-
wt wolna, Ees mijtoron annaſt wtanna chaſt
az leueet tijztan hoza elew egij talba mon-
da Xanthus. Hol az lenche? Felele Eſopus.
Nam kezedbe wala maſtan howa tewd el
Monda neſtj Xanthus chaſt egij zem lenchet

Esopus

fewztele? Felele Esopus monda. Bijzon nagij dolog, hat mijt fewztem wolna egijebet annal a mijt nekem hattal, azt mondad hogij lenchet fewztek, een azt fewztem, halenche ket modottal wolna azo katijs meg fewztem wolna, mert az lenche cha ket egij lenche de az lenche ket so kan wanna ket neha.

Ezen Xanthus meg bwsulwan monda ne ket, mijnden wezelt erdemlenel de hogij baratijs elewt gonoz keduet ne mutassa ket me-nijel igen hamar az walarra ees wedmeg egij egez dijonon ket miynd az neegij labat, fewzd meg gijorlon hogij legijen mijt ennij ket adnomi baratijs mna ket.

Ees mijtoron az dijonno labakat Esopus fewzne, akara Xanthus okot Esopus hoz ket relnij hogij miyndiarast igen werhetne, el me ne ees az dijonno labnak egij ket ket lop a fazekbol, ees el reijte. Elew iewe anna ket wtanna Esopus ees mijtoron ezebe uewtte wolna hogij el fewlt egij ket az dijonno labnak meg ewsmere hogij chalatlag lewt wolna raijra, igen hamar a dijonno olba futame ket ees az leg fewuerbij ket dijonon ket el meccze a fel lab it, cha ket hamar meg mellijezte ees az fazekba ketzde

eletij.

9

ketzde a tewbbij fewzsewt fewznij.

Anna ket wtanna Xanthus ketzde magaba gondolnij, hogij ha Esopus ezebe wenne hogij el fewlt a dijonon ket az feel laba fogna ijiet tebe el fwtnij tewle, azert az ket el lopot wala ismeg a fazekba wete.

Mijtoron ketgij Esopus fel atta wolna az dijonno labat, lata hat ewt Az dijonno lab monda ne ket Xanthus. Esope, mij dolog hogij ewt dijonno lab wagijon ijiet? Monda Esopus, Nemde in ket ket dijonon ket han laba wagijon? Felele Xanthus ees monda, nijolcz, Monda Esopus, Ihon azert ewt lab, ees am ot ket az fewuer dijonno harom labon iaar, harom ees ewt nijolczat teze azert miyndene ket meg wanna ket semnij el nem wezet.

Tewbetijs so ka ket chele ket det, mellije ket hogij bantast ne tennen ket azo ket ket ket eze oluassa ket, el hattwet, Vegre ketgij dolgat annijra uijtte wala hogij Lijcerus ketral olhij igen meg zerette wala ewtet, hogij ketpet arambol ewttette wala meg ees fel chijnaltata wala az regenije ket ket zo ka so ket zerijnt.

Vegre mijtoron egez gewreg orzagot el iatta wolna iewe delfos neu ij zijgetbe, holot

D

Esopus

a3 fewld nepe semij tiztesseget né teww nekkij
de mijnekk wraña a3oekat nagij soek io3agos
tudomanijokra tanijtotta wolna, egij ma-
gas few 3alrol wettekk leees meg hala. Kij-
nekk halala wtannagij dewg halál fewuette-
3ekk a3 tartomanba ees mijtkoron a3 Istene-
kket kerdenekk mij oeka wolna a3 dewg halál
naek a3t mondaek hogij Esopus halala.

Mijtkoron e3 gewreg orzagba a few ne-
pekknekk tuttara lewt wolna iewenekk
delfos 3ijgetbe, ees a3 kijek Esopus
halalanaek oeka walanaek, meg al-
laek a3oekon Esopusnaek ha-
lalanaek bo33wijat. Ew-
ketijs halallal il-
letwen.

**Esopus eletinek re-
uideden wege.**

**Drygiabelij Esopus: 10
nak fabulaij kezdetnek.**

**El3 kakasrol ees dra-
ga fewrewl.**

Gij kakas mijtkoron a 3e-
meten 3edegetne, talala
egij draga fewet ees mō
da. Mijnekk talaloek een il-
lijen fenes marhat? Ha ua
lamelij draga few arosta
lalt wolna teged, senekij
nem wolna nalanal wijgab, mert tudna mijt
cerne, nekkem kekijg semmijre nem kiel, sem
nagijra nem bewchijwlem, Sewt inkaab mijr
den draga fewnel nagijobban aekarnekk egij
arpa awagij bw3a 3emer.

Ertelme.

A kakas mijnden bolond ember lezen,
Kij io twdomāt mijnt draga few né wezen,
No a3ert a bewlchekknel né feweset tezen.

El3 farkasrol ees a baranrol

Esopus

Mij korō a farēas az ēwtfewneka feiē
fele inneē, lata oda ala tawol az barāt
hogij alolinneē. Oda mene, ēzde feddenij a
barant, hogij fel zāwana a wijzet. A baranij
rezēetnij ēzde ees ēwnijergenij, hogij ne-
ēij artatlannaē ēeduezne, mert ide ala tawol
ijst wolna, ees az wijzet meg nem zāwar hat-
ta wolna, sēwt ingijen meg zāwarnij sem a-
karta wolna. A farēas wijzontag kēmenijen
dewrewg wala. Mijre mondod zentseg tew-
rew (wgij mond) wgij anijis mījndenkoron
chaē karonra iaral, attijad, anijadijs, mīj-
ndenkoron chaē ellenem iaranaē, de te ma
meg fījēc neēm, ees ewtet legottan tor-
kon ragadwan meg zaggata.

Ėrtelme.

Ha az hatalmas, gonoszt akar tennij.
Kewnij az nijauallijashoz hamis okot lelnij.
Ees az mījnt akarija vgijan meg itelnij.

Elz egerekrewl ee bekakrol

Hadaēozijē wala az Egeer a beēawal,
walamij tolcha wijz wegil, az had na-

Ėabulaiij

11

gij wala, ees ēeetseges. Az egeer mījert hogij
okos wala a fījwebe el reiētezeē, ees a beēara
orožwa zewēelleē. A beēa mījert hogij ere-
wso wala, ees magat inēab bījrija wala wgij-
an nijlwan az ellensegneē neēij megijen
wala, kōppijaija kēgijg mījnt ēeettewneē,
wenijē wezsew wala. Melij hadat mījkoron
a kanija tawol meg latot wolna oda sijete,
ees mījkoron a hadaēozasra walo igijēē-
zetbe egijg sem wenne ezebe, mījnd az ēeet
hadaēozo iambort fel ragada, ees meg zag-
gata.

Ėrtelme.

Vgij lezē dolga mījndē bolond polgarnaē
Kijē a tījztert nem engedneē az karnaē
Sewt halalokēalijs erte iarnij akarnaē.

Elz ebrewl ees arnekarol.

Az eb mījkoron az wijzen altal wžna, a
zaijaba wala egij darab hws. Az nap
kēgijg tījsta wala, ees az hwsinaē arneka na-
gijnaē teeczijē wala az wijzen. Mellijet mījko-
ron latot wolna gijorlon hožza kapa, ees a

Esopus

mij zaijaba wala, aztijs el wezte. Azert mijto-
ron mijnd hwsa smijnd remenlege el wezet
wolna, elewzewr el amelkodede, ees anna
wtanna magat meg bathorijwan imijgijer
wgata. Nem wala modija fakto az te keuan-
sagodnae, igaz eleg wala az a mij nalad wa-
la ha bolond nem leez wala, mastan kegijg
imnar semijd nijnchen.

Ertelme.

Az eben az telhetetlen embert ertij,
Kij, mert sohat kewā, a keuesetij el wezth
Ees mijndē dolgaba utat el teuezth,

Az orozlanrol ees egij- eb wadakrol.

Az orozlan az iwhhal ees egijebekkel
meg zerzewdek hogij wadaznij men-
nenee ees a mijt foghatnanae kewz lenne.
Foganae azert egij zarwas, rezte metelek ho-
gij mijndenij fel wenne az ew rezet mijnt
a zerzes wala. Az orozlan kegijg ordijtanij
foga, enijm (wgij mond) eggij reze, mert
meltosagos wagijok, az masijkijs enijm, mert
erewsb wagijok, ees mijert hogij a zarwas

Sabulaij

12

wtan tewbbet futottam a harmadijkatij ma-
gamnae twlaijdoniton, ees ha a negijedij
rezer ide nem engedijte, meg bomol az
baratsag. Ezt a tarlij hogij halla ireffen ees
wezteghalgataffal menenee el onnet.

Ertelme.

Tarlasagba hatalmassal ha kij iaar
A mijt kapnae rezt abbol heijaba waar
Mert az hatalmas, erews mijnt az kew waar.

A farkasrol ees darwrol.

Mijkoron a farkas barant enne, az te-
teme tewrtijnetzerijnt torkaba a-
kada, keres, keer, segetseget, nem mijelij sen-
kij. Mijndene azt mongijae hogij mijt tor-
kossagawal kereset meg lelte. Vegresok hij-
zelkedew bezeddel reija bijra az darwt, hogij
az ew hozzw nijaeat torkaba nijwtana, ees a
tetemet kij wenne. Mijkoron kegijg a darw
kij wewtte wolna, ees iwtalmat kerne, meg
chwola ewtet mondwā. Eegtelen, mēnijel
elewlem, meeg sem elegettele meg rajta
hogij eelz, nekem kewzewnijedazt, mert ha

Efopus

aforomwala az nijaƙadat ƙette haraphatom
wala miƙoron az torƙomba bochatad.

Ertelme.

Ha walamijt walaƙij halalatlanƙal tezen,
Miƙnt a darwƙaƙ, mwnƙaƙa heƙjaba lezen.
Mert ioert iot ember maƙtan riƙtƙa we zen

El parastrol ees ƙijgijozol.

EGij parast ember, egij ƙijgijot talala a ho
ba, hiƙdegneƙ miƙatta olj miƙnt wgijan
meg mereuettet, haƙa wiƙue, ees riƙheljere
teue. Az ƙijgijoz a riƙwzƙeƙ melegsegetewl,
ereƙet ees merget wiƙzza niƙere, ees annaƙ
wtanna miƙoron az lang siƙtne ewtet a ha-
zat be tewlti wala siƙwafawal. Oda fwa a pa-
rast ember bottijat fel ƙappwan, miƙnd be-
zeddel smiƙnd wereleggell panazollia wala
neƙij e3 bozzwƙagot, hogij igijen halalnae
meg neƙij a ijo tetelt awagij meg aƙarnae
azt ewlnij a ƙij neƙij eletijt meg atta wolnaƙ

Ertelme.

Tewrtijniƙe giƙaƙorta hogij ƙijneƙ ember ia-
(wat aƙarta

Attol

ƙabulatij

13

Attol gonozt wegijen, mert e3 wiƙlag igijen
(megijen.

Hogij a gonossognaƙ benne helje legijen.

El wad ƙaƙol ees ƙamarrol

MYƙorõ az rest ƙamar meg neuetne az
wadƙant, Amaz bozzonƙodwan ƙe3
de fogat chiƙƙorgatnij, ees mond wala ne-
ƙij. lol lehet te twiƙja ƙamar miƙnden we-
zelt erdelelel, de ha te melto wagij az biƙn
tetelre, een meltatlan ƙij tegeƙ meg biƙn
teffeleƙ, neues baror, biƙzwan miƙelheted
a te ƙamariƙ woltoƙert.

Ertelme.

Ha walaƙijn hiƙtwanlag bozzwƙagot tezen.
Miƙtor el zeuendiƙ diƙcheretet wezen.
Ees amaz annijwal wtalatols lezen.

El ƙarasij ees mezei egerrewl.

KElle a warasij egeer ƙedweneƙ hogij a
mezewre meƙne. Lata e3t a mezei, wen-
E

Æfopus

degge hiſwa. El êzejleneê ees a3 wachorara
meneneê. A3 mezeij elew hoza miynd wala-
mijt telre gijhtet wala, hogij illijen ieles wê-
deget iol tarthatna, de maga megijis a wa-
ralij homloêat ranc3ba zedwê, olcharlija wa-
la a mezewt, ees a3 waralij beuseget dijche-
rij wala. Ees mijêoron haza menne el wijue
wele a mezeijt, ees nagij frijſſen êezde tarta-
nij. Mijêor ot laênanaê a3onêew3be hallaê
hogij a3 êwchot a3 aijtoba tenneê, êezdeneê
feelnij ees ideſtowa ſwtolnij, Mijêorô êij mêt
wolna a hazbol a3 ember, êerde a miynt êerd
hete a mezeij a waralijt, hogijha gijaêorta
tewrtijinneê e3. Mondâ, miyndennapon. Mō-
da a3 mezeij. Bozonijawal e3 etêêbe tewb
mereg hogij nem mee3 wagijō. Azert inêab
aêarom batorſaggal a3 een êeueſemet hogij
nem miynt ennij nijawalijawal a3 te ſoêadar

Ertelme.

lollehet a házdagfagot gijenerijseget mu-
(tatnak.

De iah soſaſnaſt eſerijſeget fordijtnaſt.
Ees annaſt wtanna meeg wghjan ordijtnaſt.

Elz keselijrewl ees chokarol

Sabulaj

14

MYtoron a3 keselij egij chijgat talalt wolna sem ereijuel sem tudomantj-awal nem wehetij walaſij belewle a3 halar, oda mene a3 choſa tanachot ada neſij hogij nagij fel repijllene onnet bochatna egij fewre ees meg tewrneſ. A3zonfew3be fewgij a choſa a3 fewlden marada, warija hogij leweſſe, ees miſtoron le wetette wolna meg tewreſ ſij eſſeſ belewle a hal mellijet a choſa fel ragada ees meg ewn miſndiarafſt.

Ertelme.

Mijndeneſ tanachat ezedbe ne wegijed.
Mertwaleſ eij mōgia hogij ew haznat tegijed
Vgijā a3on ho33ad o3tan hw3onnegijed.

Elz hollozot ees rokarot.

AZ hollo walamij hws swltot fel kap-
wan kezde az agon wele chergenij, hoz
za mene a Roſa ees monda neſij. Hallotta
wala gijaſorta hogij hamijs wolna a hijr, de
maſtan latom hogij igas, mert azt mongij-
a k wala hogij az zwroknal feketeb wolnal, de
maſtan latom hogij feijerb wagij az honal,
hogijha a zood illijen zeep mijnt tennem

E 3

Esopus

magad, bijzon mijnden madaraēnaē kīraīne
azonījanaē merleē mondanī. Ez hīzelēdele
re az hollo eneēelnī aēara. Ees az hws kī
eēēzaiawol, mellīet a roēa nagī kaczagal-
salfel kapa ees meg ewn.

Ertelme.

Soēā kīē dīcheretē emberēēwēl kēuaānē,
A hīzelēdeēwēl karoēēal meg walnaē,
A wariw zeep seīet, de az roēa alnaē.

Ez az orozlamrol.

Az orozlan mīkōron magat bīrna,
az ew kēgīetlēsegeuel soē ellenseget
zerzet wala maganaē, de weensegeneē īdēī-
en neēījs wgiān ollīan merteēēel mereneē
az wadaē, mellīel ew meert wala az elewt.
A wadēan fogawal, a baē zarwauwal ewēlewl-
deziē wala, Sewt meeg a zamarijs labbalrw
giā wala ewtet, Ees egī baratīja sem aēarija
wala segetenī, a kīneēiowal woltījs az elewt

Ertelme.

Ember mīkōr magat bīrija ha kēgīetlēēdiē
Fordula zerēche, neēī mijnden ellenēēdīē,
Meeg kīneēio woltis segeteni nēhirtelēēdiē

Sabulaij.

15

Ez ebrewl ees zamarrol.

Az eb, mīkōron mīnd wranaē mīnd
a haznepeneē hīzelēedneē, iol tartī-
aē wala ewtet mellīet mīkōron a zamarlat
na feī fohazēodeē kēzde bannī az ew zeren-
cheīet, hogī az eb iobban laēneē iateēa w-
tan hogī nem mīnt ew nagī munēaija w-
tan, ees gondola magaba, ha (wgī mond)
a hīzelēedesneē illīen iwtalma wagiōn, te
hat enījs kēzdem magamat arra fognī. Mī-
kōron azert eczer az wra haza iēwne meg
kēserte az dolgot, eleībe fwa wranaē, kēzde
ra zewēnī. Ees az wra iuewltenī foga. Azol-
gaē elew futanaē, ees az egtelen zamart hōl
meg palczalaē.

Ertelme.

Valaēī magat olī dologba foglallīja
Mellīet termēzetī semīēēppen nē wallīja
Azt a cherpalcza mīnt a zamart meg huallīja

Ez orozlārol ees egerrewl.

Mīkōron az orozlan heusegneē ees fu-
tasnaē mīatta meg farradot wolna.

Esopus

egij zewld fa arnetaba nijwgozijē wala, az egere ē hogij hatan altal fwtanana ē fel serke- ne, a so ē ēezijl egijet meg kapabenne ē. Ez zegenfogolij ēezde ēewnijergeni, hogij ew melratlan wolna ēijre az oroꝝlanna ē meg tellene haragodnij. Az oroꝝlanijs gondola magaba hogij semmij dicheret nem wolna benne ha illijen ēijs ferget meg ewlne, elbo chata azert. Ees nem so ē idewel anna ē wtanna, mijkor az oroꝝlan az hegijēken iarna, a tewrbe e ēē, ordijtanij foga. Ees mijdewn olijan nijomorwan ēijaltana, meg halla az e- geer, meg ewlmere zawat, oda fwtā, ees a tewr ēewteleet el raga, ees az oroꝝlant meg za badijta.

Ertelme.

Io az ēegijelmessēg, mert wele az segetseg, Mijntica ēichijnsēg lext nagijna ē menetleg, Mijkor az ellensēg, ielenwolt mijnt insēg.

Az beteg kanijarol.

KAnija meg betegilwen, mijkoron ha- lalahoz nem tawol wolna, ēezde az an- nijat ēernij, hogij el menne az istene ēhez,

Sabulaij

16

eēs ēewnijergene ew erette ne ēijē. Felele az annija ces monda ne ēij. Bator az istene ēte- wl semmij segedelmet ne remelij fijā, mert tudod menijzer tewrted meg az ew oltaro- ēat ragadozafoddal.

Ertelme.

Azmēnījēijēt mījndene ē rījztellijēē, hogij mijkorō zij ēseg cha ēbijzwa remenlijēē Ees az ew terhe ēet mellete ē emellijēē.

Az fechkekrewl.

MYkoron az leen magot ēezdette ē wol na wetnij, a feche ēēezde mondanij a tewb madara ēna ē, hogij el hordana ē a ma- got, mert abbol lenne az leen ēijbewloztan ne ēijē meg fogaso ēēra walo zerzamot chij- nalnana ē. Amazo ē meg neуетēē mījnd bo- londot. A feche mijkor a leen meg eert wol na elhagija a madara ēat, ees ēēezde az embe re ē hazaba la ēnij. Anna ē wtanna az lenbewla tewb madara ēna ē halot ees tewrt chijnal- na ē, ees ēēezde ē ew ēet azo ēēal fogdolnij.

Ertelme.

Esopus

Vannaē ējēneē mīkōr io tanachot adnaē,
Mīert hogj bolōdoē tewle meg fwtannaē,
Eesezwtan az ēarba torējgla maradnaē.

Al bekakrol ees az ew kijralijokrol.

A beka neep, mīkōron zabadlagba wol
na, ēewnjērewg wala lupiterneē ho-
gj ējralt adna neējē. lupiter neuetij wala a
bekaē remenēdeset, amazoē ēegjg wntat-
tijaē wala az ējraljert ewtet, mīnd aagjē
mīg nem wete neējē egj nagj tewket ala
menjbel. Melj nagj zwgassal bele suppana
a wjzbe. Elewzer meg selemeneē tewle, de
az wtan wgjan hatara zewēdewneē wala,
ees meg chwollijaē wala. Is meg el wntataē
lupitert, hogj adna olj ējralt neējē ēj w-
gjan wjtez ees maga bjro wolna. Ada lu-
piter az ežteragot neējē, melj wgjan wj-
tez modra iaar wala ēewjzewē, eesa melljet
talal wala meg ezen vala. Enneē ēegjetlen
segerewl panazolnaē wala lupiterneē, de he-
tjaba. Mīkōron idejē wagjon ež napjgjs
mīnd azt panazolijaē a wjzeēbe reēgewen
de nem

Sabulaij

17

de nem hallijalupiter, mert meg wtalaē ele-
wzewt a ēegjelmes ējralt.

Erteleme.

Melj nepneē ējralija mīkōrō ēegjelmes,
Lassa meg ne wtallija azt, a gonoz fertelmes.
Mertaad neēj īsten, lezen ēj wezedelmes.

Al Galambokrol ees a kanjakrol.

R Egentem az Galamboē hadaēoznaē wa-
la az kanjaēkal. Valaztaē magoēnaē ēj-
ralwla az ewljuewt. Melj hogj ējralija le-
wt ēezde lennī nem ējral hanem ellenēg.
mert nem ēeuesbe ēezde ewket hordanē ees
meg zaggatnī mīnt a kanja. Bannjaē wa-
la teeteket ees mongjaē wala hogj iob
wolt wolna az kanja hadat el zenuednī, ho-
gj nem mīnt az ewljwneē ēegjetlenēget.

Erteleme.

īsten ējst mīfueļ zeret nē kel īgen bannj.
Ees el tīrhetew zerenchet rauol tewle hānj.
Mert talā fejere, fog nagj wezelt wajnj.

Esopus

El loporol ees az ebrewl.

HOgij az eb wezteg halgatna az lopo
aad wala neki egij darab kenjeret.
Monda az eb. Aha kenjeret acz nekem ho-
gij ne wgassalate, de ewsmereem een az te aij-
ande kodat, mijnd chalardsagodat, mert ha
een ez kenjeret el wennem, te az hazbol mijn
dent el wijnnel.

Ertelme.

Egij keues hazonert soekat el ne wezes
Akaratod gonozra legijen wgijan tezes
wgijmögijate rolad hogij tewttel mijnt ezes.

El farkasrol ees a kijs zijl dijnorol.

ZYwl wala az kijs zijldijzno, a farkas oda
mene, kezde magat aijanlantij hogij
ew meg ewrijzne az ew sijat. Felele neki az
zijldijzno ees monda, Hogij a farkas zol-
galattija neki nem wolna zijwes, de ha ked-
netakarna tennij tehat tauol iarna, mert az

Sabulaij

18

ew zolgalattija akkor wolna neki haznosb
mijkoron tauolb wolna.

Ertelme.

Mijndet mijndeneke waij hogij ne kelbijznij
Mert sokanakarijate ewnen haznokat ijznij,
Ewremest zolgalnate de keuana meg hijznij.

El hegijeknek zijleserewl.

ECzer egij idewbe nagij hijre wala hogij
a hegijek zijlneneke. Az embere kodat so-
rana, waruan ez chodat nagij felelemnel.
Vegre zijleneke az hegijek, ees egij egerke
iewue ki belewlewke.

Ertelme.

So kan kijekigen nagiokeal kerkedneke.
ward wegre a dolgot, hat chate wezekedek,
Ees mijnt hegijek egerrel wgija zegjekedneke

El uadaz ebrewl.

Awadazo eb mijkoron meg aggot wol-
na, intij wala az wra ees kezertij wa-
la az elebbij dolgara, de hejaba, mert labaij

F z

Esopus

immar nem walanaē gijorfoē snēm sijethet
wala, foga meegijs egij wadat, de a3 hūtwan
fogafj kēzjijl a3ijs kēj zalada, a3 wra kēzde bijn
ternij mijnd bezeddel mijnd wereleggēl. A3
eb a3t mongija wala hogij meg kellenene-
kēj bochatnij a kēueset mert immar meg ag
got wolna, ees nam idejēbe ewijs eleg eb
wolt wolna, de a mijnt latom (wgijmond)
semmij nem kellenetes hazon nekijl, mijg
zolgahatalaē zeretel immar latod hogij nē
lehet tewlem ees gijlel3. Ha halalatlan nem
wolnal, kējt e3 elewta hazonert zerettel, ma
stanijs zeretnel akkorij tetemenijemert.

Ertelme.

Mijndenijt kelle3 mijg haznod wehetijē,
De ha a3 el kēlend kēduednem tehetijē,
Ees mij a3 elewt wolt elew sem wehetijē.

El nijwlakrol ees bekakrol.

ECzer mijkor a3 erdew zeelneē mīhatta
igen nagijot chattant wolna, a3 nijwlaē
mijnd kēj futamanaē belewle, iwtanaē egij
wij3 melle, ot kēzdenekē3 omorkodnij ho-
gij altal nem mehetneneē, ees (kēj leg nagij-

Sabulaij

19

obban iſeztij wala ewket) lattijaf wala ho-
gij a bekakmagokat el merijtenekē a wij3be,
Ees egij kēzjijleē kējnekē iob zijue wala mon-
da, mijt ſelewnt (wgij mōd) heijabat zij kēleg
hogij zijuewnē legijen, mert nam meg wol-
na gijorſalagonē, e3 chatanaſt nem kēl
wala ſelnewnt hanem meg walmontē.

Ertelme.

Bator a3 termezet ſoē iowal zerellen,
Ees a3 ijo zerentche holakar ilteſſen,
De ha zijued nijndhē meegſem vagij ekeſſen

El kēchke ollorol ees farkasrol.

MYkor a kēchke kēj menne enntij, a ſij
at be rekezte, meg hagi3a nekij hogij
a3 aijtot ſenkijnekē meg ne nijtna miignem
ew meg iewne. A farkas, kēj e3t hallija wala
hogij el mene a3 annija, oda iewe a3 aijto-
ra, kēzde zolnij kēchke wijl ees mondanij ho-
gij meg nijtna a3 aijtot, a3 ollo lata hogij
chalardſag wolna a dologba ſimonda, meg
nem nijtom, mert ijol lehet a3 zood kēchke-
zijē, de maga a haſade koton farkaſt latoē.

Esopus

Ertelme.

Mit az 3jle mōdna ē abba legij foglalatos
Vgij lezen ne ēd dolgod haznalatos
Ees te eleted mijnden ēor alhatatos

El zarwasrol ees farkasrol.

A zarwas az iwhot a farēas elewt tewr-
uenbe ere hogij egij ēewbewl bwza-
wal wolna ne ēj ados. A iwh iollehet sem-
mijt nē twd wala e3 adossagba, de maga a
farēastol walo feltebe bñnessē hagija magar
ees fogada hogij meg adna. Napot tewne ē
a fñzetelne ē, a zarwas ēezde meg ēernij mij-
ēor a nap elew iewt wolna. Amaz azt mon-
gija wala ne ēj, hogij nem tarto3ne ē wele
mert az farēastol walo feltebe fogatta wol-
na, ees az ollijan erewuel walo fogadasna ē
nem wolna helje.

Ertelme.

Hamisna ē hamisat ha wala ēj tezen
E3 cha ē bochanando bñne ē wetē lezen
Mett ollijanert ollijant hazwg ismeg wezen.

Šabulaij

20

El parasztrol ees a kigijorol.

E Gij paraszt ember tartot wala fel egij ēj
gijot. Eczer meg harague ē teiaja ees
ēezde ze ēerczeuel erelnij. Amaz el zalada de
sebesen, Anna ē wtanna a paraszt ember meg
3egenijle, ees azt alijtija wala hogij azert wor-
na gonoz 3erencheje mijert hogij az ēijgij-
on az bo33wlagot mijelte wolna. Anna to ēa
ert ēezde ēewñjeregnij a ēijgijona ē hogij
ismeg haza iewne. A ēijgijo azt felele hogij
iol lehet ewne ēj tewttee ewremest meg
bochatna, de maga nem ewremest marad-
na awal egij ēj ne ē orhon ze ēerczeje wol-
na. Mert noha a seeb be gijogijolt wolna de
maga az emle ēezetij meg wgijā nala wolna.

Ertelme.

Kij meg chal āna ē mazor hini nē batorlagos.
De binet meg bochatnij azert irgalmaslagos
Ees o3tā el tauo3tatnij haznalatoslagos.

El rokarol ees az ezteragrol.

Esopus

Rota az e3teragot e3er wachorara h3j-
wa, az et3etaz a3talra ewte melij mij
foron h3jg wolna, az e3terag he3jaba wag wa
la ho33a az ew he3jes orrawal. Azon3ew3be
a ro3a fel n3fall3ja wala m3ind az n3jelucuel.
Onnet meg chw3oltatwa m3ent el a madar,
banwan ees igen zeg3jeluen az rajta lewt
bo33w3agot. Egij 3eues idew mulwan ew3s
el h3jwa a ro3at. Valan3e3 eg3jg egij iwegede
nbe be 3ere3we, 33ne3 a tor3a 3oros wala,
le3jes io et3e3, azert ot ro3a latt3ja ees che-
33j3 wala re3ja, de nem ehet3j3 wala benne. Az
e3terag 3eg3jg orrawal m3ind 33j 3ed3j wala.

Ertelme.

Regi mondas, 3eget zeg3gel 3el 33j 33n3j,
Ees 33j m33t meg chw3ol fewldre le 3l3etn3j,
Ees ha3onlatos bo33w3ag3al 3l3etn3j

El3 farka3rol ees irot 3ewrewl.

Kee3faragona3 m33 hel3ebe talala az far-
3as egij 3epen meg irot ember fe3et.
Ke3de for3atn3j, meg elnere hogij semm3j
ertelem a fewbe nem wolna sm3da ne3j. O
te 3eep

3abulaij.

21

te 3eep few(wgij mond)be33eg 3o3 mester-
3eg wagijon te benned de ertelem semm3j.

Ertelme.

Tw3do3o3e3 azt m33g3ja3, hogij 3em3j a 3eep3eg
Holot a fewbe n3jneh3 m3jnt 3el az eep3eg
Mert az e3telen3eg vg3jan egtelen3eg.

El 3aijkorol.

Za33e3 e3er fel et3e3te magat a paua
na3 tallai3ba, ees m33 foron magana3
ew maga 3epne3 lattatne3 meg wtala az ew
fele3t, ees mene a paua3 3ew33be. Am3o3e3
m33 foron meg ewsmerte3 wolna az ew cha-
lards3agat, a bal3atag madarat meg fo3ta3a
nem ew tall3atobe3s were3eg3el3l3ete3, o3-
tan el h3a3a 3eg3jengete3.

Ertelme.

M33nd3ne3 ew magat3ol meg 3el ro3taln3j,
Ees ewnnen fele3t meg nem 3el wtaln3j.
Ha 3eg3jnt fe3ere nem a3ar 33j3e3aln3j

El3 leegijrewl ees hangijarol.

G

Esopus

AZ leegij wetebedijē wala a hangija, wal, hogij ew nemes wolna, de az hangija nemtelen, mert ew zarnijan iarna, amaz a fewlden chw3na mazna, ees hogij ew a t3j ralijoē hazaba mulatna, amaz t3gijg a fewld neē barlangiaba raagna walamij wetement ees wi3zet inneē, de ew wgijan 3jol laēneē, ees e3et ew neēj chaē mulat3ag zetijnt len- neneē m3jnd igij, V3j33ontag a hangija a3t mongija wala, hogij ew wolna nemes, mert ew megelegedneē ra3ta m3jt neēj a 3eren che parandholt wolna, ees hogij ew tewēl- letes wolna de az leegij alhatatlan ees bw- do3o, ees hogij a hangija m3jndenijē tēlle- metes wolna, ees io munēalodafnaē pēlda- 3ja, a leegijneē t3gijg eletij nijawal3as ees we3edelmes, A hangija nijarba teelre walot 3ere3ne de az leegij telbe uagij el nijomorod neē tellijefseggel wagij bi3jon meg halna.

Ertelme.

A t3j m3jnd a3t 3ollija t3jt ew tēdwe aēar,
Gijaēorta feijere t3j33e3seget waēar,
Ees lezen walaz3a ollijan t3jt nem aēar.

**El3 bekarol ees az ew-
kewrrewl.**

Sabulaij

22

MYēor a beēa ol3j nagija aēarna len- nij m3jt az ewēewr, nagijon fel fwi3ja wala magat. A f3ija monton mongija wala neēj hogij ne we3ewdneē a3on, mert a be- ēa semmij wolna az ewēewhez tēpeft. Amaz meegis fwalēodijē wala, mondanēēj a f3ia, ha meeg wgijan meg faēadnal3is fel fwalēo dasodba meeg sem leheē3 ollijan m3jt az ewēewr, aēēoron sem fogada 3ot hanem m3jnd agijg fwalēodeē m3jg nem meg ha- sada ees lelēet t3j fwa.

Ertelme.

K3jchiēneē t3jchi3n3egē meg tēl e3egedn3j,
Ees ereije felet nē tēl, senēineē erewlēedn3j,
Hogijha mit az beēa, nē aēar vgij we3eēedn3j.

El3 lorol ees az orozlanrol.

HOgij az lowat meg enne az orozlanij ho33a mene, de m3jēoron immar meg aggot wolna, ees nem wolna ereije tē3de oēēal cheleēedn3j, ees m3jt ereijeuel nē bi3t wala a3t twdomanijawal tēsertenij. Ees a lo naē a3t mondanij hogij ew orwos dastor wolna, de az lo meg ewl3mere az ewchalard3a

Esopus

gat, ees chalardlagot chalardlaggal, twodo-
mant twodomanhawal rawoztata el tewle
simonda az oroꝝlannaē, Mijnapon mijforon
tewijstkes helijekē iarneē az labamba hatw
egij tewijstegijakeē, kerlek wed ēij belewle.
Az oroꝝlaniē eꝝ bezedneē engede, ees mijfo-
ron hatw mēt wolna, az lo (tewle mīnt iob
ban le hete) wgiꝝ rwga hōꝝꝝatja, ees mijndia
rast el fwtameē.

Ertelme.

Ellensēg haꝝep ꝝot admidēra gondollijon
Ees ellensēgeheꝝ olij modonfordwllijon.
Hogijha lehetsegesottan le borwllijon.

Elꝝ Lorol ees Zamarrol.

A lo mijforon mijnden ꝝerzamarwal ꝝe
pen fel ewltewꝝtetet wolna, nagij nij-
eriteffel fwtwala az wton. Vala ēegijg elew-
te hogij fwtwa egij meg terhelt zamarazw
ton, ēijneē nagij haraggal mōda. Reest, tu-
nija, ees ēesedelmeszamar, ēelijēij elewlem
az wbol mert hanem, teged labaijmal meg
tapodlaē. Amaz nem mere ellene tennij ha-
nem ēij tere elewle, weegre aggiē hanija ma

Sabulaij

23

gat a ēeuel lo hogij inat meg iſte, ees meg
lantula. Annaē wtanna nem lewn ijo hanem
meg ꝝoꝝtaē mijnden ewltewꝝtetetewl ees a-
daē egij taligalinaē hijtwan arron, lata annaē
wtanna a zamar hogij a taligat wonijgalna,
taxol fēwlden meg ꝝolijta ees monda neēij
Ee te ēeuelij lo mīnt ewltewꝝtel mastant hol
az araniꝝas nijereg ē hol a boglros ꝝijge-
lew ē hol a fenes fēēē ē igij lezen am annaē
dolga baratom ēij magat el hijꝝij.

Ertelme.

Emberrel mijfor wagiō mijndē io ꝝerenche,
Magat el ne hijgije mert wtāna fereferenche.
Oꝝtā ala walo leꝝē mīt etēēē ēewꝝewl enche.

Elꝝ madarakrol ees wadakrol.

A Z madaraē ecꝝer hadaēoꝝnaēwala az
wadaēēal, mijnden fēlewl igaz elegfe
lelem ees remensēg wala. Aēoron a pubte-
neure el hagiija az ew partijat, ees mene az
ellensēg ēewꝝze, Vegre a madaraē nijereē a
dolgot a saas ewket wezerlwen. Annaē wtā-
na az arwlo pwbteneueret, meg iteleē, olijā

Esopus

modō, hogij soha a madaraē ewtet kēwzījē
be ne fogadnaē, ees hogij nap wīlaggal soha
ne iarhatna. Ez az oēa hogij chaē estwe iaar.

Ertelme.

Meltan lewn igij dolga pubteneuereneē,
Hogij ewselewe ilijē modō iteletet teueneē
Mert gonozōē ioēēal, rezeseē nem leueneē.

Elz farkasrol ees rokarol.

A farkasnaē mīēoron igaz eleg elese
wolna chaē wezteg nīwgozījē wala,
hozza mene a roēa, ēezde tewle kērdeznīj mī
oēa wolna hogij kīj nem iarna a farkas; meg
erte hogij az ew elese neē kārara iarna a bezed
azt monda a roēanaē hogij beteg, ees igen
kērij wala ewtet hogij az isteneēhez menne
ees ew erette imadna, Amaz lata hogij nem,
chalhatna meg a farkast, mene a paztorhoz,
ees ēezde neēij mondanīj, hogij mastā a far
kast meg nījomorijthatnaē. A paztor rajta,
meg ewle a farkast. Az wtā a barlang az elef
sel egijetembe a roēatje lewn, de rewīd ewre
me lehere benne, mert wgijan azon paztor
meg ewle hamar az wtan a roēatīs.

Sabulaij Ertelme.

24

Olijan az iregijleg, nem chaē maganaē art.
De az iregijneēīs gijaēorta tezen kart.
wegre sem hatta wīnnij azt mījt aēart.

El zarwasrol.

A Zarwas mīēoron magat egij tīzta
kēwtfewbe meg teēijntette wolna,
ees latna hogij zeep zarwaij wolnanaē, ēez-
de homloēanaē ees zarwanaē zeepseget dij-
chernij, ees labaijnaē weēonīj woltat olchar-
lanīj. Mīēorō igijē elmelēedneē azōkewzbe
oda iwtā a wadaž, a zarwas el fwtameē, wtā-
na az ebeē, ees mīēoron egij sijwrew er-
dewbe iwtot wolna az agba meg aēadanaē
az ewzeep zarwaij, ees lewn preda az ebeēneē

Ertelme.

Soēā ollijanoē vagijōēēijē igē oēoskodonē
Mert mīj wezedelmes arra waēarkodonē,
wegre meg lattijwē, hat bolondoskodonē.

Elz kīgijorol ees az re- zelewrewl.

Esopus

A Kijgijso egij mihelijbe mihetoron egij
rezelew talalt wolna kezde azt rag-
nij. Meucte rajta az rezelew ees monda ne-
kij, mihet chijnalz(wgij mond) balgatag, eleb
kij tewrijt a te fogad hogij nem mihet en-
gemet meg ragnal, mert een meeg a was-
nae kemenlegetijs el ragon.

Ertelme.

Emberneet mihndetoron iolra kel gondolnij
Nalanal erewsel nem kel chwolodnij.
Mert kart wall, ees fog zomorodnij.

Elz farkasokrol ees boranijokrol.

F Arafasoknae ees a baranijoknae terme-
zet zerint walo egijenetlesseget wa-
gijon mihndenkor. Ezer frigijet zerzene-
es mihndenfelew egijmasnae zalagot ada-
nae. A farkasok adaet wozon az ew kewlijkeijt
a baranijok tegig az ebekeet seregijt. Mij-
etoron immarana iwhoet ees baranijok sem-
mijt nem felneneet. A farkas sijae az annijok
khoz kenankoznae wala ees nagij ordijtaet
tezneet

Sabulaij.

25

tezneet wala. Aetoron a farkasok azt meg hal-
wan mihnd frigijeket mihnd hieteket meg-
zeget, ees az iwhoet (mihet hogij ebeet nem
wala kij ewket otalmazna mert wozon a far-
kasoknae attae wala) kezdeet meg zaggatnij.

Ertelme

walakijneet ellensege nagij wagijon
Frigijet annae olij ok alat aggijon.
Hogij az ewnen ereije kezeneel maragijon.

Elz erdewrewl ees paraszt emberrewl.

A Melij idewbe a farkasok zolnae bezelneet
wala, egij paraszt ember mene az er-
dewhez, kerwen ewtet hogij hadna belewle
egij zekercze nijelneet walo faat wagnij. Az
erdew meg engede. A paraszt ember mihet-
ron fethet meg kezijette wolna, kezde a
erdewbe a faat egijenkent mihet le wagnij.
Az erdew magat ezebe weue ees tewttet i-
gen meg bana, de kelsew penitentia wala,
mert semmijt nem haznala banattijawal.

Ertelme.

H

Esopus

Kerle vediol ezedbe, ees tedelbe tegzedbe
Ees legijen mĩndetoron ez, emleketzedbe.
Hogij mĩnt az erdew kart ne walij, cheleke-
(detedbe,

El hasrol ees egijeb tagokrol.

Az Lab, ees a keez eczer meg haragwa-
nae a hasra, hogij chae hij wolodneke
ees a mĩt ewe lelneneke keresneneke azt mĩ-
nd fel laena. Azt wegezet, hogij awagij ewijs
mĩntalogijete, awagij tewlewke ennij ne ke-
rijen. Amaz kezde eczer mazsorijis kewijer-
genij, de a keez nem akara ennij adnij nekeij.
A has wegre ehlegneke mĩjatra meg fogijat-
kezeke kezdeneke a tewb tagokeijs meg fogij-
atkeoznij. Vergre a keez ewewmest etelt aad
wala a hasnae, de immar nem wehetij wala
be, ees ezenmodon mĩketoron a hasra iregij-
kedneneke a has el wezwewkeijs el wezeneke.

Ertelme.

Latode hogij egij tag, masnekeijl nem lehet.
Azoketepẽ ember, baratij nekeijl keueset tehet.
Ees ew zerenchetije chae wekonijon mehet.

Sabulaij

26

El majomrol ees rokarol.

Kezde eczer a majom a rokat kernij, ho-
gij a farkanae felet nekeij adna hogij
lenne nekeijs mĩuel be fedeznij az ew hatul-
so felejt, mert wghanijs a rokanae nehelle-
gere wolna az, ees a fewlden wonodneke w-
tanna, de ewnekeij zijkeleges wolna ees tĩztes-
leges, felele a roka nekeij ees monda, hogij
inab akarna ew, hogij az fewldẽ wonodneke
wtanna hogij nem mĩnt a majomnae ha-
tulso rezejt fedezne be wele.

Ertelme.

Igij iaar ez wijlag, noha een beuelkedem.
Azert hogij massal oztoznawgij ne chelekedẽ
Sewt hogij tewb lehelsẽ azon inchelkedem.

El zaruasrol ees az ew- krekrewl.

AZarwast mĩketoron eczer a wadaazoke
kergetneke chae aleg zalathata be egij
ewkeke istallojaba. Kezde ot kernij az ewke-

H z

Esopus

Ēet hogij hadnaē ewtet ot el reiſteznij. Ama
ſoē mongijaē wala neēij hogij a3 nē bator-
ſagos helij wolna, mert maijdan miynd a3 wr
ſmiynd a3 ſolgaſja wnos wntalan beiewne-
neē. Ama3 a3t mongija wala hogij ew ſem
nem ſelne chaē ewē el ne arwinaē. A3 on-
ĕew3be be iewe a3olga, ama3 el reiſtezet wa
la a 3enaba, ees nem weue e3ebe. Aforon a
zarwas ĕezde nagijon erijlnij miynd ha im-
mar miynden wezedelemtewl meg meneēe
det wolna. Aforon a3 ewĕreē ĕez3ijl egij, ĕij
a tewbbijnel idelb wala monda neēij. Nem
nagij dolog ha e3 waſondag zabaſw ſolga-
tol meg meneēedel, de ha a3 wr ew maga
be iewend, ĕij olij 3emes miſt egij Argus aē
ĕoron waliē meg dolgot. A3 wtan be iewe
a3 wraij3 miyndeneēet el ne3e, ees a3 3ena
ĕew3et ĕezebe aēada a 3arwas 3arwa, ſolgaſj
wtan ĕezde ijuewltenij, ees meg fogae
ewtet.

Ertelme.

Soē wezedelem ĕew3et, ha walaēij lezen.
Ot mendeēet, nagij nehe3en we3en.
Ees ewmmagaua iot, igen welte te3en.

ſabulaſj

27

El3 orozlanrol ees rokarol.

BEteg wala ec3et a3 orozlan, a wadaē ſo-
ĕan menneē wala oda meg latogatnij
ewtet, de a roēat ſemmiēēepen oda nem wi
hetijē wala. Kijhe3 a3 orozlan ĕewtet bocha
ta egij leuellet hogij oda hijnaē, mert ſem-
miēēepen nem lehetne nala neēijl, ees ho-
gij ſemmiē ne ſelne, mert wadaē ĕew3ewt
neēij A3 roēa leg 3erelmeſb baratija wolna
a3ert igen ĕeuanna ec3er immaran wele be-
3ellenij, ees hogij ſemmiē ne ſelne mert ha
aēarnaſ3 ſemmiē neēij nē arthatna olij igen
beteg wolna. A roēa iſmeg meg ira neēij, ho-
gij a3 orozlannaē ĕeuanna miynden ijo egeſ-
leget, ees ewremet imadna erette a3 iſtene-
ĕet hogij meg wi3a3neē, de ew maga ſem-
miēēepen oda nem menne, mert ſoē wada-
naē nijomat latta wolna ĕijē oda be ewho3-
3a menteneē wolna, de ĕij ieuew nijomot
egijet ſem latot wolna. Ees annaē a3 wolna
iele, hogij ſoēan menteneē wolna be, de egij
ſem iewt wolna ĕij a3oēba.

Ertelme.

H 3

Esopus

Ember a k̄ij dolgat elewa k̄arija w̄ijnnij
A mījt ne k̄ij mondnak̄, né k̄el mījnd el hījnnij
Kij̄k̄ el multana k̄ ees ieuendew̄k̄, azo k̄bol
(k̄el itelnij).

El rokarolees menījetrewl

A Ro k̄a so k̄ ehsegne k̄ mījatta mīj k̄oron
igen meg we k̄onijodot wolna, ta-
lak̄ōze k̄ egij k̄el k̄enij līj k̄on egij k̄amaraba,
holot so k̄ bw̄za wala, mellijel mīj k̄oron ma-
gat iol meg rak̄ta ees tewltewt̄te wolna, a-
k̄ar wala k̄ij mennij wgij̄an azon līj k̄on, de a
meg rak̄ot hasat nem wonhattija wala k̄ij
raita. Mīj k̄oron ewt̄et tauol egij menījet
neējne hogij ot wezewdne k̄ mōda ne k̄ij. Ha
k̄ij a k̄ar̄z mennij azon līj k̄on k̄ij new̄zteueren
iewt̄tel be rehat ismeg meg ew̄zteuereggijel.

Ertelme.

Ember mījg marhaījaualew̄zteuerij̄ lwagij̄ō
Nijnchē mīj ewne k̄ij ieles gondot aggij̄on
Meg teli k̄, lezē olij k̄ij soha, mījugodnij̄ ne ha
(gij̄on).

Elz lorol ees zarwasrol.

Sabulaij

28

A Z lo wījadalt tart wala a zarwasal, ees
mīj k̄oron az zarwas ewt̄et el izte wol-
na az eledelrewl, az emberne k̄ k̄ezde seget-
segert k̄enijergenij. Meg tere az emberrel is-
meg a mezewre, ees az zarwason gij̄ezedel-
met wewn, de maga k̄ezerījtete k̄ az ember-
ne k̄ mījnde k̄oron k̄ewtele alat lennij, zabl̄at
fel wennij, ees az embert nijergestewl hatan
wījse līj.

Ertelme.

Michoda mitnē mījelewnē a io k̄azdaglagert
Hogij̄ mar chele k̄ettewnē a io zabadslagert.
Vegre meg latij̄wē hat tewre k̄edtwē fog-
(slagert).

Elz keet iffijwrol.

K Eet iffija k̄ mīj k̄orō meg ehij̄ltene k̄ wol-
na, menene k̄ egij sezewhēz, ees wgij̄
ielente k̄ hogij̄ walamij̄ ennij̄ k̄ walot wenne-
ne k̄. Mīj k̄oron k̄egij̄g a sezew egij̄eb dol-
gat tartana egij̄ reme k̄ hw̄st gij̄orian el lo-
pana k̄ tewle a zatij̄orbol. A sezew meg ewl-
mere hogij̄ el k̄ewlt wolna a reme k̄ hws.

Esopus

Ēzde mīnd a ĕettewhez ĕetlegeſtegnij. A
ĕij el lopta wala lupiter iſtenre eſĕzjĕ uala
hogij ew nala nem wolna, a ĕijnel wala ĕe-
gijg az meg wgijan eſĕzjĕ wala hogij ew
ſemmiĕt el nem lopot wolna, ĕij ĕneĕ mon-
da a fewzew. ſol lehet nem tudom ĕijchoda
a lopo, de az twgija a ĕijre eſĕzteĕ.

Ertelme.

Vaijha meg gōdolnoĕ hogij iſtē mīndēt lat
Eeswegre meg ĕerdij, mī iot tewttel, hol hat
Nem mernenĕ olijan igen wetĕzniĕe tehat.

Elz ebrewl ees a mezarosrol

MYĕoron az eb a mezarĕĕbe a meza-
ros elewl egij darab hwſt el wonijt
wolna, a mījt tewle leg iobban leheĕe wgij
irameĕ el onnet. A mezaros hogij lata mert
ĕart wallot wolna elewzer wezteg halgata.
Annaĕ wtanna igijen ĕezde tauola az eb wtā
ijuewl enij mondwan. O te lopo eb fuſſel
battan, ne felij ſemmiĕt, el zaladhac az mert gij
orſwagij, de twgijad hogij enneĕ wtanna
teijad wijgijazoĕ enijs.

Ertelme

Sabulaij Ertelme

29

Azt mongijat, hogij ha el haghod ezedet
Foghā ĕar nagij meg niſtnĕa ſiſledee
O, ſtan oĕolſan wijſeled, mījaden eltedet.

Elz ebrewl ees az iuhrol.

AZ eb, a iuhot a tewruenbe hīwa, ees
azt ĕezde nagij ineltelſel ellene ſelelnij
hogij egij ĕenĕeret adot wolna ĕewlchewi
neĕij mellijel ados wolna. Biſzon ſagwl hoza
elew a ĕanĕat, a farkaſt, ees a ſaſt. Ot a lu-
hot ĕarhozatta iteleĕ, melijneĕ az eb ĕapa e-
gijĕ rezet ees meg eue.

Ertelme.

Sokaĕat meg niĕomorijt, a hamĕſtanwſag.
Mert niĕuchen ot ſemmiĕt, ijo attij aſijwſag
Hol az artatlannaĕ, lezen niĕomorwſag.

Elz baranijrol ees farkaſtrol

Mĕorō a baranij a ĕeĕĕ wtan iarna
a farkaſt elewl talala ewtet. ĕezde ĕez-

Esopus

denij, mifert hogij annijat el hatta wolna ees
az bijdesbaē wtan iarna, mert azt alijtiſa wa-
la hogijha ewmagat talalna inēab meg zag-
gathatna ewret. De a baranij mōda neēij. O
ijō farēas enneē hatta az een anijam ho-
gij meg ewrijzen engemet. Inēab ēel enne-
ēm zijlemneē engednem hogij nem mījnt
reneēed, ēij engemet meg aēarnal chalnij,
ees annaē wtanna zaggaſnij.

Ertelme.

Emberneē (ēij farēas) ſoha nem ēel hījnnij
Ees ſemmij tanachat neēij elew wennij
Mertha lehetne meg aēarna ennij.

Elziffijurolees machkarol.

MYēoronegij iſſijwegij machēat igen
zeretne, ēezde ēenijergenij Venus
iſten azzonnaē hogij azt azonijamberre wal-
toztatna neēij. Meg ēelerijle Venus az ewze
relmet, ees el waltoztata egij zep ees ſeijet
azonnija. Be meneneē az agijas hazba ot wi-
gan ēezdeneē lennij eesiaczanij. De nem ſoē
idewel annaē wtanna meg aēara Venus ēe-

ſabulaij

30

ſertenij hogijha a machēa az abrazattal erēe
wlchetijs el waltoztata wolna, bochatta oda
be egij egeret, mellijet mījēorō a zep azon
meg latot wolna wtanna futameē, ees azt
ēezde iznij, mellijet mījēoron Venus alēol-
matlan dolognaē itelt wolna, ilineg mach-
ēaua waltoztata ewret.

Ertelme.

A termēzetet baator vgijā bottal ēergeſſed.
Meg ſem teheted hogij ewt el wezeſſed.
Ees hogij mījt meg zoēotabbol ēij weheſſed

Elz atijarol ees a fijaijrol.

EGij zanto emberneē ſoē fijaij walanāē
mījnd iſſijāē, mellijē ewnnen ēewzet-
teē wijzſauonoē walanāē, ēij ēet mījēoron
az ew attijōē, egijmaſhoz walo zeretetre
aēarna wonnij, tewneleijēbe egij ēewtes wez-
zewt, mellijet ēewtellel altal ēewtewt wala
ees monda neēijē hogij azt el tewrneē, de
amazoē mījert hogij iſſijāē ees erewteleneē
walanāē nem tehetēē, wegre az attijōē meg
oda ees mījndenijēneē egij egij zalat

Efopus

ada benne, mellhet mündeni kcha kewn.
en el tewre, Eesanna wranna möda nekij.
O een gerelmes fiaim, hogijha tij igijene-
se lezte katarattal senkij tikeket meg nem
gijezhet, de ha egijmast kezdi te gijelnij ees
ildeznij, lezte wegte preda münden tij el-
lenfegte nekij.

Ertelme.

Mündé dolgo k neue kednek a io egijessgegel
Mündene el romolnak igijenetlenfeggel
Menfjorzagotij meg lehu k a zét bekefeggel

El lozol ees zamarrol.

EGij paraszt ember eczer egij lowat tereh
nekij legij zamart kegijg ijol meg terhel
ter wewn wele az wra. A zamar igen meg
farrada a tereh alat, kezde kernij a lowat
hogijha azt akarna hogij meg ne halna
segetene nekij el wijnnij az terhet. A lo
semnij keppen nem akara. Vegre a zamar le-
ese k ees meg hala. Az ember münd az terhet
kij a zamar wijzen wala meeg a zamarna k
bewretij hatara raka a lowa k, melij tereh.

Sabulaij

31

ewtet mijkoron igen meg njomna, mon-
da, bezzeg meltan zennedem ezt, kija za-
marna k nem akare k segetseggel lennij ees
him mastan az ew terhenek selette meeg be-
wretij el kel uijelnem

Ertelme.

Njomorultat, meg kel segetenewn k,
Eesarrol gijakorta, meg kel emlekeznew k
Hogij gonoz ees io zereche, münd egijt iar
(velew k.

El zeen egetewrewl ees a ruha fejeritewrewl.

ARuha fejeritewt hijwa eczer a zeen
egetew hazaba hogij wele egijwt la-
kozne k. Möda nekij a ruha fejeritew, Az en-
nekem sem haznos sem ezembe njnchen,
mert igen selet raka hogij a mellhet een
meg molnek azt te is meg olj seketene ten-
ned münd a holt zeen.

Ertelme.

Gonoz tarlasagot el kel tauoztatnon k,
Ees münd a dewgtewl, mellewle el swtmon k.
Soba semmijtij wele, egijt nem alkotmon k.

Esopus **Elz madarazrol ees ewr** **ues Galombrol.**

ELmene egij madarazmadaraznij, lata
tauol egij magas fan hogij az ewrues
Galamb feztet rakna, oda sijete hogij meg
fogna. Tewrtijne azonkewzbe hogij egij kij
gijot meg nijoma, ees az meg harapa ewtet.
Melij weletlen wezeelen mijkorō igen meg
rettent wolna monda. Een zegen nijauallias
mijkoron masnae a karne artantj en magan
nae artoe.

Ertelme.

Iezē az gijakorta hogij ki masnae ueztet a karta
Ees mas ember louanae, wermet meg afatta
Az ewnē louanae lewt oda, hat nijaka za karta

Elz trombitasrol.

EGij trombitas mijkoron azt az ellenseg
meg fogta wolna kezde rettegnij ees
kenijergenij, hogij ew ne kij bihtelenne kē
gijelmese kē lennene kē, mert ne kij semmij fe

Sabulaij 32

gijueretewb nem wolna az egij trombita-
nal, embert kēgijg wala kējt nem hogij meg
ewlhetet wolna de ingijen soha sem akare
wolna. Amazoē ismeg kēgijetlen bezede kē
kel ees werelege kēkel illetij kē wala mondwan
Im tennen magad wallod hogij semmij te-
hetew wagij ees megijis ez trombitauaal
maast inditaz emberij wezedelemre.

Ertelme.

Az teuew ees tetetew, egij arant la kollijon
Kijbewl mijndē ēber, bewlch lez kētanullijō
Hogij masnae sijlebe, gonozt ne sugallijon.

Elz farkasrol ees az ebrewl.

AZ farkas mijkoron meeg meg nē wij
lamodor wolna ees az erdewbe iarna
tewrtijnetzerijut talala egij ebet elewl, kēw
zewne ne kij ees monda hogij ewremestlat-
na az ew oda iewetijit, anna kē wranna meg kē
de ewtet mij dolog wolna hogij oljian sij-
ma zewrij wolna, Monda amaz ne kij. Az cen
wram dolga ez, kē engemet az ew beuseges
asztalaroktatt, ees tewrijlget, soha nem halo kē

Esopus

82042

Sabulaj

33

tamadnehanem chaē a3 lopora ees farāfra
 Een el hagiham a kēmenleget de e3 ielet el
 nem hagihtā. E3t halwan a3 farās mōnda.
 Een a3 te wradnaē baratslagat illijen arron
 meg nem wezem. Azert maragi bekeuel
 e3 te illijen zolgalatoddabennekem kelleme
 tesb a3 een zabadslagom.

Ertelme.

Bewilche midene ket, ne ketwn ketnslwā mōgijāt
 Hogij az zabadlagot aranijon semagijāt
 Mert midene ket ezert, ewēt so ēzor elhagijāt.

Elzanto en berrewl ees
ebekrewl.

E Giſi zanto ember miſtoron a mezewbe
ſoſt napiſg teleſt wolna ſezde eleſebe
meg ſogſjatkoznij. Meg ewle iuhaſjt chaſt
hamar, annaſt wtana ſechſeſtijſ. Vegre meg
waga ewſtreſtijſ hogij wolna miſuel elnij.
Ezt aſz ebeſt hogij meg lataſt miſndel fut-
naſt tewle, alijtaſt hogijha ot ſoſtaſg marad
nanaſt, tehat meg ſellene halnijſt, miſtoron
aſz ewſtreſtet ſem hadna wogſjan, ſijſtneſt ſeget
ſegeueleel wala.

К

Esopus Ertelme.

Oliĥ haznal nem kel maradniĥ berett
Sem laſas awagiĥ ember kedueſjert
Hol bewrewd le wōzaĥ, a ſewlchē ſenſjerett

El rokarol ees az orozlanrol

A roſa ſiĥ az orozlannaĥ rettenetes wol
tat nem ſo ſta wala, elewzer miĥorō
eczer keczer latta wolna meg iĥed wala tewle
ees el ſwt wala elewte. Miĥoron harmad-
ſor latta wolna nem hogiĥ meg iĥedne tew
le awagiĥ ſeelne, de meeg nagiĥ batran hoſſa
mene, ees ſewewne neſiĥ.

Ertelme.

Az giĥorta walo latas emberrel aſt teziĥ
Hogiĥ az miĥewl tartot, aſt ſo ſaſſa weziĥ
Ees ſiĥ elewt futot, aſt chaĥ ſewzel neziĥ.

Elz rokarol ees keſeliĥrewl

K Ys ſiĥachſaiĥa a roſanaĥ ſiĥuiĥ ſwtos
wala, a keſeliĥ meg lata, ees el raĥa

ſabulaiĥ

34

da, keſde amaz anniĥanaĥ remenkedniĥ ho-
giĥ ne hadna ewter. Az anniĥa ſiĥ ſwtameĥ
ſewniĥereg wala a keſeliĥneĥ hogiĥ ſiĥat el
bochatna, de amaz a predauaĥ el ſel repiĥ
le az ew ſiĥaiĥhoſ. A roſa egĥ iĥzeget uewn
ees keſde auaĥ menniĥ wtanna, hogiĥ mar aſō
wolna hogiĥ az ew laſo heliĥet meg egetne,
Miĥoron aſert le ſallot wolna a keſeliĥ a
ſara mellien ſeſke wala, Monda neſiĥ a ro-
ſa. Immaran ha teheted ewiĥſd meg tiĥs ma-
gadat ees ſiĥaiĥdat. Meg iĥede a keſeliĥ az
egeteſtewl ees monda neſiĥ, ne weſes enge-
met, ees ſiĥchiĥn giĥermeſiĥmet, wala miĥ na-
lam wagiĥon ſiĥ tiĥed miĥndent meg adoĥ
neſed.

Ertelme.

Ha hatalmas ellen erewddel nem alhaſ
Ved elew ezedet, laſſad miĥt haznalhaſ
Talam miĥnd aſt teziĥ, miĥt tewle ſeuanhacſ

El ſanto emberrewl ees a daruakrol.

D Aruaſnaĥ ees a Iudaſnaĥ ſiĥe a meze
wn iarnaĥ egĥ ſāto ember tewt chiĥ

K 2

Efopus

nala. Foga a tewrbe darua'at ees luda'at,
ees egij e'zteragotij. Az kezde ne'ij kewnij-
eregnij hogij ewtet ne bantana, mert ew sem
darw sem lwd nem wolna, hanem e'zterag,
madara'nal miyndennel iob, tudnija illij
mijnt k'ij zijleijne' 30 k'eta ew'et tartanij. Monda
ne'ij a zanto ember. Eze'et een miynd iol
tudom, de mijert hogij a bi'ne'et'etel fogta
la' egij, wgij a'azono'et'el kel la'kolnodij.

Ertelme.

Bathor ember ew maga iambor leg'ien
Gono'z tarfalaggal de ha eggij meg'ien
Zij'et'eg hogij azo'et'el iutalmat egij wegij.

Elz kakafrol ees a machkarol.

I Ewe az machka hogij meg enne akakast,
de mi'koron nem tudna mi' o'kon el wez
tenij, kezde awal bi'ntetnij hogij igen cher-
gew madar wolna, ees az ew e'les zaua mijat
embere'et nem alhatnana'et eijel. Amaz az
mongija wala hogij semmij bi'ne ne'ij abba

Sabulaij.

35

nem wolna, mert ew embere'et arra k'ewlte-
ne fel hogij munkalodnana'et. Monda ne'ij
a machka, Ah gono'z allat, wgij an egijeb io-
ij's semmij ni'ichen benned, mert miynd anij
addal miynd huga'iddal weet'et'etel. Ees mi'ko
ron a k'etas ebbewli's meg akarna magat
mentenij, a machka reija hertelen'et'et'et ees
monda ne'ij, semmij nem haznal'z effele be-
zededdel, ma meg kel halmud een mijatta.

Ertelme.

Agono'zna'et k'ij i'or nem akartennij,
Kewnij az artatlanho'z hamis o'kor lelnij,
Ees wgij mijnt akarija se'lewe itelnij.

Elz iuh pastorrol ees zanto emberekrewl

E Gij gijerme'et mi'koron walamij magaf
dad helijen l'wo'et'at ew'ij'ne, ees tre-
faba egij nehazor farkast i'uewltene, a zanto
embere'et miynden'et'et'et'et oda swtna'et wala.
Ees mi'koron gija'orta chalta wolna meg
ew'et'et illijen modon, kezde wegre wgij an bi'
zonijaba fel iuel'tenij ees se'get'et'et'et k'ernij, de

K 3

Esopus

Amazoē nē hīneē neēij, ees a farēaloē meg
saggataē a3 iuhōēat.

Ertelme.

Hazwgnatē wegre, a3 igaz zauat sem hīzijē
Ees a3 hazuglagoē ewtet neha olijba wijzijē,
Hogij meeg malosatijis fēwt mereggel hīzijē.

Elz keselijrewl ees hollorol.

EGij magas fēwzijēlan a barannaē ha-
tara zalla a keselij, mellijet mīēoron
a3 hollo lator wolna, aēara ewijs wgijān ten-
nīj, ees zalla egij baē hatara, de mīēoron le-
zallana meg botranēozeē repijllesebe, meg
fogatē ewtet, ees a gijermeēēneē adaē.

Ertelme.

Ereijē felet tennij senēij ne ēeuanhijon,
Amij nem ew dolga ollhant meg wrallhijon,
Hogij a3 ew rendibe beēeuel meg allhijon.

Elz iregij ebrewl ees ewkerrewl.

Sabulaij.

36

MYēoron a3 eb egij iazolba zenaua-
l raēwa, fēēeneē, oda mene a3 ewē-
wr hogij enneē. A3 eb fel zewēwilleē ees ēez
de meg tīltanij. Ees a3 ewēwr monda ne-
ēij. Istenēē teged el wezteneneē mījnd iregij
seged del. Im tēmagad sem ezel a zenaba, ees
malnaē sem hac3 benne ennīj.

Ertelme.

Kerdede mījert a iozagra iregijēdhetneē
Mert mījnt a3 eb a zenaba, wgijā nē chetneē
Ees io erēwlechet wagij tudomāt ho33aioē
(nem wehetneē.

Elz uarijwrol ees iuhrol.

CHereg wala a warijw egij iuhnaē hatā:
Ees monda a iuh egij ebneē, ha te igij
en cheregnel gonozwliarnal. Ees monda
a warijw. Tudom ēijst bo33ontoē, mert a3 en-
gedelmeēneē iaroē ellene, ees a ēegijetleneē
neē barattija wagijōē.

Ertelme.

A3 attatlanōō gonozōē, igen wrallōodnaē
De ēijē magōēat bījrijāē el fel fuualōodnaē
Ees ha ewēet bantijaē nagijot rugazōodnaē.

Esopus **El pauarol ees filemilerewl**

PAwa miſſeron panazolna luno Iſten
a33onnaſt lupiterneſt hwganat ees fele-
ſegenet, hogiſ a fiſlemiſle nagſi edeſden ene
keine, de ewtet a3 ew reſedezew zauaua
mündeniſt meg neuetneſt, Monda neſiſ lu-
no. A3 iſteneſtewl ſijneſt miſnd meg wagſiſ
a3 ew aſſandeſa adatwa, a fiſlemiſle 3ep za-
uaua, te 3ep talladdal wattoſt eſeſſet. A3ert
miſndenteſt meg elegegiſet a3 ewinnen 3e-
rencheiſeuel.

Erteline.

Tugiſat a3 iſteneſt ſijneſt miſt kel adniſ
Imenneſt ees amannaſt miſbe kel maradniſ
Ewſa3ert miſnt aſartaſa3omba kel hadniſ

El3 ween meniſetrewl **ees egerekrewl.**

A'meniſet miſſeron weenſegneſt miſat
ta ereiſetewl meg fogſiſatko3ot wol-
na. A3 egereſet imamar miſnt 3oſaſa wala,
nem

Sabulaiſ 37

nem ſergethetſi wala. Ke3de rauaſſagod go
dolniſ, ees egſi choport li3tbe ene3te el ma-
gat, gondolwan a3t 3ijuebe hogſi wgſi miſn
den munſa neſiſl wada3hatna egeret. Oda
futanaſt a3 egereſt, ees miſſeron aſarnaſt a
li3tbe enniſ a meniſet, miſnd egſiglen meg
eue ewſet.

Erteline.

Kiſt ereiſe el hagſiſot e3euel kel elniſ
Ees a3ert magat nem ſemmiſneſt welniſ
Sewt 3iſt egere walo3 bewlche meg itelniſ.

El para3t emberrewl **ees vvarol,**

EGſi para3t ember miſnden e3tendewbe
lo edeſ almaſat wi3zen wala wranaſt
egſi almaſarol, meliſ a3 ew ſertebe wala. A3
wri3en meg 3erete a3 almat ees annaſt a fai-
at el ho3a a 3egeniſ ember ſertebewl, ees el
palantala a3 ewinnen ſertebe, A ſa miſert ho-
giſ ides wala miſndiarat meg a3a. Mellſet
miſſeron a3 wranaſt meg mondottanaſt wol-
na monda, Iga3 eleg wala neſem, (ha meg

L

Esopus

tuttam wolna zabolaznij az een teuanfago
mat) hogij mijnden eztenewbe een ezem
uala meg a fanaegijmelchet.

Ertelme.

Mijndé kij igé bewichelkedijs, ezet el teueztijs
Ees kij soekat kewa, a teuesetijis el weztij
Ees teuaflagatol magat, tauol kij rekestij

Elz orozlanrol ees bekarol.

VAlamij 303atiewe az orozlannaé fije-
be, meg ijede ees meg alla gondol-
wan magaba hogij walamij nagij dolog wol-
na. Ees mijtkoron ot allana kij iewe egij beka
a wijzbewl, Mellijet mijtkoron az orozlá meg
latot wolna, el hagija felelmeets ees meg ta-
poda ewter labaijwal.

Ertelme.

Heijaba walo felelmeé zijued be hazalnaé,
Soekaijg ha tartod, né tudó mijt hazalnaé,
Mertot hol sij nijnchen heijaba kazalnaé.

Elz hangijarol.

Sabulanj

38

IEwe a hangija hogij meg 30mijwhozeé
egij kwtfewre hogij inneé. Bele elee a
kwba. Nezij wala eze feen egij fan tauol a
Galamb, wete neéij egij fa agat ala hogij a-
30n meg maradhanna a wijzbe ees fel maz-
hatna. Annaéwtanna mijtkoron a madaraz
meg akarna a Galombot fognij, a hangija
mijnt tewle lehet wala chijpij wala az labbat
a madaraznaé ees meeg amaz labatwaéat-
gama aggijg a Galamb el repijlle.

Ertelme

Ladde hogij egijmassal, midé iot kel ténewwé
Ha mijsaéoroné mastol soé iot wennewwé
Ees mijnt kereztieneé, wgijsa chelekednewwé

Elz madarakrol.

MYtkoron a madaraénaé serege maga
ual zabad wolna, ees zabadon iarna
kewan wala maganaé kiralé. Ees mijndeneé
neé elewte kewanija wala a paua az kiral
lagot, mijerthogij ewlegzeb wolna. Ees mij
tkoron immar kiralij wolna, monda neéij a
zarka. O kiralij wram wallijon mijmodon

Esopus

hisedel az keshelj mī tewlewne hā mīnke
(a mīnt 3okta) kergetmī fog. Mīnt tartod
meg magadat ees el az mī leregewnketē

Ertelme.

Mīkoron a dolog, fējedelē walažtalon al,
Ot az tēstij 3eepseg, chaē keueset haznāl,
Nīnch iob fējedelembē, 3erews akaratnāl.

Elz orwosrol ees betegrewl

AZ orwos dactor wīgazt wala egij be-
teget, melij meg hala. Annaē wtan-
na, a dactor mene az ew rokonlagihoz meg
monda ne kījē hogij a nagij zabalodásba ees
rezegešsegbe wezet wolna el.

Ertelme.

Kījbe wāgijon tor kōssag ees telheretlensēg,
Zīnetlē mīndentorō, chaē azon rezešseg,
Tutējad bīžōnijal hon azt né talallija a uēseg

Elz orozlanrol/zamar- rol/ees rokarol.

Sabulaij

39

AZ orozlanij, a zamar ees az roka me-
neneē mīnd egijwt wadaznīj, nagij
loē wadaēat wereneē ees foganaē, meg kēz-
deneē welē oztōznīj. ees mīkoron a zamar
az ew rezet kījneē mīnd igazan kīj adna, az
orozlan meg haragweē, nagij ot ordīta, meg
kapa a zamart, ees mīnd foltra zaggata. An-
naē wtanna hagija az rokanaē hogij ew ozt-
tana meg, mellīet mīkoron a roka meg ozt-
tot wolna mīnd az orozlannaē hagija ees
walogara az naggīat ees iobbat, maganaē
chaē walamij keueset ees hītuant hāgijua.
Kījneē az orozlan felele ees monda. Kīj ta-
nīta meg tegedet hogij illīen mesterseg-
gel tudnad meg oztanij? Amaž a holt za-
marra tēkijnte ees monda, imenneē halala
tanīta.

Ertelme.

Bodog kīj mason uehet olī io tanusagot,
Hogij el tauoztathat mīnden gonoslagot,
Ees wnos untalan nem wal božwlagot.

Elz Gedelijerewl ees farkasrol.

Esopus

MYtoron a farčas ecer elew menne
azt a Gedelije egij ablaetrol nezij wa-
la, ees erewsssem zijdalma33a ees zijdogattija
wala, Kijne k monda a farčas. A ha arwlo ne
te zijdalma3 mastan engemet, hanem a he-
lij a hol wagij.

Ertelme.

Heelij ees idew soezor adna k batorlagot
Agedelije se tene kjuil farčasna k bozzusagot
Vaij hogij halgatna, no ne zere3ne haborusa-
(got)

El3 zamarrol.

PAnazolwala a zamar lupiter istenne k az
ew wrara, hogij mijuel igen kegijetlen
wolna ees gijaetorta werne ewtet, azert adna
maas wrat ne kij. lupiter meg halgata a za-
mar kenijergefet, ees ada ne kij kijt wralna
egij tegla gijartot. Kijnel mijtoron zijnetle
teglat kellene ees egijeb nehez terhet hor-
danij, keernij kezde ismeg lupitert, lupiter ke
gijg cha k neuetij wala, de mijert hogij el
wntara ewtet, Ada ne kij egij zijgijartot ho-
gij wra lenne, mellijet mijtoro meg ewsmere

Sabulaij

40

a zamar monda. Een nijaualijs zamar egij wr
ral sem aetoro k meg elegendnij, ees a mijnt
een latom hogij ez a bewrt metelij, fogija
wegre az eenné bewrewmetijs fel metelnij.

Ertelme.

Ielen walo dolgo kat soezor meg wtalon k
Ees wijiobbat wijiobbat midagijg zijkaló k
Mijg ne feijewnere uele gonozbat pij3kaló k,

Egij agnewrel ees zol galo leijaniijrol.

EGij agnewn k walana k so k zolgalo leij-
anij, mellijeket zo kot wala napon kent
io reggel fel kewltenij a katas zaua toron
mellijet hazanal tart wala. Vegre mijtoron
a leijanijo k meg wnta k wolna a so k reggel
kelestees mun kat, meg ewle k a kakaft, azt a-
lijwan hogij anna k wtanna oztan mijnd de
lijg alhatnana k. De ez remensleg nijawalijs-
so kat meg chala. mert hogij az agnew meg
tuda, hogij ew k ewlte k wolna meg a kakaft
az wtan nem war wala tijw k zot hané meeg
az clewt fel kewltij wala ew ket.

Efopus Ertelme.

Neha ember azt tugija hogij iol chele kedij
Az wtá meg lattija, haat chaē weze kedij
Altal wtat aēar iarnij, kerijlewe ember kedij

Elzamarrol ees lozol.

AZ zamar azt alijttija wala hogij igen
iol wolna a lonaē dolga mīert hogij
ēwerem tartanaē ewtet ees wezteg allana,
ew magat ēgijg bodogtalannaē itelij wala
hogij ewzteuer wolna, ees az ew ēgijetlen
wra megis mīndennapon terhet hordatna
wele. Nem soē idewuelannaē wtanna hadat
hīrdeteneē, lara a zamar haat a lonaē zab-
lat ēel zaijaba wennij, az embert hatan wī-
selnij, ees a hadba sebeēet fel wennij. Ees an-
naē wtanna ēezde az isteneēneē soē halaēat
adnij mīuel hogij ewtet nem loua hanem
zamarra teremtetteē wolna.

Ertelme.

Nem mīndeha azoē bodogoē ēijēneē tulaē,
(donijttijaē,
Sē nījanalija soē ēijē magoēat annaē alijttijaē
Mert ferjedelmeē a soē penzt soē gondal wo-
(nījttijaē.

Az

Sabulaij 41 Elz orozlanrol ees kech kerewl.

LAta az orozlan tehat a ēechē egij ma-
gas ēewzījēlan iarna. Kezde arra inte-
nij hogij iob wolna neēij ha a zewld meze-
wn iarna hogij nem mīnt orfen. Monda ne
ēij a ēechē. Talam aztījs meg mīelnem ha
te tauol wolnal, mert nem arra walo tana-
chot aēz neēem ēij een haznomra wolna, ha
nem a ēij az te meg ehezēt halad tewltere.

Ertelme.

Ez pelda neēed, ne hīgij mīndeneēneē,
Mert soēan tanachot adnaē embereēneē,
Kījbewl hazon iewien ewnen erzenijēneē.

Elz sasrol ees egijeb madarakrol.

Zyletēse napīat ielente eczer hogij zol
galtatna a sas, A madaraēat wocha-
rara hījwa, elījs ieweneē soēan ēezīlēē, ees
azoēat nagij ewreimmel ees io ēeduel sogā-

M

Esopus

da, ees egijentent ewket mijnd meg eue.

Ertelme.

Né mijnd baratinē kījē zeepzot ranē raēnaē,
Mert a zeepzotē alat, soēzor mergetē laēnaē,
vgij teze uolt sas uachorā, a tewb madaraē
(naē.

Elz ludakrol.

AZ ludaē a daruaēēalegijetembe a me
zewt pōztiijāē wala. Ezt meg hallaē
a parazt nepeē raijōē meneneē. Meg lataē a
daruaē a3 nepet, ees mijndiarast el futanaē.
A ludaē ēegijig mijert hogij nehezeē ees ēe
wereē walanaē nem repijlheteneē el hanem
meg fogāē ewket.

Ertelme

A3 ēazdaglagoē hadba soēzor ēarra ualnaē
Mert ota zegenijēē feelfele buualnaē
De a3 ēazdagoētol né lehet hanē elew alnaē.

Jupiterrewlees a maij- omrol.

Sabulaij

42

IVpiter isten meg akara tudnij eczer mijnd
dennemij lelkes allatoē kewzewt kījneē
lenne legzeb fija, ees elew hijuata mijndene
ket. Kezdenēē be gijlnij mijndenfelew lūpi-
ter palotaijaba mijnd wadaē smijnd mada-
raē, kījē kewzewt a3 maijomijis a3 ewrwt fija-
ijt mijtoron hatan hordana ees oda be iutor
wolna weleē, mijnnijajon el faēadanaē ne-
uetue raijta, Sewt meeg lūpiterijis igen ne
uete ewter. Ot a maijom hogij ezt lata mō-
da. Ihon, bator lūpiter ewmaga legijen bij-
ro benne hogij senēkijneē nijneheneē illijen
fijaij, ees ezeē meg hallattanaē zeepseggel
mijndeneket.

Ertelme.

A bīzon dolog hogij a zerelem a3t tezij
Hogij rwtlagat mijndenneē el wezij
Mert kīj beēat zeret fogolij gijanant ezij.

Elz tewlijfarol ees nadrol.

REgentē eczer a tewlijfa keuelijsegbe le-
leczeē, ees a nadra mene smonda ne-
kij. Ha teneēed emberij zijued wagijon iew
M 3.

Efopus

elew wijiont meg lasswē mellij kenneē wa
gijon nagijob tehetsege. Az nad mij korō lat
ta wolna a tewlijfana ē hijw di chewe seget ees
maga mutatafat semmijt nem chodaltozeē
raijta hanem monda ne ēij. Mastan wijnija nē
a karo ē, de azert een, az ennen rēdemen meg
elegettē, mert een mīnden weez elewt chaē
hanladozoē, de ha tegedeczer a zeel tewst,
tewl ēij fawand, soha felnem ēelhecz hanem
ot ēelwezned.

Ertelme.

Nē mīndēkor az, az erews a ēij magat hānija
Lezē meeg olij idew hogij tetet meg bannija
Az nijerte meg dolgat ēij masetnē ēēuannija

Elz halazrol ees ha lachkarol.

MYkoron a halaz horogijāt a wijzbe
be wetette wolna egij ēijs halach ēat
foga raija, ēezde az neēij kewnijergenij ho
gij eltochatna ewtet mert igen ēijchijn wol
na, ees had newne meg, oztan az wtan tewb
hazon wolna benne. Monda neēij a halaz.

Sabulaij.

43

Een remen seget arron nem wezeē, mert en
nekem olij zoēasom wagijon hogij inēab a
karom wennij a ielenualonā ēijchijn uoltat
hogij nē mīnt a tauolualonā ē nagij woltat.

Ertelme.

Nagijrawalo bijstodba, a ēijchit el ne hagiad
Ees mījt a fors hozot, el ne hagi galijad
Iob tenalad legijen, hogij ne mastol wartjad.

Elz hangijarol ees pijchekrewl.

MYkoron az teel el ēezdene kewe seget
nij az hangija wonza wala a buzat ze
menkent az ewbolijaba. Latta uala ezt a pij
cheē, teelbe oda mene, ēezde buza magotte
wle kērnij, ēijneē a hangija mōda. Mijre ho
gij een hozzā ēepest nē gijhtettel tijis nijarba
Felele neēij mōda, mert enne ēē a kkorō mījn
den dolgomat az eneēlebe ēellet el mulat
nom. Monda neēij a hangija nagij neuetessēl.
Hallode, ha nijarba eneēlettēl mastan tehat
chezzel mīnt iobban lehet selewled.

M 3

Esopus Ertelme.

Hanghan az ezes embert, teelen a weenseget
(weghed,
Azert mijs erewd wagijon, dolgodwgijan te
(ijed,
Hogij weenseged idejjen kenijeredet, nijw-
(golmafon egijed

Elz orozlanrol ees bijkarol.

AZ orozlan izij wala a bijkat, kijnē e-
leijbe iarwla egij baē, zarua ees hom
loka meg haijtwan ees haragos keppen nez-
uen, kijnē monda a bijka. Nem gondolneē
sem felneē a te haragos woltodtol, Ees ha
az orozlan hatamō nem wolna, meg mutat
nam neked mijsnt kelliē a bijkaual wijnod.

Ertelme.

Kijnē nijaualaia mijs for ielen wagijon
Meg lasa hogij arra masijkatne aggijon
De inēab gōdolija bekeuel mijsnt maragijon

Elz daijkarol ees farkasrol.

Sabulaij

44

FEntjegetij wala gijakorta egij daijka az
gijhermechket. Bijson (wgij mond) ha el
nehagijoda sijrast a farkasnak adlaē, Ezt wgij
tewrtijneē hogij meg halla a farkas, remelle
hogij iolla khatneē, ees ot marada az aijto e-
lewt. Vegre az gijhermeke alom iuta ees el al
weē. Annaē wtanna lata a farkas hogij sem-
mij nē keel dolgaba ismeg az erdewbe tere,
ehen ees ijressen, talala elewl farkas tarsat.
Ees az kezde tewle kerdenij, hol wolna a pre-
da a honnet ew mastan iewne. Kijnē nagij
sohazkodassal monda. Igen choda embereē
wannak mast ez wijlagō chaē zowal tartnak
zegen legent. Am egij daijka ma mijsnd estijg
monda hogij kij wetne a gijhermeket a far-
kasnak, ot nagij sokaig uarā de soha nē teue.

Ertelme.

Menij mag wagijō egij nagij hood kēderbe,
Añij alnaklag neha iozagis az azōjemberbe.
De soha ne kijnē hijgij, inem esel a tengerbe.

El teknewsbekarol ees ke- selijrewl.

Esopus

KEuānīa wala egij idewbe a teñnewſbeñ
hogij ewijs felrepjilhetne az egbe, ees
a ðij ewtet fel wjinne igerij wala annaēa we
restengerneñ gijengijet. A ðeſeijw ne meze
al wala ees ezeñet mĩnd iol hallija wala.
Fel ðapa ewtet ees fel repjillewele. Ees ot
fen ðezde zolgalattijet ðernij a mĩnt meg
igette wolna hogij meg adna. De mĩñoron
amannañ nem wolna hōnet meg adnij, meg
zoggata ewtet ðeormeiuel ees meg eue. Ees
ezenñeppē a teñnewſbeñ ðij az egbe ðauan
ta wala iartat, az egbe weze el.

Ertelme.

Soñan ðij ðewrendeñbe nagij batran eltenēñ
Ees ha annaē wtanna fel neueñettenēñ
Veze delmeñet raijoñ nagij oñat wewttenēñ.

Elz rakrol ees fijarol.

MYñoron arañnaē a fija chañhatra mañ
na mĩndenñoron, ðezde az annija re
ija feddenij ees ewtet intenij, hogij ne men
ne hatra hanem elew. Felele a fija ees mon
da neñij. Mennijel ðjo annijam elewl, ees ðjm
cen wtannad megijēñ.

Ertelme

Sabulaij Ertelme.

45

Oññrol fegij mañ meg ðij te bēned nĩnchen
Hogij wgij anazonra mañteged ne inchen
Ees oztan felewlēd neuetleged ne hĩnchen.

Elz naprolees az eza kij zeelrewl.

VEctēñedneñ wala egijmaññal a nap,
ees az ezañij zeel mellijē wolna ma
ñññal crewſb. Ees wgij wegezeñ a dolgot
hogij az utō menew emberē ðeñerteneñ meg
ereññet, ees az lenne nĩjernettes ðij ðewnte
set wele le wetethetne. Az ezañij zeel ðijneñ
Boreas neue ðezde ðemenijen ees hĩjdegēñ
ñwnij az wton iaro emberre, de amaz azert
wtat el nem hagiñ haneñ ewltezetij meg
ñettewzrete. A napijñ annaē wtanna elew ia
rula, ees laññan laññā a ðewdewññ homalt mĩnd
el ðijññta, ees feneññ tellijēñegel ðij bochara,
ñezde az ember heuñññ ees werijñezñij,
Ees mĩñoron menne talala egij arneños faat
ot ðewnteñet le wete ees meg mĩñwgouēñ,
ees ezenñeppena nap nĩjere az pallijet.

N

Esopus Ertelme.

Ne sijes hijrtelenkednij, ees mijndennel we-
(te kednij)
Mert ezesnekeleg elewzer azo kel elmekednij
Ha meg lehetewle, mijna kar inchekednij.

El zamarrol.

IEwue a zamar az erdewbe, holot egij o-
rozlan bewrt talala, Melijbe mijkor o fel
ewltezet wolna tere ismeg az mezewre, Ot a
barmoeknaek ees iuhoeeknaek chorda ij meg iije
dneek wala tewle ees el futnaek wala. Azon-
kewzbe oda iuta a zamarnaek wra, Eij ewtetel
wezette ees keresij wala. Mellijet mijkor la-
tot wolna a zamar nagij ordijtassal elenibe
futameek hogij mar el iijeztene ewtet. De az
wra a keet sijleent mellijeket be nem fedhe-
tet wala az orozlan bewrtel, meg kapa, ees
monda neekij. Iol lehet te zamar egijebeeket
el hijtettel de een iol ewlmerleek tegedet.

Ertelme.

Ne mutasd magad Eij ne wagij emberekeek

Sabula ij

46

Kazdagnaek, nemesneek, awagij egijebeekneek
Merteze ebe wezij ees o, ta megneuekneek.

Elz bekarol ees rokarol.

MEg wna a beka laekat a toba hanem
Eij iewe onnet, orwos daektorra teue
magat ees mene az erdewbe, Ees nagij fenij-
en mongija wala, hogij ew a fele tudoman
ba sem Hipocratesneek sem Galenu naek nem
engedne. Mijkor o egt egijebeek el hijtteek wol-
na, a roka mosolodeek rajta ees monda ne-
ekij. Bijon lehet hogij io oruos wagij, mert
az aijaekad temagadnaek mijndenkor o mijnt
egij meg holtneek wgian sargaua wereslijek.

Ertelme.

Michoda lehet ennel nagijob rwtlag
Ees waras beka hoz hasonlo widoeklag
Mert Eij nalad nich awal Eekednij bolodlag.

Elz maro ebrewl.

VAla egij emberneek egij potol ebe. Eij
mijndeneeket meg mar wala. Az em-
N 3

Esopus

ber tewte egij darab tewket nijakara hogij
mijndeneke meg ewsmerneke hogij maro eb
wolna az. Amaz mijkor nijakara tewtewteke
wolna azt alijta hogij iol iartees wranaeke na
gij zerelmebe wagijon, ees az tewke nagij tij
stessegere, meg wtallija wala a tewb ebe ket
hogij azoeknaeke nem wolna nijakeba wetewij-
eke ees keuelijen iar wala tewzetteke, hozza
mene egij ag eb smonda nekeij, ha ezedbewe
ned magadat, ez tewke nem tijztessegedre,
hanem zegijensegedre wagijon.

Ertelme.

Olijan ez wijlagij heijaba walo keuelseg,
Kijtewl soha tauolne iar a io eztelenseg,
Azt tugija hogij meg nijerte, haat wgijan ze-
(gijenleg.

Az teuerewl.

Ateue mijkoron nezne az ewteket ho-
gij keet zep zaruoke wolna azoeknaeke, pa-
nazol wala Iupiterneke, ees kerij wala ewtet
hogij nekeijs keet zaruat adna. Neuete Iupiter
az ewbolodsfogat, meg ada nekeij a mijt keet
wala, de a keet sijlet meg twrtijta nekeij.

Sabulaij. Ertelme.

47

Sokā wānaē az wraijm, kēj kolljat keuannaē
Kijtannaē wranna io forman meg bannaē
Vgijan lewt wolt dolga eczer egij kējalnaē.

★
* Kij azon kerte wolt Jupiter istent hogij wala
mijt illetne mihnd arranna lenne. De meg bana-
annaē wranna / mert az kener ees egijeb clede-
lijs arannija lezen wala mijkor illetij wala ees we-
gre ebel kelle meg halnij.

Keet baratosokrol ees az meduerewl.

Ketten kējē egijmashoz mijndenkoron
io baratsfogat mutatnaeke wala, az wton
el indulanaeke, ees mijkoron menneneke tala
ewket elewl egij medue. Az egijē mijndia-
rast el futameke ees fel mene egij fara, mijto-
ron a masijē latta wolna hogij el nem zalad
hat, elewte le omla az fewlden. A wad hozza
mene kezde zaijat es sijlet bijzelnij, de mijto-
ron amaz semmijt nem pijhenne. Azt alijta
hog meg holt ees nem banta hanem el me-
ne onnet, Mert nekeij termezetij hogij holtat

Esopus

nem bant. Annaē wtanna le zalla a farol az
ew tarla, ees ēezde tewle ēerdenij mīt Su-
got wolna a medwe fīlebe. Ees monda ne-
ēij. Azt Suga hogij soha effe le baratommal
ne iarijaē egij wron mījnd te wagij enneēē.

Ērtelme.

Az igaz baratsag rīt ēa mījnt afete ēe hattijw,
A hamijs nē tīztā fogōratijē mījnd a fattijw.
Azt el futamijē mellewled mījnt egij rozta
(rattijw.)

El kopaz louagrol.

E Gij kopaz louagos mīēoron az wron
menne chīnalt haījat raēot wala a sī-
ueg ala, ees mīēor az zeel sebesse funa, le
fuwa seīebewl a haījas siueget ees mījnd-
iaraft nīlwan lewn az ew kopaz wolta. El fa-
ēadanaē neuete tarlatij, ees ewmagaijs
nagij neuetessell monda. Nem choda ha az
idegen haīj el fwt tewlem mert meeg az ew-
nen haījaīm sem maradhatnaē nalam.

Ērtelme

Sabulaij

48

Ha azt aēarod soēaig hogij ne neuesseneē
Ees wduarbolaz wraīm ēij ne wezesseneē
Neuetneēet neuēd tijsam had igesseneē.

Keet fazekrol.

K Et fazē aal wala a wījz parton, egijē
fewld, a masijē ēegīg reez. A wījz meg
arrada ees mījnd a ēewttewt el wīue. mīēo-
ron a fewld fazē azon feelne hogij el tewr-
neē mōda neēij az reez, semmījt ne felij, een
gondodat wīselem hogij el nem hadlaē rō-
lanod. Monda neēij a fewld fazē, aēar een
el te wrettessem aēar weled egijwt el merijl-
leē neēem mījnd eleg wezel, Azt iob ne-
ēem tewled meg walnom.

Ērtelme.

Ember hozza hasonloual barrabbā egijt met
De ha erewbeliar, attol ēartijs wehet (he-
Ees ewaz erewneē semmij ēart nem tehet.

Elz parazt emberrewl
ees a zerencerewl.

Esopus

MYkron a parast ember zantana talala a barazdaba kijnchet, Halat kezde adnij a fewldneke hogij ew nekeij azt arta wolna. Lata a zerenche hogij semmij tijz, tessleget nem tenne nekeij azert, imijgijien so la magaba. Im ez balgatag ember ennekem halalatlan, de lezen meeg olj idew hogij el weztij a kijnchet, ees akoron fog engemet fogadasijwal ees ijuewltefeuel zorgalmaztatnij.

Ertelme.

El newtiorol halakat adua emlekezzewne,
Ees lasswe hogij arrol el sefeletewzzewne,
Ha akarijwe hogij zerencheuel wegijg me-
(nijekewzzewne)

Elz bijkarol ees kechkerewl.

KErgetij wala a bijkar az orozla, Amaz keres wala, helijet hol elewte meg menekedhetneke. Talala egij barlagot kijebe a kechke lakeij wala, ees mijkron oda bemene, a kechke keet zaruual kezde eleijbe iewnij, kijnke

Sabulati

49

nij, kijnke moda a bijka. No, mastan zaruadal iewz elewme, de ha az elmegijen kijn en gemet ijz meg mutatom neked menijuel nagijob a bijka az kechkenel.

Ertelme.

Nem kel a kemeslegbe el merijlnij
De nijomorulton mijndenkor kenijerijlnij
vgij fognak rajtadijs oztan kelerijlnij.

Elz pauarol ees darurol.

APaua ees a darw egijwt wachoralnak wala, A paua kezde magat hannij ees kerednij farkaua, ees a darwt meg wtalnij. Kijnke monda a darw, lollehet zeep wazij de aleg repijlhecij a haz teteijbe mijkron een az egneke keweijbe iaro.

Ertelme.

Nijlwan wacijon, mije ember tehesen,
Azert senkeij mast, soha meg ne neuessen.
Magabaijstalal, kije tewle el wessen.

El tewlijfarolees nadrol.

Esopus

MYkoron nagij zel tamadot wolna, e-
gij nagij tewlffat tij a wijz parthion
al wala tij dewijte tewebewl, ees mijkoron a
wijzen ala menne az agaiual meg ere a na-
dat, ees chaē el muleē mellewle. Kezde ranja
chodalēoznij mijert hogij a nad olijā ferge-
regbe meg maradna ees ew nem maradha-
tot wolna meg. Felele neēij a nad ees mon-
da. Een mijndēneē engedeē ees feijet haij-
toē, mijnd deelij, ees ezaēij zelneē mijkorō
funaē chaē le haijtom magamat, de ne cho-
da hogij te le dewltel mert nemaēartala zel
neē engednij, hanem ellene allanj.

Ertelme.

Naladnal hatalmasb eliē iarnij wezedelmes,
Mert engedelēmel hatalmas gijewzedelmes,
Azertmijnt az idew wagijon ahhoz legij fi-
(gelmes.

Elz tigrisrewl ees rokarol.

GErelligieuel kergetij wala egij wadaz a
wadaēat. Kijēneē a Tijgris hagija ho-
gij mijnd wezteg ilneneē, ewmaga lenne, tij
meg wijna a wadazzal. Kezde ewtet azert a

Sabulaij

50

wadaz a Gerelligieuelrelnij wgij annijra hogij
igen meg sebesedneē, ees mijkoron meg fu-
tamot wolna a hadbol, ees a gerelt wtanna
wonna. Eleijbe iarwla a roēa ees ot meg
kerde ewtet tij wolna az, a tij olijan nemes
wadat annijra meg sebhetet wolna. Meg fe-
lele neēij monda. A sebneē wrat ees teuw-
ijet nem ewlmerem, de maga a sebneē nagij
woltabol welem hogij walamij ieles ember
wolt.

Ertelme.

Emberneē waēmerewneē lennij nagij gewz
Mert az ezesseg, erewt mijndet meg gijewz,
Mijnt az egewzeen hogij soēetket meg fewz.

Elz bijkakrol ees orozlārol.

VAlanaē a bijkaē negijen, tijē ewnnen
fewzteē olijan zerzest tewneē hogij
elteē eesholtoē mijnd eijgwt lēne. Meg lata
a orozlan hogij mijnd negijen egijt iarna-
naē a mezewbe, ees nem mere meg kez-
denij ewket hanē elewzer hazuglaggal el wa-
lazta ewket egijmastol ees annaē wtāna meg
zaggata.

Esopus Ertelme.

Az igijenesseggel allato k miyndene k newne k
A bi k a k ijs mi g egimassal ew 33 esegellewne k
Mago k ba az oro 3 l a n a k predat ewe ne tewne k

Elz iegenijefarol ees zijlfarol.

MEg walta wolt regente a zijlfa k at az
iegenijefa miert hogij ew magas wol
na, ees meeg a ha jo k ba ijs wijtorlana k wa-
laztana k ewtet. De a zijlfa alat newne semmij
re ne wolna haznos. Ki jne k feleletij ilijen
wolt az iegenijefahoz. Hallode te iegenijefa
bator te, az te io 3 agijddal di jche k egijel, de-
mijnet ne bo 33 onch a mij ala walo wol-
ton k al, hogij nem mondod meg a te fogij
at k o 3 a si j dat ijs, ees mi jre halgatodela mij io
wolton k na k allapatijate. Mert mi j for o tege-
det le wagna k hogij wgijan cheng ees pe-
neg a feijze a hatadon waj hogij a karnad
a karon ha ollijan lehetnel mijnt mij, ees be
keuel maradhatnal.

Ertelme.

Sabulaij 51

Az nagij o k dolgabaijs, wagij on h o m o r w a g.
Az k i j ch i j n e k e b e i j s n e h a, e g i j k e u e s w i j g a l a g
Ist e m i j n t 3 e r 3 e t e a r r a h a g i j u k, e 3 a i o t a n u l a g

Elz fewsuenij emberrewl ees iregijrewl.

KEet ember k i j n e k e g i j k e f e w s u e n w a l a
masij k iregij k e r i j k e w a l a l u p i t e r t k i j
mi j n d a 3 e w k e u a n s a g a 3 e r i j n t. H o 3 3 a i j-
o k b o c h a t a a p o l l o t l u p i t e r o l i j t a n u l a g g a l
hogij mi j n d e n i j k n e k m e g a d n a a m i j t k e u a
na. Ees hogij a m i j t e l e w 3 e r e g i j k e u a n t w o l
na a n n a k m e g a d n a a 3 t, ees a n n a k w t a n n a a
m a s i j k n a k k e e t a n n i j t a d n a. A f e w s n e n i j s o k
i j d e i j g n e m f o g a s e m m i j t 3 o l n i j, h o g i j a m a 3
k e r n e e l e w 3 e r e e s a n n a k w t a n n a r e k i j k e e t
a n n i j i w t n a. A 3 i r e g i j e 3 t m e g i r e l l e e s a t
k e r e h o g i j n e k i j e g i j k e 3 e m e t k i j t o l i j n a k. A i j
t a h o g i j i o l l e n n e w e l e d o l g a h a a t a r s a n a 3
m i j n d k e r t e w t k i j t o l n a k.

Ertelme.

Soha megn elege di k a gonoz fewsue seg,
Magana k i j s k a r t t e 3 e a m a 3 m o r d i r e g i j s e g,

Esopus

Azo kat el hagijwē azert, wgij mōd az istēleg.

Elz warijurool ees egij edenrewl.

MEg zomiuhozek a warijw talala egij e-
dent kije wijz wala, de az edenij me-
lij wala, ees nem wala annijra tele wijz zel ho-
gij bewlele ihatnek, ees mijkoron soek ideijg
wezewdet wolna rajta sinemihatnek, a kara el
denijenij az edet, de nem lehete. Vegre meg
gondola magat kewechet kezde lassan lassā
bele hannij, mijnd agijg mijg nem fel telek,
ees iuek.

Ertelme.

Ember mijt nem tehet testij ereijeuel
Ees mijkorō dolgat, nē foghattija kezeuel.
Tanusag otaz nekij, hogij ellijen ezeuel.

Elz orozlanrol ees a wadazrol.

Awadaz ees az orozlan egij massal wete
kednek wala. Az orozlan azt mongija

Sabulaij.

52

wala hogij ew erewsb wolna az embernel.
Vegre annijra lewn a bezed hogij a wadaz
wijue ewtet egij kew kēphez holot kē farag
tak wala hogij az orozlan fejjet az ember la-
ba ala nijomtauolna. Ot az orozlan azt mon-
da hogij nem wolna ez eleg bijzonlag a wa-
daznak, mert az emberek oljat faraghatna-
nak mellijet zeretnened, de ha az orozlan fa-
ragnij tudna awagij ha azt orozlan faragta
wolna, Tehat az ember, laba alat allana az
orozlannaek ees nem az orozlā az ember laba
alat.

Ertelme.

Kijnek mijt mij teczijek wgij mongija,
Ees mijndenkoron arra wagijon gongija,
Hogij az ew bezedet, kedwe wtan mongija.

Elz gijermekrewl ees loporol.

Egij gijermek ij wala az kwtfew mellet
ees igen sijr wala. Oda mene a lopo-
terde mijert sijrna, monda nekij a gijermek
a kwtteel el zakada ees az kwtba eijteek egij

Esopus

aran wedret. Ota lopo meg ewrijle miñd
iarast le wetkeze ees az ewtba haga, kezde
keresnij a wedret, ees mijkoron semmijkep-
pen meg nem lete wolna fel haga, ees sem
fewnteset sem a gijerme ket ot né talala, mert
a gijerme el futotwala a fewntessel.

Ertelme.

Masnae hije kart tezneke, neha ewtjies kart wal
(nae,
Ees meg chalatkoznae hije egiebet meg
(chalnae,
Mert azerenche leijanj ilij falatot falnae.

Elz parasztrol ees tulokrol.

VAla egij paraszt emberneke egij twlka
hij soha semmij igat fel nem aekar wa-
la wennij. Aparaszt el waga az zaruat, mert
mijndent aual ewfeldez wala, wegte mijko-
ron az ekeere zantanj be aekarna fognij ke-
zebe tartija wala az ewtent, ees azt alijttija
wala hogij inmar meg bijrhatna ewter mijert
hogij zarua nem wolna. Amaz begijg mijko-
lon zaruual inmar semmijt nem tehetne.
kezde

Sabulaij

53

kezde rugoldoznij, ees labauat port az em-
ber ze mebe hannij.

Ertelme.

Vgijan teze a hij miñde iora tanijthatatlan,
Kijnel io tanach, ees tudomá foghatatlan.
Mijert mert elmejebe bolond, eez igen alha
(tarlan.

Elz erdeij istenrewl ees wton iaro emberrewl.

AZ Satirus, hijt erdeij isteneke módnae,
tala telij idewben egij embert az er-
deuwe az wton, mellijet a ho igen meg wert
wala ees igen fazijke wala. Meg kelerijle ew-
tet ees be wijue barlangijaba, ees kezde az tij-
wznel fiteztetnij. Mijkoron begijg az ember
a kezere leehne meg kerde mij oeka wolna
annaek. Amaz felele neekij, azert (wgij mond)
hogij meg melegilijen. Ees annaek wtana mij
koron ennij kezdettenek wolna, kezde az em-
ber a heufj kasatjies funij, aztjies meg kerde tew-
le a Satirus hogij mij oeka wolna. Monda
az ember, hogij meg hijdegilijen, Ees legot
p

Esopus

tan mīndiarast ēī īze a Sathrus hazabol
az ember ees monda neēī. Nem atarok
illīen soē sele zaiw ember hazamnal tarta,
nī, ēī mīnd hīdeget sīnīnd melegegwī,
an azon egī zaiabol aad ēī.

Ērteline.

Az kettewszaiw ember el ēel tauoztatnonē
Eesa laēast wele hamar waltoztatnonē,
Mert uegre sē fogōē uele egī maradhatnōē
Az erdeī istenīse z illīent meg walta,
Ees hazabol gīorson. el ēī razīgalta,
Meeg ne talā tanīeratijs hozza hagiīgalta.
Ne ēed azert ez pelda tanusagot tezen,
Hogī ēīneē zaijaba heui eeshīdeg lezen,
Erched ēī zemedbe zepet zol, de hatwī meg
Az weled egīwī soha, soēāīg nē lezē. (ezē

Ēz wad kanrol ees emberrewl.

EGī emberneē wetemenīst zoēta wala
igen el puztītanī egī wad kan eczer
meg ēapa ewter az ember ees a fel sīlet el
mecze, mazzor īsīneg a masīēat. Meeg sem

Sabulaij

54

zīnīē wala meg a puztītasrol. Vegre meg so
ga az ember ees fewldes wranaēada aījande
ēō, mīēoron fel ēōzoltaē wolna soholtneē
lathattīa wala az wr azīuet, ēerdī wala az za
hachoēat, azoē sē tugīaē wala, ees mōda az
ember a ēī fogta wala. Vram, nē choda ha
nīnchen zīue, mert azt hīzē hogī bolōd
wad wolt ez. Mert ha bolond nem wolt wol
na, nē teert wolna annīzor wīzza az een we-
temenīmre, az ewnen ēennīara.

Ērteline.

Ez wīlagō soēan olī bolondoē wannaē
Mīnt ha zīueē nē wolna, az ēarra futānaē
Ees eweleteēneē nagī wezelt foglalnaē.

Ēz bīkarol ees egerrewl.

AZ eger meg mara a labat az bīēanaē
ees mīndiarast be futameē līēaba.
Kēzde a bīēa zaruauā idestowa ewēlewldez
nī, hogī ellenseget walahol meg talalhatna
de nem lathattīa wala. Az eger kēzde līēa-
bol meg neuetnī ewter ees mondanī neēī
Te igen nagī wagī ees crews, de azert ne

Esopus

watalij mijndent meg, mert mastan chaē egij
ēijs egerijs meg serthetet tegedet.

Ertelme.

Noha ēijchijn lezen neēed ellenseged
De ha hōzzad wezed a3 te ezeſseged
Nē alijtod ewter wgij mījnt ſemmiſeget.

Al3 parazt emberrewl ees herculesrewl.

MEg alla zeēere a parazt emberneēegij
meelij ſarba, ēezde ēewnjheregni Her
cules iſtenneē, hogij meg ſegijtene ewter.
Zozat ſewn menibewl hōzzaija mondwan.
Balgatag ember, ſwijtold iol meg a louaēat
eestennē magadijs tolij hatwl a zeēer ēere,
ēijn, ees wgij hijad hercules ſegetſeget, mert
ēijlemben meg nem ſegijt tegedet.

Ertelme

A3 iſteneē embert aēēoron ſegijtnēē
Ees nehe3 teerheēhe3 olijkor ēewzelijtnēē
Mijēoron ewmagōēijs a3on emelijtnēē

ſabulaij Al3 ludrol.

44

EGij lud wala, ēij aran monijat toijē wa
la mījnden napon eggijet, A3 ēije a lud
wala aēara hijrtelen meg ēazdagulnij, ees a
ludat meg ewle, a3t alijtwan hogij nagij ēijn
chet talalna benne, de mījēoron meg ewlte
wolna ſemmiht nem talala benne, ees annaē
wāna nagij ſohazēodaffal ſijrata meg teetet.

Ertelme.

Vgijjan iaar ēij e3et bolondul el teue3tij.
Hogij miēor ſoēat ēeuā a3 ēeueſetij el we3tij
Ees mījnden iauabol magat ēij reēe3tij.

Al3 pūchekrewl ees hangijarol.

MYēoron a pūcheē nījarba chaē ene
ēleſbe mulatna el dolgat. A hangija
igen arat wala bu3at hordwan a3 ew ſeēueſe
be. A3on ēew3be el ēewzelgete a hijdeg tee
lijs, ees meg chijluē ēezde a hangijanaē ēew
nījergenti hogij ennīj walot adna, eesa han

Efopus

gija'ez wala3t teue ne33 hog3 m33 bor3 az p33.
chew3 ene3lew3 wolna a33or3 ew mwn3a,
lodot wolna.

Ertelme.

Az 33 iff33w3agaba resten che33ed33
Az oll33an ween3e3be o3tan 333el3ed33
Eesma3na3 he33aba 3o33or remen3ed33.

El3 maijomrol ees az ew keet f33jarol.

AZ3 mong33a3 hog3 m333oron a ma33.
om keet f333at 333w3, egg333et 3ereti3.
ees a ma33333al nem gondol. Z33w3t wala 3e
g33g 3ettew3 eg33 idewbe. Ees m333oron wala
m33333rtelen walo i33edes tamador wolna, az
3erelme3 f333at ewlebe 3apa hog3 el futna we
le ees m333oron333rtelen3edne3, eg33 3ew33
3laba i33333tete ees meg hala. A ma3333 3e
g33g a hatara ragador wala ees meg marada
ege33e3be.

Ertelme.

I33ene3 a33aratt33at, 3en33 nem tudhatt33a,

3abulai3

46

Ees m333t ew3 a33arna3 hatra nem hadhatt33a.
Azert m333t ew3 adna3, eg33 arant 3ereti3w3.
Hog3 m333t ne3 a33arna3, azt el ne we3eti3w3.
Mert az an33ana3, tew3t33n3333 g33a3orta,
Hog3 az f333ana3, 333ne3 iauat in3ab a33arta,
Az io halal az oll33at ew tewle el wew3te,
Ees az mas w33lagra lel3et rew3pitette. (333,
De ne3 tud3 m333ert az an33atol, ill333 mod3 le-
Hog3 ez ill333 g333erme33e3 3erelme3 nag33ot
Tal3 w333a choda3epp3 meg er333, (te333.
Ees lel33 ew3meret, ew3arra we3er333. (en,
Hog3 az nag33 3erel3 e33er3m333ndahho3 leg33
Ees anna3 wtanna 3e3erue3en, buchot tewle
(weg33en.

El3 ewkewrrewl ees tulokrol.

AZ ew3er m333oron immar igen ides
wolna, meeg3 m333ndennap3 igat 3eel
wala wonn33. Az tulok 3eg33g mwn3ana3 tu-
datlana, a f333uen hantatt33a wala magat, ees
az ew3er3t bo33ont33a wala hog3 m333uel ew3a
bados wolna ees 3emm33t ne3 mun3alodne3.
de az ew3ew3ne3 meg 3opot wolna a n333a3a

Æsopus

a nagij wonasba. Az ween ewekewr ne tij a ttor
semnijt nem zola, Hanem lata egij teues i.
dew mulwa haat tultontat zaruana fogwa
wonzat a wago hijdra, ees monda ne tij. O
nijauatijas, hol a te tenijw eleted? A mijnt
latom a batran walo elet bantafra walto-
zot. Azt hijzem hogij awagij cha t mastannijs
iobnatweled az een muntauwal walo elete-
met hogij nem mijnt a te zabadlagodat, tij
teged a halatra wonzon.

Erteime.

Hogij eletedet iol wijsellijed zijt seg muntē.
Ees a5 io idewbenē tel hij wolctodnij (lodnij
De hogij gonozul ne iarijh a3on oēctodnij.

Elzevirees ozoianrol.

TAlala elewl az eb az orozlant, ees ðezde
wele trefalniꝝ ees neññ mondanij. Te ze
gen nijaualij as mñt chezel, ees mñt budofol
ide stowa az erde wēber. Te ðijnch een reñjam
ñij ðewuer ees feneszewrij wagijole, ezte ðegñg
nem munñammal talalom hanem mulatla-
gōmal. Meg Felele neññ az orozlā ees mōda.
lollehet

Sabulajj

57

lofhet meg wānānekedte bolond eb a te
etkejd, de meg wānā a mellet nijaualjai-
dijs, Te leegij zolga mert zolgalhac3. Een a 3a
badlagot zeretem ees zolgalnij nem a 3aro3.

Ertelme.

Zepen feelt wolt az orozlan az ebneſt
Chaſaſſor erde wbe meg talalt wendegneſt
Mertzabadſagnabniſch dragab emberneſt.

Elz halakrol.

MYkoron egij idewbe nagij arufz lewte
wolna, egij hai. Eij annaē elewte wa-
lainij folijo wijzbe laēijē wala wijteteē a ten-
gerbe. Ot magat ēezde hannij hogij ew mīn
den tengerij halnal nemeſb wolna, ees a ten-
gerij hala ēat ſemmijneē alijttija wala. Ezt a
dijznohal el nē zenuedhere de monda neēij,
hogij aēkoron walneē az meg mījkorō mījnt
ēettewt meg fognaē, ees a wafarra wijnneē,
mert engemet (wgij mond) a nemeſſeē wera
neneē meg de teged a zegen ēewſleg.

Erteline.

Q.

Eſopus

So kan diſchereter olij igen ſeuannaſt.
Hogij ewné magokrol, magoē predikálnaſt.
Ees kſj ſoha nem wolt olijat hagiſgalnaſt.

Elz pardusrol ees rokarol.

A Pardus wad, kſjne k az haata tarſta, egi-
eb wadaſnal mſjndeneſnel meeg az
oroſlannaliſs fellijeb tartiſa wala magat. Eh-
hez hoſſa mene a roſta ees monda ne kſj ho-
giſ bator ſemmiſtne ſeueliſtedneſt, mertha
neſed (wgij mond) ſjeep ſubad wagijon ne-
ſem ſjeep elmem ees eſjem wagijon.

Ertelme.

Termezet ewaſjande kſj ſo kſjeppé oſtogatta
Ees az pardusnaſt hataat tarſtan hatta.
Aroſanaſt kſgijg hogij eſes legijé aſt atta.

Elz rokarol ees wad- machkarol.

MYſoron eſzer az roſta a wadmachſta
wal bezellene, ſerſedijé wala aſſal

ſabulaij

CS

ewelewotte hogij az ewezeneſ edenſjebe ees
erzenſjebe ſo kſtſlemb kſtléſ ſele oſoſſagoſt
wolnanaſt. Az wadmachſta kſgijg aſt mögiſa
wala hogij ewneſt, chaſt egijetlé egij tudo-
manſja wolna kſjhez ew biſzneſ mſjſtorō wa-
lamij ſelelme wolna. Azonkewſbe hogij eſt
bezelleneſ talalkoſzanaſt ew reſjaſjoſt az er-
deſbe wadaſo ebeſneſ ſoſaſagi. A mach-
ſamijndiarafſt ſel ſutameſt egij nagij magas
ſara. Az roſat kſgijg mſjnd agijg ſergeteſt
mſjgnem meg ſogaſt ees meg ewleſt.

Ertelme

Batorſagoſb mſjndenſtor az egij io tanuſag
Nem giſjaſorta haſnos a ſoſas rauaſſag,
Aſert egij legijen, de io legijen az a tudofſſag

Elz kſjralrol ees maij- mokrol.

NEmijnenſt egijptombeliſ kſjral tanſj-
tator wala egij nehanſt maiſmoſat w-
giſ annijra hogij tancſolnſt tudnanaſt. Ees
mſjſtoron tancſolnaſt wala barſomba ewleſt
ſel ewlewſtetijé wala, ees az ew tancſolal-
ſoſt mſjndeneſneſt a kſtſt neſijé ees lattijak

Q z

Esopus

wala igēkedwes uala. Azōkewzbe egij ember
oroowa dihot hagiſta kīj kēbelebewl. Amaij
moēkēgij a tāczot el hagiſuan az dijiowtā
ſutamanaē, ees azonwijnij foganag, melij
dolog nagiſ neuerteget tamazta mījnd azokē
naē a kījē ewket neziē wala.

Ertelme.

Az zep ewlcezet ſenēkijneē ezet el nē waltoztat
Ees mīj bēne wagiō el nē kārhoztattija (tija
Mijt az termezet meg kēwtewt azt meg ſē od
(hattija.

Az zamarrol ees az keet wton in ewrewl.

KEetten menneē wala emberē egij w-
ton iutanaē egij erdeuwe holot tala-
lanaē egij zamart. Ees mījndiarast azon kēz-
deneē wete kēdnij mellheēe lenne ees mel-
liē wijne hazahoz mījert hogij az zerenche
egij arantatta wolna neēkijē. Ees mījkorō ot
raſta wezewdneneē, azonkewzbe Zamart ma-
gat elwonijta elewleē az erdeuwe, ees ſeme-
gijneē ſem maſijēnaē nem lewn.

Sabulaij Ertelme.

49

Bolonſag emberneē olijrol tewre kēdnij
Ees kīj kēzenel nījnchē arrol wete kēdnij
Ees kēetleget dologrol bezeddel ſeghuer-
(kēdnij.

Az halazokrol.

HAlaznaē wala egij nehanijan az hala-
zokē kījē foganak nem halat hanē egij
nehā te kēnewlbe kēat, kījbe ewmagoēkij nē e-
herneē wala eleget Ees megij hījwaē wen-
dege reija Mercurius iſtent. Meg ewlne-
kēgij Mercurius hogij nē walamij zetelem-
bewlees emberlegbewl hījnaē ewter wēdeg-
ge hanem hogij az hījwan te kēnewlbe kēart
io halakēat engedne neēkijē foghatnij, Nem
mene hozzaijokē hanem meg hagiſta neēkijē.
hogij bator ewnnen magokē meg enneē hīj-
wan te kēnewlbe kēaijokēat.

Ertelme.

Kij magat dolgahoz eztelen foglallija,
Ha mīj kēuā nē lezen azt ewne chodallija,
Lattija Mercurius a rauajt ees igen wtallija.

Q 3

Esopus Elz maijmokrol ees pardusrol.

A Zt mongijak irasok, hogij Maurisaba
maijmoeknat soekalaga beuelkedij. A
parduswad kegijg neekij termezetzerijnt wa
lo ellensegek, eesnagij magas sakra fel fut-
nak mijkoron ewtet lattijak. Eczer kegijg mij
koron meg nem foghatna benne a pardus.
a fa alat, mellijen soekan iarnaek wala holta
teue magat, elnijwala mijnt egij holt. Eyt mij
koron a maijmoek lattaek wolna meg ewrijle
neekrahta hogij ellésegekter halwa latnak. Ve
gre egijet ala ekijdeneek kewzzijleek hogij wgi
an bijzonijaba meg tudnak ha meg holt wol
na awagij chaek chwfolkodneek. Mijkoron ke-
gijg semmij elew ielet benne nem ewlmerne
le zallanaek a tewbbijs, ees kezdenek mellet-
te iarnij ees wegre hatara hagnij, ees ewtet
meg chwfolnij. Mijkoron ewlmerne wolna a
pardus hogij eleggemeg farrattanaek ewre
wmeekbe, hijrtelen meg eleuenedeek, ees ne-
mellijet ew kewzzijleek fogaualnemeleket ke-
gijg kewrmeuel meg zaggata.

Sabulaij Ertelme.

60

Mijkor az ellenseg neked azt mutattija
Hogij az ewereijt immar el fogijattija
Iol meg lassad azerthogij mij a karattija.

Elz pookrol ees kewz- uenrewl.

E Lindulanaek egij wton a pook ees az ke-
wzuenij, mijkoron kegijg estuere iutor
tanaek wolna mijndenij azon igijekeszij u-
la hogij maganaek alkolmas zallast talalna,
mene azer a pook egij kazdag emberneek ha
zaba holot menijzer halohtat fel chijnallijawa
la, a zolgaek annijzor le sewprijek wala, ees se-
mij dolgaba kedwe neekelijek wala. A kewzue-
nij kegijg mene egij zegenij emberhez holot
nagij nijomorufagot fel wala wallanij, mert
sekeret kenijeret ezijek wala, nijwgodnij semijet
neek haagij wala. Fa agijat aad wala neekij, ees
magat mijnden erews dologba foglallijawa
la. Reggel fel keleneek kezdenek egijmasnak
a zallasfelewl panazolnij mijkeppen neekij-
wghattanaek wolna, ees tanachot tartanaek,

Æsopus

hogij meg waltoztatnaē a zallast, ees hogij a
pooē zegenij embernel, az ēewjuenij ēegijg
ēazdagnal zallana. El indulanaē, ees mij ēorō
be seteredet wolna, az ēewjuenij nagij lassan
be mene egij ēazdag ember hazaba, mellijet
mij ēoron meg lattanaē wolna rajta kapanaē
nagij tijtsefeggel fogadaē, ēezdeneē ēewrij
le forgodnij wgij annija hogij helijet semle
lijē wala. Barson parnat tewueē alaija, ēezdeē
mijnnden sele etēēēēēslawanijw ees edes bo-
roēēal ēenalnij, ees semmij nem wala ēijtne
ēijelew nem hoznanaē. A pooēijs meg zalla
a zegenij embernel ees ot nem ēijleben
ēheleēedijē wala mijntha tulajdon ewnnen
magaije wolna a haz, zabadon terijtij wala
haloijat ees senēij nembantija wala. Vegre
mij ēoron mijnndenijē meg talalta wolna ter
mezetzerijnt walo helijet, el wegezeē magot
ba, hogij az pooē mijnndenēoron a zegenij
embernel, a ēewjuenij ēegijg az ēazdagnal
maradnanaē.

Ertelme.

Egijne egij helijē zerēcheijē nagijob waggijō
 Azert az ēwjuēne ē azdag zallast aggijon
 Az zabad sagna ē ēegijg bator be ēet haggijō.
 Az pachijtarol

Sabulaj. 61
Elz pachirtalol ees
az ew fiajrol.

En pachijrta tewrtijnet
zerijnt rakta wala az ew
fezket ees kewlte olij
buzza wetemenbe, melij
immaran idesded wala.
Ees mijkoron a gabona
meg saargodnet a koron
sem repijhetnet wala el az ew fiaij. Anna ko
kaert mij koron eczer az annij o el menne tew
le k hogij ennij k walot k erelne, hagiha a fiaij
na k, hogij ha ot walamij wij dolog lenne awa
gij mōdatnet, tehat eze k be wenne k, ees mij
koron meg iewne ne k ij meg mondana k.

Azert mijdewn dolgara ment wolna, oda
iewe a wetemenne wra, Ees elew hijwa az
ew iffio fhat ees monda ne tij. Latode hogij
ez wetemenije meg ertene, ees hozza kel-
lene nijwnij. Azert holnapon mihelije meg
wijrrad, menijel baratijnethoz, ees kerjed
ewet hogij ne hagianak, hanem segeche-
ne ezetne meg aratafaba. Ees mihoro ez

R

Esopus

meg mondotta wolna onnet el mene.

Ees mĩjnek wtana meg iewe a pachĩrta
kezdene a fiatĩ nagĩ rezettwe kernĩle chĩ
rippelnĩ, ees az annĩo kat kernĩ hogĩ mĩnd
iarast sjetne ewet onnet el wĩnnĩ mas he/
ljre, mert az wetemenije ketek (wgĩ mond)
wra ide iewt wala, ees meg hagija a sijnak
hogĩ hozza kerne baratĩt, ees holnapon a
wetement meg aratnak. A korõ meg hagija
nekĩ az annĩo hogĩ semmĩt ne felnene
mert ha (wgĩ mond) az wr az arast bara-
tĩra hallasztotta, holnapon ez wetemekt meg
nem arattija, azert nem zĩtleg hogĩ tĩte-
ket innet el wigijelek.

Masodnapon azert az annĩo ismeg el
mene tewele hogĩ walamĩ ennĩ walot hoz-
na. Az wr kegĩg warija baratĩt hogĩ eliew-
nene, mĩnd delig, ees semĩ nẽ kele bene,
ees az ew baratĩba cha egĩ sem iewe el. Te
hat monda ismeg a sijnak. Eze restek mĩn-
nĩan ees cha zowal tartnak mĩnket, de
ĩnkab menĩewnek attĩan fiatĩhoz ees roko-
nĩnkhöz ees azokkal egĩtetembe kerĩwke zõ-
zedĩnkatijs, hogĩ holnapĩ napon ot legije-
nek az aratalsba ees segechenek.

Sabulaij

62

Eztĩs meg chĩrippenek ees sijnogak
az madarĩak az annĩoknak nagĩ felelemel.
Akkorĩs meg hagija nekĩ az annĩo hogĩ
semmĩtne felnene, mert az wr rokonlagi
ees zomzedlagi nem wolnana olĩ igen fe-
lette engedelmelek hogĩ semmĩ keledel-
met nem tennenek. Harmadnapon a madar
ismeg eles kerelnĩ mene. Az wr rokonlagi ke-
gĩg ees zomzedlagi el nem iewenek.

Vegre mĩda az wr a sijnak. Am tarchak
dolgot baratĩnek rokonĩnkal ees zomzed-
lagĩnkal, holnapon hoz ket sarlot ide, ees
mĩmagonk mĩnnẽ kezelnkel meg arastwe
ez gabonat. Ezt mĩkoron a madarak annija
meg hallotta wolna, hogĩ az wetemennek
wra azt mondotta wolna. Mĩndiarast azt
monda hogĩ ideije wolna onnet el mennĩ
ees el hordoznĩ, mert altalan fogwa meg
lenne immar a mĩt mondot wolna, mĩert
hogĩ wgĩan azon ember fogna az dolog-
hoz, a kije a iozag wolna, ees nẽ kerne mast
hozza. Ezenkeppen a pachĩrta onnet el
mene, ees mas nap az wr meg arata sijnawal
az wetement.

Ertelme.

R z

Esopus

Baratiēba ees rokoninēba meni hažo legijē
 Ees ažoēba bižodalmat ember meniēt tegijē
 It miyndē ez peldabol ranwlagot wegijē.
 Ees mij magatol lehet, ahhoz hožza niwllijō
 Hogij az io idew hejaba tewle el ne mullijon
 Mert tertinhetijē hogij gonož zerēche fujon
 Ees karōknaē nagija ew reija borullijō
 Vegre ožtannan banattal meg fullijon.
 Bewlch mōdaloēat ažert wgij halgašsonē.
 A mij magonētol meg lehet, ažert mas wra
 (ne fwišsonē)
 Meg zerežžijē chaē ažertijis hogij ožtan nij
 (wghašsonē)
 Ees nagij beēucl, hažonēnal laēhašsonē.

Alz rokarol ees bak- kechkerewl.

MYēoron a roēa ees a ēechē meg 30
 mijwhožtaē wolna egij ēwtba ala 3al
 lanaē, holot mijēoron iol ittanaē wolna, ees
 a ēechē nezne honnet mehetne fel, monda
 neēij a roēa. Hallode ēechē, egijchep gon-
 dodijis nijnchen, mert im mastan wrat talaltā

Sabulaij

63

raijta hogij mijnt kettē ezen nel ēij mehete-
 wnē. Mert teneēed imigijen ē el tenned ho-
 gij emeldfel magadat az ēeet elew labaddal
 a ēwt falara, ees naējadat meg haijtwan az
 alladat ted a mellijedre, hogij az 3arwad fel
 alijon, een a 3aruadrol ēij 3ewēwollem, ees an
 naē wtanna tegedet ēij wižleē. Kijneē rana-
 chat mijēoron a ēechē meg fogatta wolna
 a roēa ēij 3ewēwilleē a ēwtbol, ees nagij ew
 remebe a ēwt kareijan ideštowa iar wala sē-
 mīj a ēechēre nem gondolwan. Ees mijēo-
 ron a ēechē ewtet hijtij zegewneē mōda-
 na, felele neēij ees monda. Bižonijaua mon-
 dom neēed te baē ēechē, hogij ha annij ežed
 wolna elmedbe, meni 3ewr az alladō wagij-
 on, agij a ēwtba ala nem 3allottal wolna
 mijg nem meg gondoltad wolna mijnt on-
 net fel ēellene iewned.

Ėrteline.

Bewlchneē miyndēneē wgij ēeleimbertednij,
 Ees eleb (ha walamijē ēē ežd) ažo eželēednij,
 Hogij ueget meg lašsa mijt fog cheleēednij.

Alz kakasokrol ees fogolijrol.

R 3

Esopus

KAkalo kat tart wala egij ember hazana
wewn egij foglijotijs, ees aztj's wgian
azonok kewzet kezde tartanij ees hijzalnij.
Azt a kakalo kigen mardoskak wala. Az fogo
lij kegin magaba igen bwsolog wala, alijwa
hogij arra mifelnek azt nekij mijuel hogij az
ewnnen tarsafagijtol el zakadot wolna. De
mijne k wtanna lata hogij a kakalo k egijmas
sal wijnanak ees egijmast wagdalnak, el ha
gijabanattjat ees monda. Immar enne k wt
na nem annijra banom az een rajtam lewt
tet, mert nem choda ha engemet bantotta
nak kije meeg ewmago knak sem keduez
nek, hanem egijmast wagdalljak.

Ertelme.

Idegen nepek kewzewt ezetij k a kar tennij
Azoktol az bozzulagot kewnijeb k el weni
Kij az ewnn k fele k ne k is ne akarna k keduez
(nij.

Elz kerke dek e emberrewl.

MYkaron egij ember sok fowldet iart
wolna, wegte haza iewe, ees kezde so
kakabezellenij kije k ew ember modra ees

Sabulaij

64

wgij mifnt hews chele kedet wolna az kije wijl
walo tartomanijokba. A tewbbi kewzewt az
tj's kezde predikalnij, hogij a Rodbelije k
zewkelbe mifnd meg hallatta wolna, ees ezt
ew wgian azonok k meg bijzonijtana kije
zeme k k latta k wolna. Vala ot egij Rodbelij
ees monda nekij, ha igazat monda bijzo
nich meg awal, hogij zewkijel meg een we
lemis, mij zij k seg erre egijeb bijsonlagot
hoznot.

Ertelme.

Kij k ewzel erhetnij nem k el arra bijsonlag,
Dehogij utat talalhatna az aldot hazuglag,
Mezze mutat bijzofagert a gonoz hijtwazag.

Elz emberrewl kij Apollot kesergetij uala.

EGij hijtwan ember k esertij wala az iewe
dew mondo Apollo istent, Delfos zij
getbe, ees tart wala markaba egij eleue we
rebet, mij karon azert a helijre ment wolna
hol apollo a feleletet rezij wala, ewijs meg

Esopus

Ʒerde mij wolna az ew Ʒezebe ees ha eelew al
lat, awagij meg holt wolna azt gondolwan
magaba hogij ha holtneƷe mondana eleue-
nen adna elew ees ha eleuennet mondotta
wolna, tehat marƷaba megzorijtana ees hal-
wa mutatna meg neƷij. De az isten a gonoz
emberneƷe rauaslagat meg ewsmerten mō-
da neƷij. Hallode, nalad wagijon mijnd ele-
tijnneƷe mijnd halalanaƷe hatalma, azertaad e-
lew wagij eleuennen wagij halwa aƷarod.

Ertelme.

IsteneƷe tijtƷoƷat mijndeneƷe iol tudnaƷe
Azert neƷe iol tezijneƷe ƷeƷe weleƷe chwfolodnaƷe
Mert chafardoƷe ƷerijleƷe heijaba forgolodnaƷe

Esij azzonrol ees az ew tijwkijarol.

VAla egij azzonneƷe egij tijwkijaz, Ʒij mijnd
denapon eggijet toijneƷe wala. Azonwa-
o ewremebe az azzon Ʒezde az tijwkot ig-
en iol tartanij, alƷwa magaba hogij tewb-
bet toijneƷe ha tewbbet adna ennij. Ees mij-
Ʒoron a tijwk meg hijzot wolna neƷe foga egij
gijis oztan toijnij

Ertelme

Ʒabulaij Ertelme.

64

Kij meg hijzijneƷe ez wijlagi nagij soƷe Ʒazdag sag
(gal,
Nem cheleƷedijneƷe mijnt az elewt oljā igaslag
(gal,
Ees az ew mijelƷedetij lezneƷe, Ʒeueseb iozag
(gal.

Elz emberrewl mellijet az eb meg mart wala.

MYƷoron egij embert az eb meg mart
wolna, mijndeneƷe el iar wala, ees
Ʒeeri wala hogij ewtet meg gijogijtanaƷe. Ees
egij mas ember mijƷorō meg ewsmerte wol-
na hogij eb harapas wolna rajta monda ne-
Ʒij. Hallode ember (wgij mōd) ha meg aƷarz
wijgaznij weegij egij solt Ʒeijeret, ees werezd
meg a sebneƷe wereuel, annaƷe wtāna azt ag-
gijad az ebneƷe Ʒij meg mart tegedet. Amaz
neuerte ees monda neƷij. Ha een azt mijelnē
melto lēneƷe hogij ez marasnaƷe wtāna menij
eb wagijon mijndenijneƷe hozzam marna.

Ertelme.

s

Esopus

E3 pelda aad mĩndene ẽ ỹt olij tanusagot
Hogij ẽij gonoz, magaba, wezen a ẽor bator,
C sagot
Mij ẽor ember ẽtezne ẽ wele, halalato ẽsagot.

El3 uijdrarol kij ewmaga- nak testeet el zakazttija.

AZ wiidra, a3 tewb neegijlabw o ẽtalã
allato ẽ ẽewzewt a3 wij3beĩs zo ẽor la ẽ
nij ees maradni. A3 neuezetesteet igẽ ha3
nosna ẽ mongija ẽ oruo ẽsagba. Ees mij ẽoron
latĩja hogij ẽergetij ẽ ewtet ees el nem za-
ladhat, ewnnenmaga el za ẽaztija magana ẽ
a3 olijan testeet (mert tugija hogij a3ert ẽer
getij ẽ) ees a3o ẽna ẽ wetij ẽij ẽ wtanna wãna ẽ
ees olijan modon mene ẽedij ẽ meg a3 halal-
tol.

Erteme

Bewlch ember halaltol hogij meg zabadullid
Ees ẽeerseges eletij ne ẽij meg fordullijon.
A ẽarmij ẽar wallassalijs ẽemij ne gõdollijon
Egij iewendew mondorol.

Sabulaĩ

66

Iilwala a3 wafarkewzepet egij iewendew
mondo ember, ho33a gĩlne ẽ wala, ees
mĩndene ẽ mõd wala walamij ẽijne ẽ mĩnd
a3 ew mijuołta 3erijnt. A3on ẽew3be hĩjt ho-
zana ẽ ne ẽij hogij hazat fel tewrte ẽ wolna ees
mĩndẽ marhatĩat el wijtte ẽ wolna. Mellijet
mij ẽoron hallot wolna fel 3ew ẽe ẽ ees nagij
3ewgwa ees ohaijwa megijẽ wala haza. Mel-
lijet mij ẽoron egij nemĩjnemij mas ember
latot wolna hogij ẽwtna monda ne ẽij. Ee te
baatija nã mĩndene ẽ meg mondoduala, mij
reija iewendew wolna, hogij nem mondot-
tad magadna ẽijs meg, hogij ma fel tewrij ẽ
hazadate ees marhadat mĩndel wij3ij ẽ.

Erteme.

E3 peldamagat olij emberre forgattija
Kij mas ember dolgat mĩndẽ ẽor harogatija
Ees a3 ewnnẽ dolgatiol, loha nẽ igazgattija.

El3 zamarrol ees farkasrol.

MY ẽoron a zamarna ẽ egij tewuij ẽ gij
a ẽot wolna a3 lababa santal wala ue
le, ees mij ẽoron a3 farkast elewl talalta wol-

S z

Esopus

na monda neñj. Oh een zerelmes baratom
farças, meg kel halmom az nagij fañdalom-
nañ mijatta, ees awagij neñed, awagij egijeb
wadañnañ ees madarañnañ eetke leendew
wagij oñ, azert mijneñ elewte e3 wijlagbolñ
mulom egijet kereñ te tewled, hogij uedñj
lababol az tewuññet, hogij ne hallijañ meg
illijen zertelenñennal. A farças mijñkorõ mõ
dasat tewte wolna, a zamar az ew parños la
baual wgij rwa ewter hogij mijnd zeme za-
ñja meg tewreñ ees fogatijñ hwallanañ ew ma-
ga kegnig azonñew3be el futameñ. Mijñko-
ron az wtan soñ ideuel e3ebe zette wolna
magat a farças monda a mijnt mondhata,
O Iupiter lsten bñzon bñnem zertñnt wallam
e3t, mert een hazij barmoñnañ ees iuhonñnañ
mezarossa leuen, barbellija tewttem wala ma-
gamat.

Ertelme.

Vgñiar azñ ewnnen mesterseget el hagñja
Ees mezaros leuñ magat, barbellagra agñja
Hogij mijndeneñ neuetseget magara foga-
(gñja.

El3 madarazrol ees rigorol.

Šabulaij

67

MEg uetette wala haloñjat a madaraz
hogij madarañat fogna, mellijet mij
ñoron az rigo meg latot wolna kerdñ mije
mijelne. Amaz azt felele hogij warañtñltetne
ees eppñtene, ees touab mene onnet. Az ri-
go el hñwe az madaraz be3edet, ees mijñkorõ
az eledelre ment wolna melij wala az haloba
be chñlnalua, meg fogateñ, hogij kegnig az
ember oda futameñ monda neñj az rigo,
Hogijhate illijen warañtñlte3 nem hñzem
hogij soñ iffijañ zallijanañ reñja lañouul.

Ertelme.

A3 ferñedelmeñneñew meltañlanlagot
Nagijsoñ uarasoñnañ le3neñ pu3tañlagot
Mert ot tauoluannañ mijnden igañlagot.

El3 wton menew emberre-
wl kij egij sachkot
talalt uala.

AZ wton iaro ember mijñkoron ho33w
wtat ment wolna fogadañt tewñ hogij
hawalamijñ az wton leñne annañ selet lupi-

Esopus

ter Istenne kadna. Annae wtanna nem soe
idewuel talala egij sachot melij mondola-
ualees palma gijmelchel tele wala. Azert az
palma gijmelchneet a felijt, ees az mondola
naet a belijt mijnt meg eue, Az maguat ke-
gijg, az palmanaet ees az heijat az mondola
naet wijue az oltarra ees monda lupiterneet.
Ne meg lupiter mijt neked igerte, im mijnd
kijsew reze smijnd belsew it wagijon.

Ertelme.

Az fewsuen (halehetne) meg istentijis meg
(chalna,
Ees mijnd fogadasat, hijtijt, iol el hatra had-
(na,
Hogij chaet az ew haznat beuebbet meg kapna.

Elz gijermekrewl ees annijarol.

E Gij gijermeket kij az ofkolaba iar wala,
el lopa eezet az tarfa tablaijat kijre
abeczet soetaet wala imij, ees ada annija-
naet. Az annija ne fedde meg erte, ees mijnd
napontent tewbbeet ees nagijjobbaet lop

Sabulaij

68

wala. Vegre mijkoron nagija lewt wolna w-
gijan nagijokatijis kezde lopnij, ees meg fo-
gaet ewtet a bijraet, ees halalra iteleet, mijkor-
on kegijg ewtet a kennaet helijere wijnneet,
ees az annija wtanna menne, ees iaigat-
na. Kere a porozlokaet kijet ewtet wijzijet wa-
la, hogij hadnanaet neetij walamijt az ew an-
nijanaet sijlebe swgnij, Mellijet mijkoron ew
neetij meg engetteneet wolna, ees az annija
sijetetesseggel hozza hajlot wolna hogij
meg hallana mijt mondana neetij. Amaz az
annija sijlet mijndiarast el harapa, ees mijkor-
on eert ewtet igen bijnnetneet ees monda-
naet neetij hogij nem chaet lopo wolna, hanet
zegijetelenijis az ew zijlehez, moda. Ez oka az
een wezedelmennet, mert ha engemet afor
megwert wolna mijkoron clewzet az tablat
el lopam, annaet wtanna touabba lopnij nem
mertet wolna, ees mastanez kenra ne menceet.

Ertelme.

Eleht wezij dolganaet ezeet kij a far cheleketenij
Azert gijermekneet elsew bijnnet el nem kel en
(gednij
Mert az bijnnt meg soetija, ha azt el fogod zen
(uednij,

Æfopus

E Gij paztor Eij az tenger mellet chordat
ewrijz wala, ees latna hogij az tenger
nagij chende3 wolna, Euanke3e3oda az te
gerre hogij ewijs rai3ta iarna ees marhat hor
do3na. Anna3o3aert el ada mijnden barna-
ijt ees el indula egij Ewteuele3el. Mij3oron
Eegijg mennene3 az tenger3, nagij wee3ta,
mada, w3ij annijra hogij az hai3bol mijnde
terhe3et Eij hannana3, ees az ew Ewteuele-
3etijs Eij wete3. Vegre mij3or3 tellij3e3eggel
meg chende3edet wolna ees a partra iutor-
tana3 wolna. Monda a paztor. A mijnt latom
azta3arna a tenger hogij is meg Ewteuele3-
el indulnana3 reija,

Ertelme.

Bolondna Egiptotta Ear fijlet fel nihtta
Eeshogij ezen legijen ewt arra tanhtta
Eesaz ew bolondsagar ezeffegre fordhtta.

Egij iſſiwrol ees az
oꝛoꝛlanrol.

Vala

Fabularij

69

V Ala egij ween emberneke egij iffiw fña
 Eij eimeije zerijnt nemes wala, ees wa
 dazo ebekeke zeretewije. Ezt az attija lata al-
 maba hogij egij orozlá meg ewlne, igé meg
 ijede rajta ees ijettebe fel serkene. Ees ho-
 gij walamij foron az alom be ne telljefedneke
 chijnaltata a fijanae egij igen zeep Eijes ha-
 zat, Eijbe mijndenfele wadaeat meg irata, ees
 az fijat abba tarttija ees ewrijzij wala. Ees mij
 foron azt a fija nehezen zenuedne, eczer kew
 zelben allapeke az orozlanhoz Eijt a faló meg
 irtanae wala ees monda nekeij. O te Eegijet-
 len wad, te wagij oke annaek hogij eenijt tar-
 tatom mijnt egij temleczebe, ees mij foró ezt
 mondana hozza ijte Eezeuel az orozlanhoz,
 a karuan zemet nekeij Eij tolnij, Ees egij zegbe
 Eijt ot lennij nem latot wala meg serte az Ee-
 zet, wogij annijra hogij meg dagada nekeij, ees
 meg eufedeke, wegre hijdeg foga lelnij, ees
 meg hala.

Ertelme.

Nagj dolog mŷ legjŷe3 wŷlag allapattŷa.
Hogj mŷt a chŷllag hoz elnŷ mulathattŷa.
Sŷ a3 halalt, ŷj neŷj ieczeret, nem waltoz-
(tathattŷa.

T

Esopus
Elz keselijrewlees rokarol.

AZ keselij ees az roka meg baratkoza-
nak eg imassal, ees el wegeze k ewz-
te hogij egjut lafnanak Anna ko kaert az ke-
selij egij magas fan fezteet meg raka, ees ot
kewlte. Az roka hswgiana on fa alat meg fii
aze k. Ees mij koron ezer a roka kii ment wol-
na lij kabol, az keselij oda mene, ees az ro-
ka fiajt el ragada, ees fiajna k meg ada ennij.
Ezt mij koron a roka meg tutta wolna igen
zomorkode krahta, de bozzwt nem alhat wa-
la, mihert hogij ew zarnijon nem kergethet-
ne a keselijt, hanem nagij so k gonoz arkot
z it kot monda wtanna, ees meg bomola az
baratslag. Tewrtijne k k egij hogij ot az kew-
zel walo mezew kbe kch k ket aldoznana k
ees egetnene k, melij aldoz arbol az keselij w
felkapa egij folt hwst mijnd zene stewl, ees
wijue az fiajna k, ees mij koron nagij zeel fu-
na, ees az feze k az w wolna, fel gijolada, ees
mihert hogij az keselij fiajna k zarnijah ne
walana k elnem repilhetne k wala hanem le-
esene k a fewldre, ot al wala a roka, ees mijnd
meg ewe ew k et.

Sabulaij
Estelme.

70

Pokol dolog kii barattjat meg challija
Mert anna k keserileget az eegism g hallija
Ees meeg istentewl is bijn tetelet wallija.

**Elz keselijrewl ees az ga-
nen hajto bogarrol.**

A keselij kerget wala egij nijwlat, ees
mij koron sohalt semmij segetsege ne
wolna ees nem talalna helijet hol magat el
reitene talalkoze k az bogarra melij az gane-
ijt zokta az wton hahtanij attol kezde seget
seget kernij, kine k fogada az bogar hogij
mijnden segetseggel a karna lennij ne kii, ees
ew otalna ala wenne ewtet. Anna k wtanna
mij koron latna a bogar hogij az keselij az
nijwlhoz kewselitene, kezde ewtet keernij
hogij az ew zolgaht az nijwlat ne bantana
ne kii. Az keselij k egij meg wtala a bogar-
na k alaualo ees kichijn woltat, ees wgjan
elewte meg zaggata az nijwlat ees meg ewe.
Az bogar el nem selet keze k ez bozzwrol ha-
nem mijnd agij olalkode k az keselij wtan

T z

Æsopus

mijg nem meg tuda hol toijot wolna, oda re
pijlle ees az ew monijajit egijenkent mijne
tij hengergetij wala az fezekebowl mijkor az
keselij ot nem wolna, Ezen igen meg bozzon
kodel a keselij kezde lupiternek panazol
nij (mert wgiyanijs ew madara az) hogij la
haratlan wolna ez fewldnek zijnijen az bogar
mijat. Iupiter azt hagija ne tij, hogij semmije
ne gondolna az bogarral, ennektanna toij
nek az ew kebelebe, ees ot bekeuel meg ma
radhatna. Mijkoron aert a keselij oda toij
ot wolna, az bogar tijtkon egij gewmbelij
ganeijr bochara kebelebe lupiternek, mellij
et mijkoron tij a kart wolna onnet wernij ees
tazijtani lupiter a keselij monijajitij tij tazij
ta nem akaratij aual wele egijetembe. Ees
mongija k hogij ennekt o kart a keselij w so
ha nem toijte a kor, mijkor ez fele bagara k na
k iara lo k wagi jon.

Ertelme.

Senēijneē senēijt meg nem ēelutalni
Ha attol ēarauā nemeēar meg ualni
Mertaēarmeliē ēijchijnijs bozzut ēeua āalni.

Elz kurta rokarol.

Fabula ij

71

MYkron a3 roka a3 tewrbewl farka za
kadwa menekedet wolna megmōd-
haratlan igen zegijenlij wala. Ees gondola
a3t a3 alnaklagot hogij a tewb rokaeknaējs
tanachwl adna hogij a3oējs kurtan iarnanaē
ees o3tan nem pironēodneē egijediļ. Anna-
kokaert egijbe gijhte a soērokaeknaē seregijt
ees kē3de neēijē arrol 3olnij mījnt iobban
twgija wala, ees mīkron a3t soēaijg bezel
lene. Monda egij agostijan roka neēij. Hallo
de baratō (wgij mond) ha igen io dolog a3, a
kijt mōda3 elij temmagad wele ne tanacho3
egijbeket reija.

Ertelme.

Vannaē ēēē zīn alat zerel met mutatnaē
De mīj neēēē haznos mastarra oētatnaē
Azert az ezeftewl ewē meg utaltatnaē.

Elz rokarol ees chüþ
kerewl.

Kergetijē wala a rošat ees mišoron fel
futna egij seuijnijen šapa egij čhipte-
bez melij az ew tenerijt igen meg serte ees

Esopus

altal gijaka ees monda neñij, hogij engemet
meg legijtenel azert futamam hozsad, ees
ime nagijobban fertel meg engemet. Kijneñ
monda az chiipñe. Vajñ nem az, az oña roña,
mert engemetijs meg a karzwala chaliñ oliñ
an modon mñnt 30ñtal egñebeñet.

Ertelme.

Artol ñij artañ 30ñot termezetij zerijnt
Segetseget ñernij, ne lezen oñassag zerint
Haggijuk el azert az gonozt gonossagazerit

Elz rokarol ees uadazokrol

AZ roñat mññoron az wadazoñ ñerget
neñ, tewrñijnet zerijnt talalñozeñ egij
fa wago emberre, annañ ñezde nagij erewññe
ñewñijergenij hogij ewtet elreñtene. Amañ
egij haññlañot mutata neñij hogij oda me-
ne ees ot meg menceñedhetneñ. Mññoró az
roña ot el reññezet wolna, oda iutanañ az wa-
dazoñ, ñezdeñ az embert ñerdenij ha az roñat
latta wolna. Az ember az roñat meg ne mon-
da hogij ot wagijon hanem azt monda ho-
gij ne latta, de wññiaual az helijre mutat wa-

Sabulaij.

72

la hol a roña el lappant wala. Ezt az uada-
30ñ ezeñbe ne weueñhanem el meneneñ.
Hogij az roña meg erte az wadazoñ el me-
netijñ ewijs el ñezde onnet lassan mennij, mel-
lijet mññoron az ember latna, zññdalmañza
wala ewtet hogij mññndé hala adas neñij me-
ne el, ees ná ew wolna az ember, ñij meg me-
tette wolna ewtet halaltol. Monda neñij az
roña. Hallode baratom, hogijha az ñezed ees
cheleñederet, bezededhez haññonlatosoñ lez-
neñ wala, meltañ walo halañatadneñ neñed.

Ertelme.

Bator a gonoz ember iot soñat fogagijon,
De azert ne tehetij hogij abba maraggijon.
Ees hogij mas emberneñ ualamij iot aggijó.

Elz emberrewl ees fa keeprewl.

EGij nemññemñij emberneñ wala hazaba
egij fa ñeepe, mell et iññe gññanant im-
ad uala, ees ñewññereg wala neñij hogij wa-
lamññ iot tenne wele, de mññg inñab imatño-
zññ wala neñij annal inñab naprol napra elze-

Esopus

genijl wala. Vegre meg bwslula, az labat kapa
ne kij ees kezde wgi az falhoz wernij a fehet,
melij mijkorõ meg tewrewt wolna, nagij so k
aran forijnt hulla kij belewle, felzede azt az
ember ees monda ne kij. Soha nem hijzem
hogij te igé gonoz emberne leegij ees hijtet
len, mert mijk tijztelele k ees imadala k sem-
mij iot nem tewl uelem, mastan k egijg hogij
iol meg bijntetele k mijkndé ioual zeretel.

Ertelme.

Emberne k gonozna k mijkndenne k zo kafa,
Hogijha mijkoron lezen io ada kofala,
Erewele k hogij legijé anna k meg hozafa.

Elz keselijrewlees emberrewl.

FOgot wala egij ember egij keselijt. Me-
lijne k mijkoron tallajt kij zaggatta wol
na az tijko k kewzewt tartija wala ewtet. Te-
wertijne k hogij mas ember meg wenne azt a
keselijt tewle, ees meg hadna ne kij newnij az
ew zarnijajt, mellij k mijkoron meg newt-
te k wolna ne kij, fel repijlle, foga egij nijwlat
ees azt

Sabulaij

7

ees azt hozat az ew gazdajana k. Melij dolgot
mijkoron a rawaz latot wolna monda az em-
berne k lassad, hogij ez madarat wgi tarch
hazadna k hogij temmagadatij k ewrme kew
zijbe ne wegijé mijknt az nijwlat. Anna k wtá-
na az ember i sineg kij zaggata az ew zarnijajt.

Ertelme.

Iokat mijknde k ioual k el illetnij,
Vijzontag gonozokat el k el tauoztatnij,
Ees la kason k tuele k gijorson ualtoztatnij.

Elz zanto emberrewl.

EGij zantho ember halafra betegile, ees
mijkoron keuanna hogij az ew fiajst u
dolo k lennenc k azzewlew kertel walo banaf
ba elew hijwa ewket ees monda ne kij k. Een
zerelmes fiajm, Im een kij mulom ez wijlag
bol, enne kem walamij iozagõ wagiõ mijknd
ezzewlewbe wagiõn helijhez tetue, azert ne
haggijato k el puztulnij banem mijkellijete k
iol ees haznat wezijte k, Amazo k azt alijta k
hogij walamij kijnchet asot wolna el azzew
lewbe ees kapa k wewne k iol meg ala k az

v

Esopus

zewlew ees semmijt nem talalnae, de maga
annaet wtanna az zewlew soet term ees ew
ket kazdagga teue.

Ertelme.

Espelda emberneet nijlwa meg ielentij,
Hogij azijnnetle walo mûka haznat elne eijtij
De az fewldbewlassan lassan az eijnchet eij
(feijtij).

Elzegij halazrol.

ECij ember neetanulta wala meeg meg az
halazast, mene az wijz melle kezde ot az
halaznaet sijpolnij, alijtwan hogij az sijp3ora
eijewonenet. De mijtoron latna hogij semij
nem kelne dolgaba, el hagiia sijpijat, ees w
gijan halowal foga halaznij, ees mijtoro soet
halaet fogot wolna ees zeweneneet az halo
ba monda neetijet. O zegen nijauaijas lelkes
allatoet, mijtoron sijpoleet, aektor nem akara
toetanc3olnij, immar enijs nem sijpoloet, ha
nem zenet raetoet ees bardoloet.

Ertelme.

Mijndeneetiolleznet. ha alkolmasideijen lez
(neet,

Sabulaij

74

Mijtor ezelsijl tezneet dicheretet wezneet,
Ha bolondoet neleznet ollijan modõ tezneet.

El3halazokrol.

ELmeneneet egij nehanij halazoet hal fog
nij, ees mijtoron semmijt nem foghatta
naet wolna kezdenet baetodwa haza fele me
nij haioioetkal, ees mijtoron menneneet azo
few3be egij halaz mastijet tergetwe tewr
tijnet zerijnt a haioiba be zewewlleet, meg
ewrijlneet raijta az halazoet, be wijueet az wa
rasba ees uagij penzenadaet el.

Ertelme.

Az mijt ember aet, ne mijndetor lehet (het
Ees neha az zeretche eijet nagijob haznot te
Hogijne mijnt emberi oetoffag ewmaganaet
(wehet.

El3emberrewlkij be. teg ees zegen uala.

MYtoron egij zegenij ember meg be
tegi3lt wolna, fogadast tewn az iste
V z

Esopus

nekeke, hogij chaek meg gijogijstanaek ewtet
zaaz ewket aldona nekeke. Mellijet az iste-
neke meg aetanaek kelerentij, ees meg adaek
neke egesseget. Ees mijetoron ne wolna hon-
net fogadanaek eleget tennij, mihert hogij
zegenij wala, zedegete zaaz ewket chontot
ees azt az isteneek oltarara teuen monda. Im
meg adom neke a mihert fogattam. Ezert
mijetoron az isteneek bozzwt aetanaek wol-
na allanij, meg ieleneneek almaba neke ees
mondanaek. Mennijel a tengerneek partija
melle, ees ot egij felfele walo helijen talal
soek aranijat, Felferkeene almabol el indula,
ees mijetoron az wton menne, tolwaij oek ta-
lal eoanaek reija ees ewtet meg fogak.

Ertelme.

Hazwagnaek hazwgsaga melijeb az tengernel,
Azert nijnche poklab az hazwg embernel,
Mert iste ees ember semij, a gonoz ledernel.

Elz halazokrol

HAlaznaek wala az halazoek, ees mijetoron
az halot nagij nehezen wonaek alijttij-

Sabulaij.

75

aek wala hogij soek hal wolna benne, ees mij-
etoron a partra wonaek lataek, haat egij nagij
ketwceswa amij keues halachkaek wanaek be-
ne ees igen kezdeneek zomorkodnij. Monda
kegij egij ketwzzijleek. Hallijatoek baratiim,
ezen semmij ne bankogijatoek, mert az wi-
gafagnaek, hwga az zomorusag.

Ertelme.

Valaekij az emberi dolog rol meg emlekezijek,
Ees arrol mij legijek ez wilag el ne felekezijek,
Io, ees gonoz zeréhcuel egij arant felekezijek.

Elz ween emberrewl kij ha- lalat keuannija wala.

EGij ember ekij hatan saat zokot wala hor-
danij, mijetoro igen meg wenhedet ees
farradot wolna egij nagij ketwtesfa alat ekij
felnem emelhet wala. Kezde hijnija ees ketwa-
nij az halalt hogij ewtet bator el wijne ees
ez wijlagbol ekij wegezne. Azonketwzbe mij-
etoron ezt mondana, meg alla elewte az ha-
lal ees monda neke. Mihert hijual engemetek

Esopus

Ees monda ne^ēij. Azert hogij imez ^ēewtes
faat hatamra adnad.

Ertelme.

(gaggija

Ember hogij meg a^ēar hahnij a^ēar hogij fo/
De ha az halat el iew bi^ēzon meg tagaggija
Ees azon fogija ^ēernij hogij ewtet el haggija.

**Keet emberrewl kijk egij-
massal ellenkednek wala.**

VAlana^ē ^ēetten embere^ē egij hahjoba
^ēij^ē egijmast igē gulelij^ē wala, ees m^ēj
^ēoron mennene^ē az tengerē m^ējert hogij el-
lensege^ēse^ē wala na^ē egijbe. Az eggij^ē a ha^ējo
na^ē wtolso rezebe, masij^ē az el^ēew rezebe, il-
ne^ē wala. Ees m^ēj^ēoron az tengeren nagij
weez tamadot wolna, az ^ēij a ha^ējo na^ē az el-
sew rezebe ij^ē wala ^ēerde a ha^ējos Mestert
mellij^ē reze merij^ēne hamareb el az ha^ējo na^ē
m^ēj^ēor az dolog oztā arra iutna, mōda a ha^ēj
os, hogij az wtolso reze, Ees monda, Imma-
ran semmijt nem gondolo^ē az halallal, mert
eleb meg latom az een ellensege^ēne^ē halalat.

Sabulaij

76

Ertelme.

Ember az bozzuallast ol^ēj igen ^ēeuannija
Hogij nagij so^ēzor halalat erette nē zānija
De bolondlag ^ēij magat illijen igen hannija.

**Elz gijermekrewlees
zerencherewl.**

MY^ēoron egij gijermekalunne^ē egij
^ēwt na^ē az ^ēare^ēja mellet, hōzza me-
ne az zerenche fel ^ēewlte ewtet ees mōda ne
^ēij. Kelijfel, ees mennijel hamar inneet, mert
ha cha^ē egijet fordulanda^ē a ^ēwtba esel ottā
ees anna^ē wtanna nem a te tudatlan wolto
dad, hanē engemet ^ēezde^ē wadolnij ees sed
denij.

Ertelme.

Gijakorta binen iew emberre ol^ēj fereferēche
Kijbe egij zalnijra sē bi^ēnes a zegen zerenche
Azert ewnē magat ^ēij m^ējnd meg te^ēijneche.

**Elz egerekrewl ees
machkarol.**

Esopus

LAēnā wala egij emberneē hazaba na-
gij soē egereē. Ezt meg lata egij machēa
oda mene, eeshol egijēt, hol māijēt meg
fogija ees meg ezij wala. Mijēoron a3 egereē
e3ēbe wewtteē wolna hogij egijētēt mijnd
el fogijatna ewēt, egijbe gijleneē ees tana-
chot tartanaē hogij annal touab ot alat ne
laēnanaē hanem ot fen a pallasba, howa a3
machēa nem mehet wala. Ezt hogij meg ew
smere a3 machēa ewijs ho33a gondola, holta
reue magat, ees labarēt el nijwta, Ees mijēo-
ron ezt a3 egereēneē egijēt meg latta wol-
na onnet felijl monda neēij. Hallode baratō
tugijad bī3onijaua ha tudnam hogij fuwo
wagij3, ala nem menneē a3ert ho33ad.

Ertelme.

Mijnt a3 feēeteet embernehe3ē feijeritij (tij
Vgijā a3 bewlch ēijneē orrat eczer ēaar teēerij
A3t a3 hazudo3o ma33or halora, nehe3ēēerij-
(tij.

E3majjomrolees rokarol.

GYleēzetet tewtteneē wala egij idewbe
a3 wadaē, ēijē ēew3et mijēorō a3 majō
igen

Sabulaij

77

igen eēessen tanc3ot nijomot wolna meg
chodalēozanaē raijta ees ēijrallija reueē ew-
tet. Mellijet mijēoron a3 roēa latot wolna
igen meg bo33wla, ees wijue ewtet egij we
rem felijte hol tewrt wetetteē wala, ees mon-
da neēij. It igen nagij ēijnch wagijon, me-
lij senēij nem egijebet hanem (meeg wgijā
tewnen 3erijntijs) ēijralt illet, a3ert meeg e-
gijebeē el wijijē, menij ala ees wed ēij. A3
majom meg fogada a roēa 3awat, ees a3
tewrbe be eēē, de mijēoron feddene a3 ro-
ēat, mōda neēij a3 roēa. Vgij ēelneēed, mert
mijēoron a3 3erenche fel emelt wolna mijn
dēneē felette, a3t alijrod wala hogij melto
woltal reija, ees nē a3 3erenche io wolta mijel
te wolna a3t weled.

Ertelme.

Kij magat waēmerewil ieles dologba foglalia
A3ollijā waēmerewil dolganaē we3edelmet
(wallija

O3tā ewtet a3 io tar3a3ag neueti es chodalija

E3kowachrol ees ebrewl.

VAla egij ēowachnaē egij ebe, melij mij-
ēoron ew a3 walat werne a3 pewrewl-
x

Esopus

Išiel, miñdekoron alozije wala, ees miñheli-
en az etelhe; iñ wala az kowach, fel kelwé far-
kal chawar wala neñi, ees eziñ wala az aital
alat a miñt kaphat wala. Mellijet miñkoron az
kowach ezebe wewt wolna, ezeer elew wo-
niñta ewtet, al kolmañon meg itege, ees mo-
da neñi. Miñkoron een dolgot teze a kkoró
alwz, miñkoron kegiñg az fogamat mozgato,
tehat fel kelz, ees farikal chawar neñem.

Ertelme.

Oñiñ ebet keladñi az hiñuolodoñnañ
Masember uerñte k ebewl magokat tapla'ol
Ees muñalodoñkal neñmuñalodoñnañ. (nañ

Elz ewzuerrewl.

AZ ewzwer miñkoron soñ arpat emez-
tet wolna meg, ees k ewuerre lewt wol-
na, zew k ees tombol wala, ewnnen magaba
mondwá. Az een attijam Lo wala, ees futassal
hamarlagos wala, een kegiñg miñndenmodó
hasonlatos wagñio k ew hozzañja. Egñi k eues
iñleuelannañ utána tewrtñne k hogñi (ziñwleg
hoñwan) mezze kelle futñi ees hamar, miñnt
leg iobbá lehetne. De miñkoró neñ futhatna es

Sabulaij

78

erewssé wagnañ az larkantijwual ees wstorral
werneñ ezebe zede magat ees móda. Oh, azt
alñtom wala hogñi az lo leñjanñja wolneñ, ees
im mañtan tudom hogñi attijam zamar wolt.

Ertelme.

Bolódoñ io zerenche ideñen magokat elfe-
(leñtijñe

Añor ewñmerñ k oztan wet k eñet miñkor az el
(eñtijñe

Ees annañ wtanna sohaz k o daffal nagñjal em-
(liñtijñe

Elz ebrewl ees farkasrol.

MYkoron az eb az palotanañ aiñtañja e-
lewt alwñneñ, oda mene az farkas
meg kapa ewtet hogñi miñndiarast meg ewl
ne. Kijneñ monda az eb. Kerleñ ne ewliñ meg
engemet, nam wgñjanñs iol latod melñi hiñt-
wan een wagñio k, im eñ napo k ba wránañ me
niñegzeñje lezen, ot een iol lañwan meg hiñzó
ees annañ wtanna een welem miñnt a k ar od
wgñjan lañhatol. Az farkas eñ beze k eñet el hiñ
wen, el bochata ewtet. Ees annañ wtána oda
mene iñmeg hozza egñi nehan napnañ wtan-
na k ezde arñ intentñ hogñi fogadañnañ ele-

Esopus

get tenne. Ees monda ne kī az eb. Ha enge-
met inneg towa az palota elewt talalanda,
bator egij zalmentjegzewt se warrih, hanem
cegij meg miñdiaraft engemet.

Ertelme.

Az ezes embernek miñdē beket haggijon,
Kij ellēseg kezebe wl, cha kezer kī zalaggijō,
Ra gōdol az wtā miñt bekeuel maraggijon.

Elz orozlanrol kij az paraszt ember leijaniyat zeretij uala

Zeretij wala az orozlan egij paraszt em-
ber leijaniyat, ees miñkoron magana ke-
uanna kerij wala az leijaniyat hogij ne
kī adna felesegijwl. Az paraszt ember az wa-
lazt teue hogij ew semmi keppen nem tenne
azt hogij az ew leijaniya o kitalan allat felesē-
ge lenne. Ezen az orozlan meg harague keze
de po kol zemmel reñia neznij ees fogat chij
korgatnij. Meg iñede az ember, waltoztata
bezedet ees monda nekij, hogij ewremest
adna az ew leijaniyat, cha az fogat ees
kewremest elewzer el hadna metelnij, mert
az leijani gijenge wolna, ees miñkoron hozza

Sabulaij

79

niñulna meg iñedne tewle. Meg engede ezt az
orozlan az nagij zerelemnek miñatta, ees keze
de kernij az leijant. Miñkoron azert latta wol-
na az paraszt ember, hogij az orozlana ke sem
foga sem kewrme nem wolna, kapa az ew na-
gij botat, ees awal keze de kesiernij a mentjeg
zewbe.

Ertelme

Miñden kī ewmagat ellensegere biñza.
Lezen nekij dolga (miñt alitana) wñzza,
Ecsaz tijz kewrmerewl ellensege le hñzza.

Elz newsten orozlanrol ees rokarol.

Mykoron az roka gija korta wetne zeme
re az newsten orozlanna ke hogij ew
cha ke miñdenkoron egijet zijwlne, mōda ec-
ser nekij az orozlan. Egijet zijwlewtat de or-
ozlant (wgijmond).

Ertelme.

Az seepseg allatoke na ke nem so ke woltan al,
Egij kīs darab arani, iob so ke darab fanal,
Miñt egij orozlanfō so ke roka fñwnal.

X 3

Esopus

Elz farkasrol ees baranijrol

EGij nijauelijas tijchijn baranij budosoba
eseke, mellijet mijkoron az farkas meg
talalt wolna nem akara mijndiarast meg en-
nij walamij oke neki, hanem kezde okot hoz-
za keresnij ees neki mondanij. Te ennekem
mijndenkor chaek bozzwlagomra iarat, ees
nagij soekat tewttel ellenem. Az baranij mon-
da neki nagij sohaszodwa. Hogij tehettem
soekat ellened ha chaek mijnapon zijlettem ez
uylagra. Monda ismeg neki az farkas. Az me-
zewt hogij ot ewttel mijndel puztijtottad ne-
kem. Monda az baranij, ha akartam wolna se-
tehettem wolna azt, mert meeg nekem fogā
nijchen. Monda ismeg az farkas. Vijzeme-
tijis meg ittad az kewtfewbowl. Monda az ba-
ranij. Hogij ihattam meg ha annijam teije-
nel meeg soha egijeбетnem ittam. Vegre fe-
lele az farkas ees monda neki. lollehet een
az te melenidet meg nem seijthetē, de azert
wachoramat el nem hagijom. Meg kapa a-
zert ewtet ees meg eue.

Ertelme.

Igaffagnak, gonoznal, semij helije nijchen

Sabulaij

80

Azert ewmagara mijndē wgij tekiichen
Hogij mijndē gonoztewle io tauol legijn-
(chen.

Keetkakafrolkijk egij- massal uijnak uala.

KEt kaefasok, wijnak wala azo mellijē len-
ne az tijwkoēnak elewttekiaro, ees mij-
koron az eggijē meg gijewzte wolna az ma-
sijkata tij meg gijewzetet wala zegijenletij
be, elreijtezeke, a masijē kegijg ewremebe-
fel rewpijle az hasz teteijebe, ot kezde zarnij-
aijt chattogatnij ees enekelnij, ielentwē ho-
gij ewnijerte wolna az baij wijuast. Azon ke-
wzbe odaiewue egij kefelij, meg kapa ew-
tet ees meg ada ennij az ew fiaijnak. Mellijet
mijkoron az mas kaas latot wolna elew ie-
we, ees kezde ewnnen maga az tijwkoē ele-
wt nagij bekeuel iarnij.

Ertelme.

Mijndenneke pelda ez tij magat el hijzij
Hogij az, az ew dolgat zegijenlegre wijzij
Olijkor meg leze kegijg, mijkor ewne hijzij.

Elz zaruafrol ees az ew borijarol.

Esopus

AZaruas borijw mond wala az annij-
anae. Im menijwel nagijob wagij az
ebeenel, ees menijre meg halladod fwtassa
lijsewket, ees ha wijadalra kelneijs az dolog
zaruaddal azoemal erewib wagij, Azert een
io anijam mijre felz olj igē az ebeetewl. Kij-
neē monda az annija mosologwa. lol lehet
zeretew sijam azoē mīnd een nalam wan-
naē az ēijket monda, de maga megis soha
az ebeē wgarafat el nem zenuethetem, hanē
mijhelijen hallom futamafra kel dolgomat
wennem.

Ertelme.

Felenēnel hogij bator legijen nem fog sem-

(mijntes)

Ees az fele bezed nala lezē chaē 30 hīntes

Meg futātattija azert ewtet chaē egij ēijs le-

(gijntes)

Elz mehrewl ees Ju- piterrewl.

AZmeeh ēij az wijaznaē annija, eczer
mijēoron lupiterneē aldozator ten-
ne, lepes mezēt wijn neēij. Mellijet lupiter
igē feduele, ees bagija neēij hogij walamijt
teule

Sabulaij

81

teule kerne mīnden meg lenne ees meg ad
na neēij. Kere azert az meeh ees monda ne-
ēij. Isteneē kēwzewē leg nagijob lupiter a-
gijad ees engegijed enneēm te zolgalo lej-
anijodnaē, hogij walaēij az een meeh kaptā
romhoz iew hogij mezemet el wigije, ezē
mijhelijen fulakommal illetem hallijō meg
legottan. Ezen lupiter soēideig gondolko-
deē, ees mijēoron eimberij nemzēt neēij igē
serelmes wolna, zannija wala illijen ēijs fe-
regtewl meg nijomoritanij engednī, de mō
da az meehneē. Ezen elegegijel meg hogij
walaēij az te kaptarijdhoz megijē mezeded
el wennij bator meg marjad ewtet, ees fu-
lakodot benne haggijad, ees wgijān azon fu-
lakoddal eletedetij el haggijad. Eesteneēd
eleted az fulakod legijen.

Ertelme.

Gijakorta az gonoz, ellēsegneē mellijet kēua
Mijmagōēra fordul, noha igē banonē (nōē
De illijē az zereche heijaba ēijt zanonē.

Elz legijrewl.

EGij leegij mijēoron egij fazeē hws kēw-
zijbe clet wolna, ees latna hogij meg

Y

Esopus

fel fuladni az leuebe, monda ewmag ba. Im
anniht ewtem, anniht ittam, aggijg ferette
hogij meltan meg halhato k immaran.

Ertelme.

Bewlechhez illij k miinden e hogij elne eregij e
Ees k ijrewl ne tehet be kuel zenueggijen
Ees iele walo zeré chene k miinde kor engeg-
(gijen.)

Egij iffiurol ees fech- kerewl.

MYkoró egij tor kosi iffi wattij ana k miin
den marhatat meg itta ees fel la kta
wolna, ees egij k ewntelenel te w b nem wol-
na, lata io ideijen egij fech ket, elada miin d-
iaraft az egij k ewntelenel sal twan hogij im-
maran njar lenne. Ees mi koron anna k wra-
na na gij hji dege k lennene k, ees igen fazne k
lata if meg egij fech ket ees monda nagij ha-
raggal. Vafj at k o zot madar k el el weztel en-
gemetno nem hijze k mazzorne k ed.

Ertelme.

Miinde dolgo k k ij e ideije koran ne lezne k
Emberne k kaart ees nijawaljat rezne k
Ees so k ideig walo maradaft nem wezne k.

Sabulaij 82 Az betegrewl ees orwosdaktorrol.

KErde az orwos az beteget miint wolna,
Ama az zt monda ne k ij hogij werite-
zet wolna. Az orwos azt monda hogij az ig e
io iel wolna. Mazzo r i s meg k erde az bete-
get, ees monda ne k ij az beteg, hogij felette
igen fazot wolna, az t i s azt monda az orwos
hogij io iel wolna. Ees mi koron harmadzo
r i s k erdene, monda az beteg, hogij igen ne
hezen emeztet wolna, if meg azt moda az or-
wos hogij immar meg gij hogij wolna. Mi koró
k egijg, k erdene k az beteg az ewmen em-
berij miint wolna, monda az o k na k. Nagij
so k iele ket mond az orwos meg gij hogij wla
sonra, demaga cen az iegij e k el halo k meg.

Ertelme.

Kij k pohar wtan zolna k el k el tanoztatnon k
Azzallast i s wele k gij orson waltoztatnon k
Ees miint hazud o zo k at wgij a k a hoztatno k.

Az fa nago emberewl.

Fejzejet egij fa wago ember mi koron
Fa wijz mellet iana melljet Mercurij
Y z

Esopus

usnaē senteleneē wala bele eijte az wijzbe.
Melij dolgon igen meg zomorodeē, ees o
haistwā ijl wala az wijz parttija. Meg keleri-
le azert ewtet Mercurius meg ieleneē neēij
ees meg kerde mijt siirna, ees mijkorō meg
mondotta wolna, hoza elew egij araniē feij-
zet, meg kerde ha az wolna, de ew azt mon-
da hogij nem. Masodczor hoza egij ezijst feij-
zet elew, ees azōnīsmeg kerde ha ewue wol-
na, aztījs azt monda hogij nem. Vegre elew
hoza az ew feijzeijt, ees mijkorō chaē azt mō-
dotta wolna ewueneē meg ewsmere Mercu-
rius hogij az ember iambor wolna ees mījnd
az harmat neēij ada. Mijkoron azert tarsaij
kewzse mēt wolna meg bezelle neēijē mījnt
iart wolna. Vgijān ezent meg akara keler-
nīj egij az ew tarsaij kewzsiibrene wgijān a-
zon wijzmelle, ees feijzeijet nem eijte bele
hanem akaratijawal belewete, kēzde az par-
ton siirnija, ees mijkoron Mercurius az ew sij-
rasanaēijs oēat meg tutta wolna hozza egij
aran feijzet elew neēij, ees kerde ha az wolna
az ew feijzeije. Amaz azt monda hogij az wo-
na. Mercurius azert meg ewsmere az ew al-
natlagat ees zegijentelē woltat, sem az ara-
nījat sem az ewuet neēij meg nem ada.

Sabulaij Ertelme.

83

Az isteneē mījndenkor iamboron kelerijlneē
Ees az kīj egij igijw igaz, azon kewnijerijlneē
Az hazugnaē kēgijg wijzza hegedijlneē,

Elz nijulakrol ees bekakrol

EGijbe gijlekezeneē az nijwlaē kēzdenēē
egij masnaē panazolēodnīj az ew nijō-
morw uoltoērol hogij ewket mījnd embe-
reē mījnd ebeē ees egijeb sele allatoēijs hala-
lijg kērgetneē ees hogij iob wolna neēijē ec-
zer meg halnījē hogij nem mījnt ollījan nīj
omorulagba elnījē, ees eluegezeē magoēba
hogij mījnd egij nagij toba zewēdesnēneē.
Mijkoron azert az to melle gijorlon menne-
neē, meg erzeē az bekaē a kījē az to partijān
walanaē, ees mījndiarast be zewēdeseneē ele-
wtteē, mellījet mijkoron egij nijwl kīj elewt-
tekiaro wala, meg latot wolna monda ne-
kījē. allījatoē meg, mert alegha meg nē kēl-
letijē waltoztatnonē akaratoneē, mert een-
latoē amaz tījzta uijzbe walamij lēkēs alla-
toēat kījē selenēbeē mījnalonēnal.

Ertelme.

Y 3

Eſopus

Kewnſeb el zéuednſj az nſjaualſſaſagot,
Mſjkor maſó latóē nagſjob nſjomorufagot,
Hogſjmar az hozna neſewnē olſjnagſj uſnga-
(ſagot.

Elz kſjgſjorol ees az parazt emberrewl.

EGſj parazt emberneſ haza elewt zoſkor
wala egſj kſjgſjo laſnſj, mellſjet mſjkor
a parazt ember ſſja meg bantot wolna, olſj
igen meg mara azt az kſjgſjo hogſj meg telle
bele halnſj, kſjn az gſjermek zſjleſj igen ſſjra
naſ ees iaſngatanaſ. Az parazt ember kſjegſj
meg bwſlulan, ſeſjzeſjet ragada, ees mſjkor
az kſjgſjot meg aſarna ewlnſj, hozza waguan
nem tala az ſeſjet hanem az ſarſat el waga
ees az kſjgſjo el zalada. Vegre az parazt em-
ber iſmeg beſeſeget aſar wala a kſjgſjoual
zereznſj, de az kſjgſjo nemaſara hanem mon-
da neſj ſſjuewltue egſj ſewzſjla megſj. Az
mſje ſeuanaſ nem lehet ſemmſjkeppen, mert
ha meg beſelmenſjſ ees baratoſoſ iennēſ
mſjnt az elewt, ha een az ſarſamra, eeſte, az
ſjad koporſoiara teſjntenel, iſmeg wſjion-
nan meg bomolna az baratſag.

ſabulaij. Ertelme.

84

Kſjgſjo ha el wagot ſarſat meg teſjntſj
Az a bozzuſagot iſmeg meg emſjſj
Eeſharagſjat uele el ſeſemelſjſj.

Elz tſjwkrol ees rokarol.

MYkoron az roſa be ment wolna egſj
tſjwē olba.ees larna ot egſj tſjwēot
hogſj az ſeſzen ilne ees betegeſkedneſ, meg
ſerde ewtet mſjnt wolna. Kſjneſ az tſjwē azt
ſelele. Soſkal iobban wolneſ (wgſj mond)
een io hugom ha innel el mennel.

Ertelme.

Ellenſegneſ ielen uolta retteneteſſeges,
Tauol uolta uſzſontag ewruendeteſſeges,
Eeſmſjkor azt nem latſjuk kellemeteſſeges.

Egſj rokarol.

IAat wala az roſa igen zeep zeule ſeſje-
ket tellſjeſeket immaran ees meg er-
ket. Eeſmſjkoron igen ſeuanna azoſba en-
ſj, ees mſjnden tudomanſjat teſja wetette

Esopus

wolna mijnt azo tho3 ferke3hetne3, Vegre
mij3oron meg ewsmere hogij mijnden igie-
kezetij heijaba walo wolna ees3euanfagana3
eleget nem tehetne, erewmet banatta for-
di3ta ees mōda. Ez3ewlew ferke3 meeg meg
nem ertene3 hanem igen3auanijw3 ees fog
waslalo3.

Ertelme.

O3ofna3 mijndene3 ez3 kel tartanij ezebe
Hogijha mijt3euan ees nem lehet3ezebe
Aztwgij tertesse hogij ne3a3arija tennij tegze
(be.

El3 gijermekrewl ees Scorpiozol.

Sa3ka fognij ment wala egij gijerme3, ees
mij3oron egij Scorpiot Sa3ka gijanant a-
3arna fel wennij meg ewsmere az3 Scorpio az3
ew egij igijw woltat ees monda ne3ij. Hallo-
de gijerme3, wed toua3 inner3ezedet ha
meg nema3ar3 halnij ees mijndenestrewl el
we3nij.

Ertelme.

Tetet az3 ol3 emberigen3ij3an bannija
Ees

3abulaij

85

Ees magana3 gono3at soha nem3euanmija
Kij dolgaijna3 magaba mijnde3ezet meg ha
(nija.

El3 uadazrol ees fogolijrol

AZwada3 ember mij3oron egij foglijot
fogot wolna, ees az3 meg a3arna ewl
nij,3ewnijereg wala ne3ij hogij ewtet el bo-
chatna, ees meg ne ewlne, mellijet ha wele
tenne, ol3 helijre igazijana ewter hogij so3
foglijot3at foghatna, felele ne3ij az3 ember
ees monda. Annalin3ab meltona3 itelle3 te
ged halalra hogij az3 tenn3e3etijdet el a3arod
arulnij.

Ertelme.

Meeg az3 l3tene3ijs az3tgij hatta3 lennij
Hogij uala3ij baratijn arula3t a3art tennij
Anna3 bijntetefet me33e ne3 haggija3ewijnnij

El3 nijwlrol ees tek- news bekarol

T'E3news be3ana3 az3 ew labaijt meg ne-
uetij uala az3 nijwl. Mellij3 az3 be3a molo
Z

Esopus

Iodek ees monda ne kñ. Ha welé meg futáda
atoró ewsmereð meg nñlwā hogij gñorlab
wagijok naladnal. Kñneð a nñwl monda. Bij
zonñawalnem tudod te meeg mñnemijuek
legñeneð az een labañm az futalba, de wala-
zonk bijrot kñ ne kewnē czelt tegñen ees fu-
rafonkat meg itellije. Valaztak azert bijro-
uul az rokat. Ees mñtoron czelt tewt wolna
ne kñk, a beka semmñt nem nñwgoue k mñg
nem az czelhoz mene. Az nñwl kēgñg bijwā
az ew labañnak gñorlafagaba, el nñwgoue k,
ees mñtoron almabol fel ferkent wolna kēz
de futnñ az czel fele mñnt iobban lehetne,
ees mñtoron ot latna a bekat, nagij pironko
dassal gñewzte hagñja magat.

Ertelme.

Nagij dolgot meg leznet ha ra igñekēzel,
Ees fogalmatoson ha ra emlekezel,
De fokz kñt uallantñ ha el felekezel.

Elz fñzfarol ees feñzerewl.

MYtoró az feñze a fñzfat wagna, eke-
kerchñnala wgñan azon fñzfabol, ees
aual kezde a fñzet halogatnñ. Melij dolgot

Sabulaj

86

mñtoró a fñz meg ewsmert wolna nagij iañ
garassal ees ohañtassal móda. Meeg se annñ
ra bannam az feñzet kñ engemet embereð
kezeueluag mñnt banó az ekeket, kñ een
belewlem walo k ees engemet hasogatnak.

Ertelme.

Emberne k az olñ bozzwlag leg nehezeb lezē
Az mellijet ew rañta, ewnnen fele tezen
Ees mellijet olñ barattñatol kñtewl ne wagna
(wezen.)

Elz keet alma faarol.

VErekednet wala a punñka almafa, ees
maas almafa egñmassal mellij wolna
masñenal zeeb. Ees mñtoron fok ideñg we-
tekerene k wolna, wala kewzel hozzañok egñ
chñpke bokor, Ez mñtoró halotta wolna ho-
gñ fok ideñglen nem oztoghatmana k meg
rañta, mellij wolna zeeb, oda mene, ees mó-
da ne kñk. Eleget feddettete k imaran mñnd
ketten elegzepe k watto k azert tegñete k we-
get eezet az feddesne k.

Ertelme.

Ghafora kñchñne k kñket, semñne k gñaniñt
(nak)

Esopus

Ees miynd egij chiipket hazotalanae alijtnae
Fewnepeke fewzet fewdolgog gijorson lezal-
clijtnae.

Elz uakondagrolees az ew annijarol.

TErmezet zerijnt wakallat az wakondag
azert mongijakewtet wakondagnakijis
hogij semmijt nem laat. Ez, ezet monda az
annijanae. Anija, igen nagij zagot erzeke. Egij
ketes wartatwa ilmeg monda nekeij. Egij na-
gij magas kemeczetijslatoke. Harmadczor is-
meg. Hallom hogij az kowachokeigen zewr-
getijke az pewrewllijel a wasat. Monda ne-
keij az annija. Iewzte een io leijantio. A mijnt
een latom, nem chake zemed, de sem orrod
sem sijled nijnen.

Ertelme.

Kijke nagij kerkedelbe magokat foglallijake.
Ezekebe wezijt embereke, ewket meg utallijake
Ees chake egij kichijnbenijs eleijket talallijake.

Elz darasokrol foglijokrol ees zanto emberrewl.

Eczer

Sabulaij

87

ECzer az darasokees az foglijoke meg zo-
mijwhozanae. Meneneke egij zanto em-
bernez annaek ezdeneke fewnijeworgenij, ho-
gij innijoke adna, ees meg latna hogij ilmeg
lenneneke annij baratlaggal nekeij. Mert az fog-
lijoke azt fogagijake wala, hogij ewke azt ten-
neke hogij az paraszt emberzewlewijet beuen
teremne ees tellijes fewzewlewket hozna.
Az darasokekegij hogij kernij donganae
az ewzewlewijet, ees nem hadnael lopnij
az orwoke. Monda nekeijke az zanto em-
ber. Keet ewkeijm wannae kije soha sem-
mijt nem fogaduael sem igerneke, de azert
mijndenkoron azt tezijke mijt een akaroke,
azert inkab azoke. Akarom a wijzet adnij
hogij nem mijnt nekeke.

Ertelme.

Hazudozoke. Zawar soha nekel hijntij
Ees ha hozsad meneke kenisered meg ennij
Az elestelewtteke felsele kel tennij.

Jupiter istenrewl.

IVpiter istenneke menijegzeije wala, ees hoz-
za gijleneke mijnden lekees allatoke, ees kije

Z 4

Esopus

mijnd az tijtewl menijre lehete aijandektor
wijne & az ew menijegzeijere. Az tewb alla-
rot & tewzewt el iewe az tijtjotij, hozwan ro-
lat zaijaba. Mellijet mijtkoron iupiterne & be-
mutator wolna, monda ne & iupiter mijndene-
ne & hallafara. Iol lehet mijndene & ne &
aijando & it ewrewmest wezem de az tijtj-
otol azt semmijteppen nem tezem hogij
aijando & it ne & el wennem,

Ertelme

Gono & ot aijando & it mind meg & el wainot
Ees azo & it tauol tewlewn & hagijgalnon &
Han & a & ar & ot azo & itol & ar & om & al meg wainot

Az balharol ees

AZ balha mijtkoron egij embert igen
chijpne ees ewtet az ember meg & ap-
ta wolna, ees & erdene & ij wolna, & ij az ewta
gajit marna, monda ne & ij az balha, een az
fele lelkes allat wagijot, & ijne & termezet
zerijnt adatot az hogij illijen mod & eelje &
azert & erle & hogij ne ewlij meg engemet,
mert een ha a & arnamijis nem arthatne & so-
& it az emberne & . Kijne & az ember monda,

Sabulaij

88

annal intab meg & el ne & ed hainod az een
& ezem mijat, mert sem igen sem & eueffe
nem & ellene wala & ijne & artanod.

Ertelme.

Ez pelda mijndenne & azt nijlwan mongija,
Ees mit bines bintesse & arra wagij & gongija,
Kijchijnt wagij nagijot tewt, de hogij az & en
(ra wongija.

Az balharol ees emberrewl.

BAlha. az ew & otasa zerijnt & ezde az em-
berne & zaran & ew & dew & nij, ees ewtet
ew & ffen mardo & nij. Az ember meg & apa
ewtet, ees mijtkoron & ew & me & ewzewt meg
a & arna bijntetnij, el & alada az balha ees meg
mente magat halaltol. Mellijet mijtkoron
az ember latot wolna bana igen, ees fel
iuewte Hercules lstenhez mondwan. O Her-
cules allato & na & meg tanijtoija ees meg
chnijtewije mijre nem segetel meg enge-
met ez balha ellen. Monda mas ember & ij
ot & ewzel al wala hozza, ne & ij. Mijt & olaz

Æsopus

balgatag. Tudode hogij az Istenek chat
nagij dolgozba ees zijegelebbe mutattij-
ak meg az ew ielenwoltozat.

Ertelme.

Tijstelue feliek midenek az Istensegeter
Eschat nagij dolgozba hiaa ew segetsegeter
Aprosekal ne banchat ew zent felsegeter

Egij ferfjurol ees az ew felesegirewl.

TAuaz idew wala, mijkoron egij ferfju
Ejt Ghermeksegetijl fogwa nagij ked
uere tartottanaa wala fel, ees meg kezdet
wala ewzisluj, hogij meg newzet, ees
teet feleseget wewn maganaa, Egijket if-
fjat ees az masijkat ideest. Ees mijkoron
mijnd egij hazba laknanaa, az azzon Eij ides
wala aharwan wrat chat az ew zerelmeze
wonnij, mijnden napon az fesebe neez wa-
la ees az fetegeter az ew hajainak mijnd
Eij. zagattija wala lassan lassan. Azontep-

Fabulaij

89

pen az issiu azzonij, hogij ew tewle el ne
idegenednek a mij feher wala benne
azt ewijs Eij zagattija wala. Vegre
annhra tepek nijuet hogij kopa
zon hagijak mijndeneknek
neuetsegere ees zij-
dalmara.

Ertelme.

Nijnchen iob teete ez fewlden uensegnek
Mijnt ha magat ne aggija az gijenerisegnek
Eesbeket hagij mijndenekewl azzon felese-
gnek.

Fabularum Æsopi finis. Gabriele pannonio Desthino inter- prete.

Æsopus fabulainak uege.

M. Iodocus Naf.

Anno M D LXIUI.

VIENNAE PANNONIAE
in officina Ioannis Singrenij
Mense Augusto Anno.
M. D. XXXVI.

Nijomtatot Bechbe Ianos Sijngrenius
mijhelisebe, kishazsonij hauaba. Ezer
ewt 3223 harmijezhat Ez-
rendewbe.

M. Iodocus Nass.
Anno M D LXIII.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár